Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 259

Poznań, piątek dnia 6 czerwca 1930

Rok XXV

Odrzucenie oferty Harrimana

Polska Agencja Telegraficzna donosi, że „dnia 4 czerwca minister robót publicznych odmówił udzielenia uprawnienia firmie W. A. Harriman and Co Inc. New York na wytwarzanie, przetwarzanie, przesyłanie i rozdzielanie energji elektrycznej po myśli ustawy elektrycznej z dn. 21 marca 1922 r. Decyzja ministra robót publicznych w tej sprawie została powzięta po szczegółowem i wszechstronnem przestudjowaniu wyników wojewódzkich rozpraw publicznych, badań fachowych oraz dochodzeń administracyjnych, które dla projektowanego przedsiębiorstwa dały wynik ujemny i wykazały, że przedstawione przez firmę warunki są niekorzystne dla państwa z gospodarczego punktu widzenia".

Wiadomość powyższa przyjmie społeczeństwo z ulgą. Udzielenie koncesji firmie Harrimana byłoby olbrzymią połać naszego kraju oddało w wyłączny monopol elektryczny kapitałowi zagranicznemu na lat 60. Kto zdaje sobie sprawę, jaką siłę reprezentuje i reprezentować będzie elektryczność nietylko dla życia gospodarczego, ale dla obrony kraju, ten zrozumie konieczność niezwykłej ostrożności przy zawieraniu wszelkich tego rodzaju transakcyj.

Tymczasem powierzchowne nawet badanie projektu umowy z Harrimanem wykazało, że była ona spisywana w sposób niezwykle lekkomyślny, nie uwzględniając położenia gospodarczego, strategicznego i politycznego kraju. Okazało się przytem, że Harriman związany jest z kapitałami niemieckiemi, wskutek tego i one również uzyskałyby wpływ na rozkład i funkcjonowanie siły elektrycznej w poważnej części państwa polskiego.

Jeżeli umowa Harrimana upadła, to jest to wielka zasługa prasy narodowej, która pierwsza uderzyła na alarm, przeprowadzając dokładną i sumienną analizę projektu umowy p. Moraczewskiego z Harrimanem. To zdecydowane i śmiałe stanowisko prasy narodowej poparły następnie poważne instytucje gospodarcze wraz z izbami przemysłowo-handlowemi, jak również przedstawiciele sfer gospodarczych. O ile wiadomo, również w kołach wojskowych umowa ta wywołała silne obawy i sprzeciwy. Ale wzamian za to mężne stanowisko spotkały prasę narodową ze strony obozu „sanacyjnego" zarzuty, że uprawia politykę „antypaństwową", że nie chce dopuścić kapitałów zagranicznych do kraju, że pragnie tylko utrudniać „twórczy rozpęd" rządu majowego. Tymczasem dziś po dokładnych studjach następca p. Moraczewskiego, minister robót publicznych p. Matakiewicz zsolidaryzował się całkowicie z poglądem prasy narodowej, stwierdzając, że warunki umowy są dla państwa niekorzystne.

Zachowanie się obozu majowego wobec prasy narodowej w związku ze sprawą Harrimana żywo przypomina stosunek tego obozu do wszelkich wystąpień kół narodowych. Każda jego krytyka, każdy jego wniosek każdy jego pogląd był i jest przez obóz majowy odsądzany od czci i wiary, traktowany jako krok „antypaństwowy" i jako wyraz nieprzytomnego „partyjnictwa", a następnie, po pewnym okresie czasu, same sfery decydujące w obozie majowym muszą się przychylić do zapatrywań kół narodowych. Przecież to samo, co się stało w stosunku do Harrimana, stosowano wobec poglądów obozu narodowego na politykę skarbową i budżetową.

I w tej dziedzinie mówiono i pisano, że nawoływanie już w r. 1927 do oszczędności, jest hamowaniem „radosnej twórczości", jest „partyjnictwem", mającem na celu utrudnianie pracy rządu. Tymczasem dziś rząd sam zaczyna stosować program skarbowy i budżetowy obozu narodowego. Niestety jest to trochę późno i obecnie Polska musi opłacać koszta nietylko zlekceważenia, ale wręcz szkalowania zdrowych poglądów obozu narodowego.

Oczywiście głosy te są nam całkiem obojętne. Musimy jednak zauważyć, na przykładzie rokowań z Harrimanem, że prasa narodowa przez swą krytykę rokowań p. Moraczewskiego oddała stokroć większą usługę państwu od tych, co się mienią „państwowcami", a obóz narodowy przedstawiają zwykle jako „antypaństwowy".

Pancerniki niemieckie przeciw Polsce

Gdańsk, 6. 6. (PAT). „Baltische Presse" zamieszcza artykuł pewnego publicysty niemieckiego p. t. „Polityka pancerników", wskazujący na niemieckie kredyty na budowę pancerników A i B. Autor podkreśla, że parlament niemiecki uchwali niewątpliwie kredyty na budowę 2 jeszcze krążowników C i D. Budowa ta niszczy gruntownie widoki porozumienia polsko-niemieckiego. Budowa nowych pancerników zwraca się wyraźnie przeciwko Polsce, tak samo, jak budowa twierdz na wschodzie niemieckim. Od roku 1921 ministrowie Reichswehry operują ustawicznie argumentem o grożącej jakoby napaści na terytorjum niemieckie ze strony polskiej. Pod tym kątem widzenia uprawiali swą politykę wszyscy dotychczasowi ministrowie Reichswehry, pod tym samym kątem uprawiana jest niemiecka polityka subwencyjna, komunikacyjna, osadnicza i komunalna.

Kończąc swoje wywody, autor oświadcza, że polityka, zezwalająca na budowę pancerników, ma charakter czynnej antypolskiej polityki. Dla zubożałych Niemiec polityka porozumienia z Polską byłaby bezwzględnie lepsza, aniżeli pozytywna polityka militarna, skierowana przeciwko Polsce.

Krążownik niemiecki przybędzie do Gdańska

Gdańsk, 6. 6. (PAT). Krążownik pancerny „Köln" odbywający podróż po morzu Bałtyckiem, przybędzie do Gdańska w dniu 20. b. m. i pozostanie tu do 23. b. m., poczem odjedzie na dwa dni do Sopot. Załoga jego składa się 1.510 ludzi, a uzbrojenie jego stanowi 9 dział 15 cm. umieszczonych w trzech wieżach, 4 działa 88 cm. i 12 rur do wypuszczania torped.

Prasa gdańska, podając powyższe doniesienia, wita je z wielką radością, uważając przyjazd tego krążownika za dalszy dowód nierozerwalnych węzłów, łączących Rzeszę niemiecką z Gdańskiem.

Prez. Sahm przeciw kom. Strassburgerowi

Berlin, 6. 6. (Tel. wł.). Pisma tutejsze podają wywiad gdańskiego korespondenta agencji T. U. z prezydentem dr. Sahmem, który krytykując naryski wykład kom. Strassburgera o Gdańsku, stwierdza, że Gdynia stanowi niebezpieczną konkurencję dla Gdańska. Podobnie i działanie poczty polskiej w Gdańsku jest dla Gdańska szkodliwe, pozbawiając jego skarb około miljona franków rocznie. Wkońcu Sahm upiera się przy twierdzeniu, że Gdańsk jest „państwem", czego Polska nie chce uznać i stąd wynikają ciągłe zatargi Polski z Gdańskiem.

Przed wyjazdem min. Grandiego do Warszawy

„Tribuna" o stosunkach polsko - włoskich

Rzym, 6. 6. (PAT). W związku z zapowiedzianym wyjazdem ministra Grandiego do Polski rzymska „Tribuna" podkreśla, że tradycyjna przyjaźń polsko-włoska polega na fakcie, iż wówczas, gdy Rosja pogrążona była w ciemnocie, Polska kształciła już swych synów na włoskiem Odrodzeniu, czerpiąc siły intelektualne ze źródeł łacińskich. Geograficznie odległa, duchowo bliska — Polska jest ściśle związana z Włochami. Aczkolwiek dzisiaj w Rosji zmieniły się stosunki, Polska, tak samo, jak przedtem broniła Zachodu przed barbarzyństwem moskiewskiem, tak dziś broni kultury zachodniej przed bolszewizmem. Pismo analizuje stosunki gospodarcze włosko-polskie, zwracając uwagę na możliwości ich spotęgowania. W konkluzji dziennik zaznacza, że wizyta ministra Grandiego w Polsce z jednej strony wzmocni węzły przyjaźni, z drugiej zaś stworzy atmosferę bardziej przychylną podjęciu przez obydwa państwa nowych inicjatyw w dziedzinie gospodarczej.

Fermenty

Piszą nam z Warszawy, co następuje:

W obozie majowym coraz widoczniejsze są różne fermenty. Cytowaliśmy znamienne artykuły w „Przełomie" piłsudczyka p. Szuriga o „kryzysie w obozie rządowym". Wspominaliśmy o uchwałach Związku Naprawy Rzeczypospolitej, stojącego na platformie „demokratycznej" i „parlamentarnej", oraz przeciwstawiającego się planom zamachu stanu, jak również akcji b. premjera Świtalskiego, który zmierza do utworzenia jednolitej partji B. B. „w terenie", gdy tymczasem Zw. Naprawy uważa, że B. B. może być tylko zespołem parlamentarnym, gdy „w terenie" poszczególne odłamy obozu majowego winny zachować odrębność i samodzielność. W związku z tem mówi się obecnie w Warszawie o powstaniu tam nowej spółki, złożonej z b. ministrów Czechowicza i Jurkiewicza oraz z osławionego Stpiczyńskiego, którego usunęli „pułkownicy" z „Głosu Prawdy". Spółka ta chce wydawać tygodnik „Głos Prawdy". Na czele pisma ma podobno stanąć Stpiczyński, który pisze również książkę p. n. „Komendant i jego klika". Twierdzą też niektórzy, jakoby w kontakcie z tą frondą „antypułkownikowską" pracował b. wojewoda lwowski i poznański Borkowski, który rozwija dość dużą działalność.

Nowa konfiskata „Słowa Pomorskiego"

Środowy numer „Słowa Pomorskiego" został na zarządzenie prokuratora sądu okręgowego p. Drozdowskiego skonfiskowany. Dopiero po zajęciu numeru poinformowano redakcję, że nastąpiła ona z powodu zamieszczenia petycji mieszkańców m. Płońska do Prezydenta Rzeczypospolitej. Artykuł ten ukazał się uprzednio w „Gazecie Warszawskiej" i nie uległ zajęciu w stolicy. W Toruniu natomiast został skonfiskowany mimo że redakcja „Słowa Pomorskiego" wykreśliła najwymowniejsze momenty, podane przez „Gazetę Warszawską". Należy zaznaczyć, że jest to w ostatnim czasie, po uchyleniu dekretu prasowego, już nie pierwsza konfiskata „Słowa Pomorskiego". Za artykuły, które w innych miastach i dzielnicach Polski były publikowane bez przeszkody konfiskuje się „Słowo Pomorskie".

Rozruchy w Indochinach

Paryż, 6. 6. (PAT) W Thulam w Indochinach doszło do rozruchów, w czasie których milicja annamicka użyła broni palnej przy rozpędzaniu dwutysięcznego tłumu manifestantów. 2 osoby zostały zabite a 17 odniosło rany.

Dziś rozkład jazdy kolei państwowych na sezon latowy 1930, obowiązujący od 15 maja rb.

Mowa Grandiego w senacie

Głosy prasy o stosunkach francusko - włoskich i francusko-niemieckich

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Rzym, 3 czerwca.

Podobnie jak przed trzema tygodniami w Izbie, tak obecnie w Senacie dyskusję nad polityką zagraniczną zakończyła mowa ministra Grandiego, oczekiwana tu z wielkiem zainteresowaniem zwłaszcza w kołach dyplomacji i prasy zagranicznej. Robiono co do niej rozmaite przewidywania, z uwagi że minister miał przemawiać po znanych mowach Mussoliniego.

Na wstępie p. Grandi oświadczył, że linje i zasady włoskiej polityki zagranicznej ustala Mussolini, a jego współpracownicy wykonują ją dzień po dniu, godzina po godzinie Poczem, nawiązując do przemówień senatorów Schanzera i Rolandi-Ricci, z których pierwszy był szefem, a drugi członkiem delegacji włoskiej w Waszyngtonie w r. 1921, oraz powołując się na protokóły morskiej konferencji waszyngtońskiej stwierdził, że Francja w osobie Brianda uznała wówczas zasadę równości obu flot t. j. francuskiej i włoskiej i że ta zasada znalazła echo i uroczyście została uznana przez wszystkich członków konferencji między innymi przez lorda Balfoura. Wogóle jedną trzecią mowy Grandiego wypełniły cytaty wymienionych protokółów, mające udowodnić tezę, że postulat włoski nie jest wcale nową „nieuzasadnioną pretensją", ani też rezultatem „polityki prestige'owej" czy „dumy faszystowskiej" — ale dawnem żądaniem Italji, postanowionem z całą świadomością przysługujących jej praw, na podstawie wspólnego zwycięstwa i co najważniejsza żądaniem, uznanem w Waszyngtonie przez tego samego Brianda, który obecnie mu się sprzeciwia. Argumentacja ministra Grandiego była zręczna i przekonowująca, choć Francja zgodziła się w Waszyngtonie na zrównanie ilości jedynie wielkich okrętów, nie myśląc rozciągać tej zasady na okręty mniejsze, o których była mowa w Londynie.

„Mówi się dziś często — wyraził się Grandi — że państwa mają obowiązek żywić wiarę w traktaty. Ale czy konferencja londyńska była dowodem wiary w istniejące traktaty-"

I tu przeszedł do wykazania jak polityka zagraniczna włoska nie przestaje realnie pracować dla pokoju, ale „co innego jest pacyfizm a co innego pokój, co innego literatura pokoju, a co innego polityka pokoju".

W następstwie duże wrażenie wywarło oświadczenie Grandiego, że Francja odrzuciła ostatnio w Genewie rokowania w sprawie spornych kwestyj włosko-francuskich o tak zwane konwencje tuniskie i inne na drodze bezpośrednich układów, natomiast nalegała na układy drogą dyplomatyczną, co według p. Grandiego je skomplikuje i przedłuży. Dopiero po takiem załatwieniu oświadczyła gotowość rozpatrywania problemu morskiego. Dodał też Grandi, że rząd włoski jak przedtem, tak i obecnie skłonny jest w trakcie układów wstrzymać budowę okrętów, według programu 1930 r., o ile Francja uczyni to samo. A wszystko to, by wykazać, że po tylu dowodach dobrej woli, złożonej przez rząd włoski, opinja włoska słusznie mogła wyrazić zdziwienie i drgnąć goryczą wobec zarzutów, robionych pod adresem Włoch na temat ich wojowniczości i chęci siania niezgody i niepokoju.

W sprawie zmiany artykułów 12, 13 i 15 statutu Ligi Narodów zapowiedział Grandi, że rząd włoski przestrzegać będzie daleko idącej ostrożności, bo pakt Ligi tworzy harmonijną całość i nie można go tykać, jak tylko z daleko posuniętą roztropnością.

Takie same stanowisko zajmuje rząd włoski w łonie genewskiego komitetu arbitrażu i bezpieczeństwa, dążąc do tego, aby Liga Narodów spoglądała na problem wojny raczej ze stanowiska środków, zdolnych wojnie przeszkodzić i ubiec ją, niż środków represyjnych przeciwko niej. Znanej zasadzie: bezpieczeństwo, arbitraż, rozbrojenie, Italja przeciwstawia zasadę rozbrojenie, arbitraż, bezpieczeństwo. Jak wiadomo, podobna jeśli nie wręcz indentyczna jest teza niemiecka.

Na ogół Włochy są przeciwne organizowaniu Ligi Narodów w jakiś twór ponadpaństwowy, mający władzę narzucać poszczególnym krajom zrzeczenie się, w pewnych określonych wypadkach, ich udzielności, bo w ten sposób, stworzonoby zamiast narzędzia powszechnego pokoju narzędzie wojny.

Dalszą część mowy poświęcił minister Grandi wybitnemu udziałowi delegatów włoskich we wszystkich inicjatywach i pracach Ligi Narodów, podkreślając, że między innymi w komisji mandatów Włochy broniły zasady czasowości mandatu. Na ogół, podobnie jak w mowie, wygłoszonej w Izbie, tak i w obecnej przebija duży wzgląd na Ligę Narodów i jej rolę światową i europejską, a zarazem zaznacza się i w tej dziedzinie różnica wielu zasadniczych poglądów między Włochami a Francją, co przy swobodzie ruchów, jaką obecnie zyskały Niemcy, nie pozostanie bez wpływu na funkcjonowanie i układ sił w Lidze, a zapewne i poza Ligą.

Prasa włoska z ostatnich dni ma dostarcza sporo interesującego materjału, oświetlającego stosunki francusko-włoskie i francusko-niemieckie. Między innymi żywo komentowane tu były manifestacje w sali Wagram w Paryżu, gdzie jak wiadomo, przemawiał przywódca Zakonu Młodych Niemiec August Abel. Dzienniki włoskie nie tają zadowolenia z rozczarowania Francuzów z powodu niespodziewanych deklaracyj Abela i pokpiwają z bezgranicznego zaufania lewicowych polityków francuskich w porozumienie francusko-niemieckie.

„Corriere della Sera" nazywa wynik manifestacji w sali Wagram tragi-komicznym, bo Abel zapowiedział pojednanie pod warunkiem rektyfikacji granicy polskiej. „Wielu Francuzów, dodaje „Corriere della Sera", nawet b. kombatantów zdawało się, godzić na ten warunek, mimo niezadowolenie jakie ta sprawa wywołała w Polsce".

„Tribuna" rzymska traktuje ironicznie zabiegi francuskie pozyskania Niemiec za wszelką cenę i pisze, że podczas, gdy astrolog Briand studjuje połączenia astralne, które mają zapowiadać nowy system interplanetarny europejski, karteliści francuscy, których przeżera robak antyfaszyzmu i masońskiego pacyfizmu, realizują już aljans francusko-niemiecki. Jednym z objawów tej rywalizacji mają być, obok posunięć urzędowej dyplomacji Brianda, również kroki i pociągnięcia „dyplomacji ludowej". I oto taki „ambasador ludu" w osobie Augusta Abela przybył do Paryża po to, by zapowiedzieć przyjaźń francusko-niemiecką pod warunkiem rewizji traktatu wersalskiego, w przeciwnym razie, gdyby Francja się na to nie zgodziła, Abel przewiduje sojusz wojenny z Italją, który Rzym wielokrotnie Berlinowi miał już ofiarować.

Otóż „Tribuna" nazywa te ostatnie wywnętrznienia Abela poprostu idjotyzmem i dodaje, że świadczą one tylko o tem, jak lud niemiecki daleki jest od pacyfizmu, nawet w tak zwanych sferach pacyfistycznych. S. M.

Ruchy w centrum

Zjednoczenie stronnictw chłopskich, o którem tyle się pisało, w rezultacie nie dojdzie do skutku. Najpierw „Piast", a następnie „Wyzwolenie" odpowiedziały na przynaglenia Stronnictwa Chłopskiego, że bez uzgodnienia programowego nie może być mowy o zupełnem złączeniu trzech oddzielnych grup w jedno stronnictwo. Co najwyżej zatem będzie wspólny blok wyborczy, choć i to łatwo nie pójdzie. Za dużo jest ambicyj i antagonizmów osobistych.

O ile na stanowisko „Wyzwolenia" wywarła decydujący wpływ P. P. S., która przeciwko koncepcji zjednoczonego frontu chłopskiego wysuwa ścisłe porozumienie całego centrolewu, któremu przewodzi, — o tyle na stanowisko „Piasta" wpływają te programowe przemiany, jakim stronnictwo to uległo od r. 1923, t. j. od zbliżenia się po raz pierwszy do obozu narodowego.

Analogiczne tendencje, jak między stronnictwami chłopskiemi, dają się obserwować także między N. P. R. i Ch. D. O połączeniu tych stronnictw mówiło się i mówi oddawna, jednak bez rezultatów.

Nowej aktualności nabrała ta sprawa z okazji wyborów śląskich. Grupa Korfantego, zmierzająca konsekwentnie do zjednoczenia całej opozycji nietylko na Śląsku, ale i w całej Polsce, wystąpiła pod adresem N. P. R. z otwartą propozycją połączenia tak obu stronnictw, jak i kierowanych przez nie związków robotniczych. W wyniku tej akcji doszło już do utworzenia w Sejmie śląskim wspólnego klubu śląskiej samodzielnej Ch. D. i N. P. R.

Zupełne zlanie się obu tych grup byłoby na terenie śląskim nietrudne, a ze stanowiska narodowego zupełnie pożądane i celowe. Sytuacja polityczna na Śląsku wymaga znacznej konsolidacji żywiołu polskiego, czego nie może osięgnąć obóz rządowy przy zupełnym braku wszelkiej ideologji i tych metodach jakiemi się postępuje.

Co innego, jeśli chodzi o resztę kraju. Grupa Korfantego używa wprawdzie jeszcze ciągle nazwy Ch. D., ale jest rzeczą powszechnie znaną, że związek jej z tem, co na terenie reszty kraju pieczętuje się tem samem mianem, jest tak dobrze, jak — żaden. Złożyły się na to różne czynniki, wśród których obok indywidualności posła Korfantego najważniejszą jest różnica taktyki w stosunku do rządów „sanacyjnych".

Grupa Korfantego pod względem natężenia walki z sejmem „sanacyjnym" stoi o wiele bliżej Stronnictwa Narodowego, niż warszawskiej, a przedewszystkiem bydgoska—poznańskiej i lwowskiej Chrześcijańskiej Demokracji. Także i N. P. R., po chwilowem załamaniu przy wyborach sejmowych w r. 1928, kiedy na Śląsku poszła z „jedynką" i po usunięciu skaptowanych przez b. wojewodę Borkowskiego kilku przywódców poznańskich, zajęła stanowisko zdecydowanie opozycyjne, odpowiadające nastrojom dzielnicy zachodniej, poza którą N. P. R. wpływów w Polsce nie posiada.

To zbliża grupę Korfantego do N. P. R., ale oddala obydwie od Ch. D. Bez jakiejkolwiek animozji musimy stwierdzić, że stronnictwo Chrześcijańskiej Demokracji weszło w kryzys ideowy i polityczny, który może się skończyć zupełną likwidacją tej po roku 1922 wpływowej partji. Wyłamanie się organizacji lwowskiej, śląskiej i bydgoskiej zpod dyscypliny centrali warszawskiej przy wyborach w r. 1928, odrzucenie propozycji Stronnictwa Narodowego co do wspólnego frontu katolicko - narodowego, nienaturalny blok wyborczy z „Piastem", chwiejna taktyka na terenie sejmowym, a wreszcie wejście do centrolewu pod komendę P. P. S. — wszystko to nie mogło przejść bez skutków. Wybory komunalne w województwach zachodnich, a wreszcie i świeże gnieźnieńskie dowodzą gwałtownego zanikania wpływów Ch. D.

Widzi to dobrze kierownictwo N. P. R. I dlatego, o ile na Śląsku może nastąpić fuzja N. P. R. z Korfantym, o tyle jest ona mało prawdopodobna w stosunku do właściwej Ch. D.

Sytuacja wytworzyła się taka, że jedyną szansą Ch. D. uniknięcia zupełnego pogromu jest — wspólny blok centrolewu i wybory na zasadzie „status quo". Smutne, ale prawdziwe.

Polityka ma swoje nieubłagane konsekwencje. Kto tego nie wie, ten nie utrzyma się długo na burzliwej fali i idzie na dno. M. K.

Echa wyborów

Z powodu wyborów w okręgu gnieźnieńskim pisze „Gazeta Bydgoska":

„Wyniki niedzielnych wyborów w okręgu gnieźnieńskim i fakt wydania na parę dni przed niemi zbrodniczej odezwy B. B., nie schodzą z łamów prasy. Jedynie prasa prorządowa, nastrojona widocznie na najniższy ton minorowy, zachowuje „abstynencję" w omawianiu wyniku z Gnieźnieńskiego. Poza warszawską „Gazetą Polską", która z radością podała komunikat „Iskry", że „frekwencja zmniejszyła się o 25 proc. wskutek wezwania stronnictw prorządowych do niebrania udziału w wyborach", inne pisma „sanacji" skończyły relację z Gniezna na wiadomości P. A. T., nie „bawiąc się" w omawianie szczegółów.

„Zakłopotanie i wstyd „sanacji" jest najzupełniej zrozumiały. Przecież w kilka zaledwie dni po prowokacji i zbrodni niemieckiej pod Opaleniem „sanacja" obdarzyła mandatem poselskim p. Saengera, bojowego „Kulturträgera" niemieckiego zpod sztandaru znanych z różnych procesów pp. Naumanna i Graebego. Jest więc czego się wstydzić. Jest czem czuć się zakłopotanym".

A kościańska „Gazeta Polska" pisze między innemi:

„Hańbą po wsze czasy nazywa „Kurjer Poznański" postępowanie „sanacji" przy wyborach w okręgu gnieźnieńskim, które odbyły się 1-go czerwca rb. Jak wiadomo, „sanacja" sama stchórzyła i nie stanęła do walki wyborczej, co nie jest żadnem przestępstwem narodowem, ale wydała odezwę, nawołującą Polaków do wstrzymania się od głosowania, wiedząc, że w tym okręgu dzięki jej postępowaniu przeszedł przed 2 laty Niemiec. Wstrzymanie od głosowania Polaków ułatwiło zgóry zwycięstwo Niemca. Takie nawoływanie przed wojną nazywano zbrodnią narodową i tej zbrodni nie popełniano, bo takim przestępcom nie podanoby ręki. Dzisiaj „sanacja moralna" nie widzi w tem zdrady narodowej ...

„Nauka z wyborów gnieźnieńskich wypływa taka: Dwa stronnictwa narodowe, które się nie chwieją, odniosły zwycięstwo, inne straciły. Idea narodowa zadała cios idei międzynarodowej socjalistycznej. Nie trzeba więc upadać na duchu, tylko otwarcie walczyć o zdrową myśl narodową, a przejdzie dzisiejsza zmora, która Polskę dusi od lat kilku ..."

Buta niemiecka

Przy ul. Grudzieniec u p. Büttnera pracuje jako nadzorca jakiś napuszony przedstawiciel „kulturalnego Herrenvolku" Gustaw Donda, któremu zdaje się, że może bezkarnie łżyć gospodarzy polskiej ziemi. W sposób, ilustrujący dosadnie pruskie zacietrzewienie, obrzuca podległych sobie uczniów tego rodzaju wyzwiskami jak „Polnische Schweine, Säue, Banditen, Räuber". Mało, że sobie w ten sposób ulży; zabrania jeszcze uczniom rozmawiać po polsku.

Przestrzegamy p. Büttnera, by pohamował swoją butę niemiecką, bo może się na niej porządnie sparzyć. P. Büttner nie jest w „Vaterlandzie".

Rekonstrukcja gabinetu w Anglji

Londyn, 6. 6. (PAT). Według oficjalnego komunikatu, została przeprowadzona następująca rekonstrukcja gabinetu: Thomas, Lord pieczęci prywatnej i minister bezrobocia został przeniesiony na stanowisko sekretarza stanu do spraw dominjów. Lordem pieczęci prywatnej został Hartshorn, przedstawiciel „Labour Party" w komisji indyjskiej Simona; ministrem rolnictwa w miejsce Buxtona, powołanego do Izby Lordów, został Addison; tekę górnictwa objął Shinwell, podsekretarz min. wojny; na stanowisku sekretarza kolonji nie nastąpiła zmiana, tekę tę piastuje w dalszym ciągu lord Passfield.

Protest żydowski przeciw wstrzymaniu imigracji do Palestyny

Londyn, 6. 6. (PAT). Meeting protestacyjny przeciwko wstrzymaniu żydowskiej imigracji do Palestyny zakończył się przyjęciem rezolucji, domagającej się od rządu odwołania zarządzeń, dotyczących wstrzymania zaświadczeń imigracyjnych. Dr. Hertz, główny rabin nadesłał na wiec list, w którym oświadcza, „iż świat żydowski traci wiarę pomimo powtarzających się zapewnień członków rządu w postanowienie budowy żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie". Narodowy dom żydowski, do którego żydzi nie mogą się dostać, nie wydaje się być spełnieniem usprawiedliwionych nadziei, które Wielka Brytanja wzbudziła, obejmując mandat nad Palestyną". Członek Izby Gmin Maruus oznajmił, iż nie wierzy, by Mac Donald był rzeczywiście wrogo usposobiony do dążności sjonistów. Wstrzymanie imigracji stanowi jednak odstępstwo od zasady „fair play".

Francja ma za wielu deputowanych

Paryż, 6. 6. (PAT). Wobec pogłosek, obiegających koła parlamentarne o konieczności przeprowadzenia reformy wyborczej, „Journal des Debats" wyraża życzenie, aby reformy tej nie użyto dla zwiększenia, jak to bywało dotychczas, liczby deputowanych. Kraj sobie tego wcale nie życzy. Liczba deputowanych jest stanowczo zbyt wielka w porównaniu z ludnością Francji. Podczas gdy Rzesza niemiecka posiada na 64 miljony ludności zaledwie 450 posłów, Francja liczy 600 deputowanych na 40 miljonów francuzów. Nieproporcjonalność tej liczby będzie jeszcze bardziej rażąca, gdy w Niemczech przeprowadzona będzie zamierzona już redukcja liczby posłów do 344.

Zatarg Anglji z Watykanem

Duchowieństwo maltańskie przeciw wyborom do przedstawicielstwa narodowego

Londyn, 6. 6. (PAT). Pisząc o ogłoszonym zeszycie „Księgi Białej", poświęconemu sprawie zatargu między władzami państwowemi wyspy Malty i tamtejszym kościołem katolickim, „Daily Telegraph" wyraża zdanie, że treścią zatargów jest ingerencja duchownych katolickich kościoła na Malcie w sprawy polityki tamtejszego rządu brytyjskiego, wymierzona w szczególności przeciwko osobie premjera maltańskiego lorda Stricklanda, opierającego się na większości, wytworzonej przez stronnictwo konstytucyjne. Watykan stoi nadal na stanowisku, domagającem się wpływu decydującego na kierunek myśli politycznej mieszkańców Malty, poddanych brytyjskich. Stolica apostolska — zdaniem dziennika — nie przystąpi do rokowań o konkordat, dopóki urząd premjera sprawować będzie lord Strickland. Rząd brytyjski odrzuca stanowczo tego rodzaju stanowisko Watykanu. Rząd odrzuca jednak ingerencję kościoła w sprawy polityki państwowej, będąc zdania, że akcja tego rodzaju uniemożliwia niezależność głosowania.

„Manchester Guardian" uważa, że spór ma dwie strony zasadnicze: niechęć Watykanu do lorda Stricklanda i odmowę Stolicy Apostolskiej zezwolenia ludności katolickiej na udział czynny w wyborach powszechnych do przedstawicielstwa narodowego. Dziennik jest zdania, że zarówno jedna, jak druga strona stanowiska Stolicy Apostolskiej jest nie do przyjęcia jako przedewszystkiem wkraczanie do spraw polityki państwowej posiadłości brytyjskiej. Dziennik nawołuje do zawarcia konkordatu między Stolicą Apostolską a rządem brytyjskim, jako jedynego środka uregulowania stosunków.

Pożar magazynu wojskowego w Toruniu

Pastwą płomieni padły materjały wartości 12 miljonów zł.

Toruń, 6. 6. (Tel. wł.). W nocy na 6 b. m. około godz. 1 wybuchł pożar w wojskowej mobilizacyjnej składnicy sanitarnej, położonej obok dworca miejskiego. Usłyszano również silne detonacje. W mieście przypuszczano, że odbywa się nocne strzelanie ćwiczebne na poligonie. Kilka minut później jednak ukazała się na niebie łuna, alarmując straż ogniową, która jednak z początku nie mogła zorjentować się, gdzie się pali. Dopiero szofer pewnej taksówki, przejeżdżając koło dworca, zauważył miejsce pożaru i zawiadomił o tem straż telefonicznie. Natychmiast zjechała się straż pożarna w pełnem pogotowiu z miasta samego i z Podgórza oraz oddział żołnierzy. Mimo późnej godziny zebrały się olbrzymie tłumy publiczności. Palił się wieli, murowany magazyn, zawierający mobilizacyjne materjały sanitarne, a więc samochody, wozy sanitarne, kuchnie polowe, dezynfektory, siodła i uprząż, nosze, mundury, bielizna i medykamenty. Wybuchy pochodziły od eksplozyj benzyny i eteru. Akcję ratunkową musiano ograniczyć do ocalenia sąsiedniego budynku, w którym mieści się okręgowa składnica sanitarna, oraz do ocalenia dobytku w płonącym magazynie. Nie udało się jednak z niego wiele uratować. Około godziny 3 rano zapadły się z wielkim łoskotem mury magazynu. Dogaszanie zgliszcz trwało do godz 8 rano. Co do przyczyn pożaru, krążą najrozmaitsze wersje i domysły. Pastwą płomieni padły materjały wartości przeszło 12 miljonów złotych.

Ambasada turecka w Warszawie

Warszawa, 6. 6. (PAT) Urzędowa agencja turecka komunikuje, że z dniem 1 czerwca poselstwo tureckie w Warszawie podniesione zostało do stopnia ambasady. W związku z tem stała się aktualną sprawa podniesienia poselstwa R. P. w Angorze do rangi ambasady. Przewidywana jest nominacja dotychczasowego posła R. P. w Angorze p. K. Olszowskiego na ambasadora.

Na żołdzie wrogów

Warszawa, 6. 6. (Tel. wł.) We Lwowie wykryto większą aferę szpiegowską. Na czele szajki stał wyższy urzędnik bankowy. Dokonano kilku rewizyj, które stwierdziły że pewna grupa ludzi, stojących na żołdzie państwa ościennego, prowadziła szpiegostwo wojskowe i gospodarcze. W aferę są wmieszane osoby na wyższych stanowiskach. (w)

Przepędzony poseł komunistyczny

Warszawa, 6. 6. (Tel. wł.) Poseł komunistyczny Kieruzelski chciał wczoraj zorganizować na kopalni Paryż w Dąbrowie Górniczej wiec, ale go robotnicy przepędzili tak, że Kieruzelski uciekł do tramwaju. (w)

Nadużycia w składnicy spirytusowej

Grudziądz, 6. 6. (Tel. wł.) Wykryto tu wielkie nadużycia w monopolowej składnicy spirytusowej. Obecnie przeprowadza się badania pod kierownictwem rewizora Paula, który bada wszystkie księgi. Dotychczasowe śledztwo wykazało, że prócz zwykłej defraudacji, sięgającej narazie do sumy 30 tys. zł, personel hurtowni dopuszczał się wielu innych nadużyć. — Wydawano detalistom spirytus po cenie hurtowej a rachunki wystawiano na nazwisko hurtowników. Zyskami dzielił się personel z nieuczciwymi hurtownikami. Niektórym odbiorcom wystawiano rachunki na znacznie wyższe sumy od należnych, przyczem nadmiar kwoty wędrował znowu do kieszeni personelu. W księgach umieszczano takie sumy, jakie się należały rzeczywiście. Zagadkowe również były stosunki kierownika hurtowni Bilskiego ze stróżem. Wykazało się m. i., że stróż pożyczył swemu kierownikowi 2 tys. złotych. Dalsze śledztwo w toku. Możliwe, że wyjdą na jaw dalsze szczegóły tej afery, która naraziła na stratę skarb państwa i prywatnych odbiorców.

Niebezpieczna zabawa

Stanisławów, 6. 6. (PAT.) Zamieszkały w Czerniejowie 18-letni Wasyl Paszczak znalazł w polu granat i położył na palącym się ognisku. Granat eksplodował, raniąc ciężko Paszczaka. Stan jego jest bardzo groźny.

Powrót „Zeppelina"

Paryż, 6. 6. (Tel. wł.). Dzisiaj wczesnym rankiem przelatywał w drodze powrotnej z Ameryki „Zeppelin" nad Marsylją, zdążając do Friedrichshafen. Wczoraj wieczór zatrzymał się „Zeppelin" na 20 minut w Sewilli.

Zamek rozsypał się w gruzy

Wilno, 6. 6. (PAT) „Dziennik Wileński donosi, że po stronie sowieckiej w miejscowości Zagórze niedaleko Zasławia wskutek obsunięcia się góry rozsypał się w gruzy stary zamek, należący przed wojną do książąt Oboleńskich. Spadające z góry gruzy i kamienie zraniły kilku mieszkańców u podnoża góry. W zamku znajdowała się ostatnio stacja wojskowa pocztowych gołębi sowieckiej straży granicznej.

Zastępca szefa bezpieczeństwa publicz. w urzędzie wojewódzkim

Dnia 5 grudnia roku zeszłego donieśliśmy o niekulturalnem, brutalnem zachowaniu się p. Witolda Sokołowskiego, zastępcy szefa bezpieczeństwa publicznego w poznańskim urzędzie wojewódzkim. Jak wiadomo, p. Sokołowski pozwolił sobie w nocy porozrzucać po ziemi pisma narodowe, znajdujące się w sali restauracyjnej tutejszego dworca w kiosku „Ruchu" i odgrażać się urzędnikowi „Ruchu", jeżeli pism narodowych nie będzie układał w tylnych szeregach gazet. Tak samo odgrażał się policjantowi, który go wezwał do zaniechania awantur.

W odpowiedzi na nasze doniesienie i potępienie p. Sokołowski zamieścił w dwóch miejscowych pismach „sanacyjnych" oświadczenie, niczego nie prostujące w istocie rzeczy, a twierdzące, że — wytacza nam proces o obrazę. Wobec tego zaznaczyliśmy na łamach pisma naszego: „Byleby p. Sokołowski nie odstąpił od zamiaru!"

Minęło pół roku, a jakoś skarga p. Sokołowskiego nas nie doszła. Było dla nas zgóry jasne, że zapowiedź procesu była prostą blagą, która tupetem swym miała zasłonić p. Sokołowskiego. P. Sokolowski wiedział dobrze i wie dobrze, że nam procesu wytoczyć nie może, bo wyszłaby w nim na jaw cała brutalność i orjentalność postąpienia wojewódzkiego szefa bezpieczeństwa publicznego.

Tacy to ludzie stoją w dzisiejszych czasach „sanacyjnych" na straży bezpieczeństwa publicznego i tacy to ludzie pracują nad pogłębieniem szacunku dla polskich władz państwowych Winszujemy, ale nie zazdrościmy województwu i ministerstwu.

Paryż Poznaniowi

Prezydent m. Poznania p. Ratajski otrzymał dziś z Paryża piękny, złoty medal pamiątkowy, ofiarowany Poznaniowi przez miasto Paryż. Na przedniej stronie medalu widnieje postać kobiety, symbolizującej Francję; w głębi widać obraz ratusza paryskiego. Poza tem umieszczono napis „Miasto Paryż" oraz łacińską sentencję: „Fluctuat nec mergitur". Na odwrocie znajduje się napis: „Paryż Poznaniowi, 26 maja 1930 r.", a wokoło dwa wieńce laurowe oraz napis: „Departament Sekwany". (Pat)

Zasądzenie komunistów

Dziś około godz. 13 zapadł w sądzie okręgowym wyrok przeciwko komunistom, którzy byli zamieszani w sprawę awantur przed Urzędem Pośrednictwa Pracy.

Z pośród pięciu oskarżonych zasądzono trzech, dwóch zaś uwolniono dla braku dowodów winy. Skazano mianowicie Chwiałkowskiego na trzy lata ciężkiego więzienia, Jakubowskiego na rok więzienia i Brygiera na dwa lata twierdzy.

Jak wiadomo, Chwiałkowski i Brygier zasiadają w Radzie miejskiej jako przedstawiciele listy komunistycznej. (z)

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 zł, w Gdańsku na Wraszawę 8.88 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płaci dziś za 100 mkn. w dewizach 212,80 do 212,00 zł, gotówką 212 40 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173,28 do 172,60 zł, gotówką 172,94 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 6 czerwca 1930.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało w dalszym ciągu tendencję utrzymaną.

Z pap. procent. była 5 proc. poż. konwers. nadal poszukiwana po 54,25 proc., również płacono za 8 proc. oblig. m. Poznania z 1926 r. po 92 proc. Z innych papierów kształtowały się słabiej 8 proc. listy dolarowe, które oddawano po 95,50 proc. oraz 6 proc. listy żytnie, które oddawano po 17,50. Poza tem oddawano 4 proc. listy zast. konwert. po 44 proc. bez obrotu.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych robiono transakcje Cegielskim po 50,— i R. Mayem po 63,—, natomiast poszukiwano Herzfelda po 30,—.

Z pap. nieoficjalnych płacono za Akwawit 57,—.

Komunikat. Następne zebranie giełdowe odbędzie się dopiero 10 czerwca r. b.

Cedula urzędowa z dnia 6 czerwca 1930 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 54,25% P.
8% oblig. m. Poznania z 1926 r. 92% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 95,50% O.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 17,50 O.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 50,— +
Herzfeld - Viktorius I—II em. zł. 30,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 63,— +

Tendencja: Utrzymana.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 6 czerwca 1930.

Spędzono: wołów 2, buhai 7, krów 14, świń 410, cieląt 330, owiec 56; razem 819 sztuk zwierząt.

Uwaga: Targ przypadający na poniedziałek, dnia 9. 6. 1930, z powodu święta, przekłada się na środę, dnia 11 czerwca 1930 roku.

Z powodu małego spędu notowań nie przeprowadzono.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 6 czerwca 1930.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w. h.); b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w. h.); c) jęczmienia 673 gr. (114,1 f. w. h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f. w. h.).

„Ceny orjentacyjne" parytet Poznań	
Żyto	14,75— 15,25
Usposobienie słabe.	
Pszenica	39,50— 40,50
Usposobienie słabe.	
Jęczmień przemiałowy	19,00— 20,00
Jęczmień browarowy	21,00— 23,00
Usposobienie słabe.	
Owies	16,50— 17,50
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	26,25
Usposobienie słabe.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	60,00— 64,00
Usposobienie słabe.	
Otręby żytnie	09,50— 10,50
Otręby pszenne	12,00— 13,00
Groch polny	26,00— 29,00
Groch Victoria	30,00— 33,00
Groch Folgera	26,00— 29,00
Słoma prasowana	2,90— 3,10
Siano luźne	7,40— 8,40
Siano pras. nadnoteckie	9,00— 10,00

Ogólne usposobienie słabe.

Owies jednolity biały ponad notowanie.

Sytuacja na Giełdzie bez zmiany.

Uwaga! Zebrania giełdowe oraz połączone z niemi notowania, począwszy od 7 czerwca r. b. włącznie, aż do końca lipca r. b. **w soboty** odbywać się nie będą.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 6. 6. 1930.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjed. tr.: 8,88½ sp.: 8,90½ kup.: 8,86½

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	358,66	359,56	357,76
Londyn	43,33½	43,44½	43,22½
Nowy Jork	8,92,1	8,94,1	8,90,1
Paryż	34,97	35,06	34,88
Praga	26,45	26,51	26,39
Szwajcarja	172,68	173,11	172,25
Sztokholm	239,39	239,99	238,79
Włochy	46,74	46,86	46,62
Berlin	212,81½		

Tendencja przeważnie słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż. inwest.	110,00
5% poż. premj. dol.	65,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	170,00—170,50
Bank Zachodni	00,00— 73,00
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00— 72,50
W. T. F. Cukru	00,00— 35,25
Lilpop	0,00— 28,00
Starachowice	00,00— 19,25
Haberbusch	000,00—110,00

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg

Berlin, 6 czerwca 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg	311,00—314,00
Tendencja mocna.	
Żyto march. od stacji załad. 72 kg	172,00—177,00
Żyto march. od st. zał. 73-74 kg cif Berlin sprzedaż	0,00—174,00
Żyto mekl. fr. wagon Berlin sprzedaż	0.00 - 182,00
Tendencja: natychm. towar wagonowy poparta, poza tem spokojna.	
Owies march od stacji załad.	143,00—153,00
Tendencja mocna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	165,00—180,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	34,00—42,25
Tendencja mocna.	
Mąka żytnia	21,50—25,00
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	07,75—08,25
Tendencja słaba.	
Ospa żytnia	07,75—08,25
Tendencja słaba.	
Groch Victoria	24,00—29,00
Groch dr. jadalny	21,00—25,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—18,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—21,50
Łubin niebieski	16,00—17,50
Łubin żółty	21,25—23,50
Makuch rzepakowy	11,25—12,25
Makuch lniany	16,00—16,50
Wytłoki suche krajowe	8,00— 8,30
Śrót Soya	12,50—13,50
Płatki ziemniaczane	12,60—13,00

Ogólna tendencja spokojna.

Uwaga: Jutro t. j. dnia 7 i w poniedziałek, dnia 9 notowań nie będzie.

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 6. 6. 1930.

Wypłaty na Warszawę	46,90 —47,10
Noty wielkie	46,725—47,125

Uchwały Zjazdu Zrzeszeń Własności Nieruchomej w Polsce

Obradujący w tych dniach w Warszawie Zjazd Zrzeszeń Własności Nieruchomej w Polsce powziął szereg uchwał mających b. doniosłe znaczenie, które poniżej zamieszczamy.

W sprawie rozwiązania kwestji mieszkaniowej

I. Stan własności nieruchomej miejskiej i sytuacja finansowa i prawna właścicieli nieruchomości miejskich w Polsce pogarsza się systematycznie z roku na rok a to przez a) zwiększanie podatków, opłat i świadczeń jawnych i ukrytych na rzecz gmin miejskich, b) przez supremację w większości zarządów gmin miejskich i rad miejskich żywiołów wywrotowych i lewicowych nad praworządną i twórczą warstwą właścicieli nieruchomości, c) przez brak poszanowania ze strony lokatorów i wogóle ludności do własności miejskiej d) przez stosowany w dalszym ciągu wyzysk finansowy, oparty na szkodliwie skonstruowanej ustawie o ochronie lokatorów, e) przez przewlekły wymiar sprawiedliwości w stosunku do właścicieli nieruchomości nawet w zakresie tej resztki praw obrony własności, jaką im prawodawstwo wyjątkowe pozostawiło.

II. Nakreślony stan finansowy i prawny miejskiej własności nieruchomej w Polsce, oparty na zasadach tak zwanej zimnej socjalizacji doprowadził do następujących wyników: a) do rozpadania się w gruzy dziesiątków tysięcy nieruchomości w Polsce, b) do całkowitego zaniku inicjatywy prywatnej w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego, c) do nieprodukcyjnego ugorowania 10-miljardowego kapitału narodowego, umieszczonego w miejskiej własności nieruchomej„ d) do wytwarzenia się braku zaufania do państwa zagranicą i unikania terenu Polski przez kapitał zagraniczny.

III. Powyższy stan własności nieruchomej miejskiej w Polsce i wypływające zeń skutki, będące w ścisłym związku z całokształtem polskiej struktury państwowej, uniemożliwia zwalczanie głodu mieszkaniowego drogą stopniowego powrotu do prawa ogólnego, czego domagają się coraz liczniejsze rzesze obywateli, skupionych w organizacjach gospodarczych, oraz powoduje, że sfery kompetentne i miarodajne usiłują rozwiązać sprawę mieszkaniową drogą coraz to nowych eksperymentów etatystycznych, polegających na jeszcze większem pokrzywdzeniu i upośledzeniu istniejącej własności nieruchomej miejskiej.

IV. Dotychczasowe projekty uruchomienia budownictwa mieszkaniowego polegają a) na stworzeniu państwowego funduszu budowlanego drogą opodatkowania, b) na podwyższeniu przedwojennego komornego do 100 proc. w złocie, c) na opodatkowaniu miejskiej własności nieruchomej drogą odebrania właścicielom istniejących domów nadwyżek komornego na rzecz funduszu budowlanego, d) na stworzeniu ogólnopaństwowego aparatu administracyjnego, któryby finansował etatystyczne przedsiębiorstwa budowlane, e) na przedłużeniu w nieskończoność istniejącego wyjątkowego prawodawstwa, unikając nawet wzmianki o terminie wygasnięcia praw wyjątkowych.

V. Zważywszy ten stan własności nieruchomej miejskiej i wypływające zeń katastrofalne skutki dla ludności miejskiej i państwa, oraz biorąc pod uwagę projekty ustawodawcze, mające w przyszłości obowiązywać w dziedzinie ustawodawstwa mieszkaniowego, rada naczelna Związku zrzeszeń własności nieruchomej miejskiej w Polsce uznaje projektowaną drogę rozwiązania sprawy mieszkaniowej za błędną, szkodliwą dla społeczeństwa i państwa, katastrofalną dla miejskiej własności nieruchomej, a nie prowadzącą do zwalczania głodu mieszkaniowego w Polsce.

Powołując się na autorytety ekonomiczne jak prof. Kemmerer, na uchwały szeregu zrzeszeń i zjazdów rada naczelna stawia wnioski następujące:

1) Ożywienie ruchu budowlanego w kraju i zażegnanie głodu mieszkaniowego osiągnąć da się jedynie przez stopniowy powrót do prawa ogólnego w dziedzinie mieszkaniowej, a więc przez wyznaczenie terminu stopniowego wygaśnięcia ustawy o ochronie lokatorów, przez stopniowe doprowadzenie do rentowności kapitału, ulokowanego w nieruchomościach oraz przez zagwarantowanie przez państwo, że własność nieruchoma miejska przestanie być objektem prześladowanym przez prawo

2) Istniejące ochronne ustawodawstwo mieszkaniowe, wypływające z przesłanek, że należy zabezpieczyć ludności dach nad głową i uchronić ją od wyzysku, chybiło celu. Ostrze tego prawodawstwa zwróciło się w kierunku wręcz odwrotnym zamierzonemu uprzednio: ludności najuboższej nie zabezpieczyło dachu nad głową, a stało się źródłem wyzysku tych, którzy rzekomo mogli byli wyzyskać sytuację.

3) Należy przywrócić rentowność własności nieruchomej miejskiej do skali przedwojennej.

4) Będąc w zasadzie zwolenniczką popierania inicjatywy prywatnej a przeciwniczką etatyzmu,rada naczelna uznaje, że w stanie przejściowym dopuszczalne jest tworzenie funduszu budowlanego drogą opodatkowania całej ludności na potanienie kredytu budowlanego.

5) Rada naczelna uznaje, że jedyną formą popierania budownictwa powinno być staranie o potanienie kredytu budowlanego i dostarczenie tanich kredytów przedewszystkiem tym, którzy gotowi są umieścić w budowie jak największy procent kapitału własnego. Ci powinni mieć pierwszeństwo w otrzymywaniu tanich kredytów budowlanych; bezwzględne popieranie budownictwa spółdzielczego, komunalnego, lub rządowego, jako droższego od prywatnego, powinno być poniechane

6) Rada naczelna poleca zarządowi, aby po zapoznaniu się z konkretnemi projektami rządu w zakresie prawodawstwa mieszkaniowego wystąpił do rządu i ciał ustawodawczych z odpowiednio umotywowanym memorjałem w myśl powziętych na zgromadzeniu rady naczelnej uchwał.

Obrona własności nieruchomości miejskiej na terenie samorządu

Zważywszy, że dotychczasowy system gospodarki miejskiej doprowadził przeważną część miast polskich do stanu bankructwa i spowodował zubożenie ludności miejskiej, Zjazd rady naczelnej uznaje za pilne i konieczne:

I. Spowodować obniżenie budżetów samorządów miejskich przez zahamowanie rozrostu administracji i ograniczenie inwestycyj do środków rozporządzalnych.

II. Uregulować prawnie i zryczałtować wysokość ciężarów, jakie mają być ponoszone przez ludność na rzecz samorządu, unormować wysokość podatku od nieruchomości, przestrzegać do tego czasu odpowiedniego okólnika, spowodować obniżkę w tych miastach, gdzie normy te zostały przekroczone, usunąć możliwość nakładania ukrytych podatków inwestycyjnych, zwłaszcza w podnoszeniu opłat za wodę i zwolnić wszystkie miasta z opłat i dopłat drogowych, zrewidować politykę władz nadzorczych w stosunku do miejskich przedsiębiorstw etatystycznych, przynoszących przeważnie miastom deficyty, poddać rewizji decyzję ministerstwa spraw wewnętrznych sprzeciwiającą się likwidacji miejskich zakładów zaopatrywania, zaprzestać uchwał i zarządzeń przekraczających zakres uprawnień władz nadzorczych oraz samorządowych i nie podyktowanych bezpośredniemi zadaniami samorządu.

Kredyt krótkoterminowy dla własności nieruchomej miejskiej

Wobec wielkiego zapotrzebowania na kredyt krótkoterminowy i trudności w wielu miastach organizują się spółdzielcze kasy kredytowe i banki własności nieruchomej, wobec czego powstaje konieczność utworzenia związku rewizyjnego tych instytucyj. Poleca się więc: I. Wyłonić przy zarządzie zrzeszeń w Warszawie komisję kredytową dla opracowania materjałów i konkretnych projektów organizacji kredytu krótkoterminowego dla własności nieruchomej miejskiej. II. W terminie do 1 listopada 1930 r. zwołać zjazd spółdzielni kredytowych własności nieruchomej miejskiej celem rozpatrzenia i zrealizowania projektów, opracowanych przez komisję kredytową.

Pixavon-Shampoon
czyni włosy miękkiemi i puszystemi
Tw 1618

Zgon zasłużonego działacza narodowego

Wilno, w maju.

Społeczeństwo polskie na Kresach poniosło niepowrotną stratę. Zmarł dr. Witold Węsławski.

Był on nietylko wybitnym lekarzem zawsze gotowym nieść pomoc potrzebującym, nietylko zasłużonym oświatowcem, lecz przedewszystkiem najofiarniejszym synem Ojczyzny najstarszym bojownikiem sprawy narodowej. Życie śp. Witolda Węsławskiego to jakby historja Wilna i Wileńszczyzny od powstania 1863 r. poczynając poprzez cichą ofiarną pracę podziemną, burzliwy okres wojny światowej i bolszewizmu, po walkę o wcielenie ziemi wileńskiej do Polski.

Pochodząc z rodziny, która w czasie powstania złożyła na ołtarzu ojczyzny ofiarę z krwi i mienia, śp. Witold Węsłowski miał już we krwi umiłowanie pracy dla idei niepodległości. Już na uniwersytecie brał on czynny udział w tajnych związkach młodzieży, by następnie przez całe swoje życie pracować w myśl haseł młodości.

Jako młody lekarz osiada najpierw w Dołhinowie, małem miasteczku pow. wilejskiego, lecz wnet przenosi się do Wilna, gdzie zakłada tajne „Tow. oświaty narodowej", którego prezesem zostaje w 1886 r. i kieruje jego pracami bez względu na to, iż grozi mu ustawicznie aresztowanie i deportacja wgłąb Rosji.

Podczas okupacji niemieckiej stoi na czele t. zw. Komitetu Edukacyjnego, organizując szkolnictwo powszechne na obszarach ziem wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Z chwilą odzyskania niepodległości zdołał śp. Witold Węsławski przekazać władzom polskim nie tylko dobrze zorganizowane szkolnictwo powszechne, ale również kilka gimnazjum w Wilnie, Święcianach, Oszmianie i t. d.

Mianowany początkowo inspektorem okręgowym przez ministerstwo oświaty, wnet jednak opuszcza służbę państwową i organizuje Polską Macierz Szkolną Ziem Wschodnich, na czele której pozostaje aż do zgonu.

Jako doskonały lekarz oraz działacz społeczny, czuły na objaw cierpień i nędzy, gotowy zawsze do bezinteresownej pracy i poświęceń zjednał sobie śp. Witold Węsławski serca wszystkich wilnian bez względu na narodowość i sytuację społeczną. Bo też istotnie było to wielkie serce, gotowe przygarnąć każdego, kto pociechy i pomocy potrzebował. W chwilach najcięższych prześladowań potrafił podtrzymać nadzieję i zagrzać do pracy tych nawet, co w celowość wysiłków i ofiar przestawali wierzyć.

Był śp. Witold Węsławski jednym z założycieli i przewódców Stronnictwa Demokracji Narodowej. Brał czynny udział w pracach Stronnictwa od zarania jego powstania, walcząc naprzód o ideał niepodległości, a następnie o wielkość Polski zagrożoną przez ryzykancką politykę federalizmu. Był on jednym z tych co w walce o wcielenie Wilna do Polski największe zasługi położyli.

Nie było takiej sprawy, takiej pracy dla dobra Polski, któraby nie znalazła w osobie śp. Witolda Węsławskiego orędownika. Nic też dziwnego, że pogrzeb jego w dniu 30 maja stał się wielką manifestacją uczuć całego Wilna. Za trumną Jego postępowali wszyscy od przedstawicieli władz z wojewodą na czele począwszy aż do starowinek z przytułków dla ubogich włącznie. Przedewszystkiem jednak rzucała się w oczy rzesza młodzieży szkolnej, dla której Zmarły całe swe życie poświęcił.

W mowach, wygłoszonych nad trumną, słusznie podkreślano kryształowy charakter śp. Węsławskiego, którego życie ofiarne i pracowite poświęcone było nie zdobywaniu zaszczytów i stanowisk, lecz walce o wielką ideę Polski.. Całe życie Jego aż do chwili zgonu jest wzorem tego jak powinien żyć i pracować prawdziwy Polak.

Cześć Jego świetlanej pamięci.

Wycieczka naukowa Wydziału Lekarskiego U. P. do Inowrocławia

Z inicjatywy i pod kierownictwem p. prof. Gantkowskiego odbyła się wycieczka naukowa do Inowrocławia, w skład której wchodzili profesorowie U. P., lekarze asystenci, oraz studenci med. ostatniego kursu. Celem wycieczki było zwiedzenie Inowrocławia jako zdrojowiska. Serdecznie witani i goszczeni przez prezydenta miasta p. Jankowskiego, Zarząd Solanek oraz Zarząd Ubezpieczalni Krajowej, zwiedzający szczegółowo zapoznali się z wszelkiemi urządzeniami, przyczem z niezwykłą uprzejmością udzielali wszelkich objaśnień kierownicy poszczególnych zakładów.

Z wielkiem zainteresowaniem oglądaliśmy demonstrowane nam urządzenia, które są zdobyczą najnowszej techniki. Wspaniały jest gmach, w którym mieści się najnowszego typu inhalatorjum ogólne i indywiduaine, solankowe i balsamiczne. Świetnie urządzone są kąpiele borowinowe i kwasowęglowe a hydroterapja tam zastosowana zadowoli najwybredniejszego Europejczyka. W gmachu wziewalni umieszczone są również najnowsze przyrządy do stosowania wszelkiego rodzaju naświetlania, elektro- i termoterapja, a na dachu urządzone są pierwsze tego rodzaju w Polsce kąpiele słoneczne. Wspomnieć jeszcze należy o właściwych temu zdrojowisku kąpielach solankowych od dawna już istniejących, a obecnie z wszelkim komfortem urządzonych i z rozmachem godnym europejskiego uzdrowiska rozbudowanych, a tylko w przybliżeniu można czytającemu uzmysłowić to, co z całą okazałością przesuwa się przed oczami zwiedzającego. Stwierdzić należy, że już nie z rumieńcem, ale z dumą i pewnego rodzaju zarozumiałością możemy mówić o Solankach jako o uzdrowisku polskiem a zarazem europejskiem.

Przekonali się o tem uczestnicy wycieczki, docenili wysiłek miasta i miejscowych lekarzy zdrojowiskowych w kierunku rozbudowy i rozwoju uzdrowiska położony i dali temu wyraz w serdecznych przemówieniach wygłoszonych przez prof. Gantkowskiego i przedstawiciela Koła Medyków w czasie wspaniałej kolacji wydanej przez miasto.

W. J.

Według dzisiejszego stanu wiedzy jest Odol bezsprzecznie najlepszym środkiem do pielęgnowania zębów i jamy ustnej. Tw 1619

Związek Prac. Umysłowych Ziem Zach. — Koło Poznań

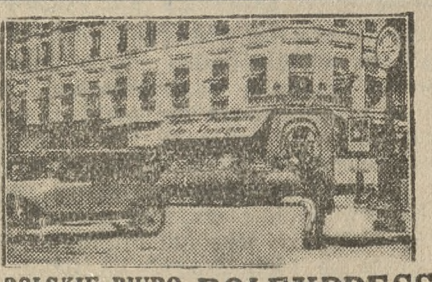
Komunikat Nr. 5/30

W czwartek 12 czerwca rb. wieczorem o godz. 7 odbędzie się na dużej sali p. Jarockiego w Poznaniu, ulica Masztalarska 8-a miesięczne zebranie plenarne. Na porządku obrad referat inspektora pracy X Okręgu p. dr. Mroczkowskiego n. t. „Jaką opiekę daje pracownikowi umysłowemu inspektorat pracy?"

Goście mile widziani.

Za Zarząd:
(—) T. Barczewski, prezes.
(—) K. Śmigielski, sekretarz.

SKŁADAJCIE OFIARY
na cele
I. Krajowego
Kongresu Eucharystycznego w Polsce
Konto czekowe PKO., Poznań 213 063

POLSKIE BIURO PODRÓŻY **POLEXPRESS**
Paryż 22, Boulevard des Italiens
organizuje nw 11288
LUKSUSOWĄ-REKLAMOWĄ
WYCIECZKĘ
do Paryża, Lisieux, Deauville. Trouville od 15 do 28 czerwca.
Przyjmuje zapisy
DELEGATURA POLEXPRESSU
przy Biurze Ekspedycyjnem „Altrauss" w Warszawie, św. Krzyska 6, tel. 255-68, od 4 do 6-tej.
Prospekty na żądanie.

Charakter trudności wewnętrznych w Czechosłowacji

Na łamach koalicyjnej prasy czechosłowackiej toczy się w dalszym ciągu ożywiona polemika na temat stosunków międzypartyjnych. Chodzi o kierunek polityki rządowej, w której na pierwszym planie wciąż jeszcze stoją sprawy ekonomiczne i finansowe. W łonie wszystkich ugrupowań, wchodzących w skład większości parlamentarnej, przeważa po dawnemu pogląd, iż na zagadnienia gospodarcze należy zwracać główną uwagę i podporządkowywać im poboczne względy klasowe. W praktyce jednak przeprowadzenie wspólnego programu koalicyjnego natrafia na przeszkody, których stopniowe zwalczanie i usuwanie połączone jest z trudnościami natury raczej taktycznej, niż rzeczowej. To też szeroka opinja kraju stara się przy pomocy związków zawodowych wpływać uspokajająco na wzburzone umysły polityków i przywódców klubowych. Jak dotąd udaje się jej to w nieco powolnem, lecz pomimo to wyraźnem tempie. W związku z tem poczyna w kołach sejmowych zapanowywać pewne otrzeźwienie i załagodzenie tradycyjnych zatargów, które obecny sejm odziedziczył w spadku po parlamencie poprzednim.

Klucz do sytuacji wewnętrznej znajduje się od szeregu miesięcy w walce o pierwszeństwo między obozem socjalistycznym a chłopskim. Prymat w życiu politycznem trzyma jeszcze stronnictwo agrarne, ale przy parlamentarnem omawianiu poszczególnych aktualności polityczno-ekonomicznych natrafia na coraz dotkliwszą opozycję drugiego najliczniejszego obozu: socjalno-demokratycznego, który rości sobie pretensje do odegrania w bliskiej przyszłości roli przodującej. Dojście do skutku obopólnej ugody jest dość trudne nie tyle z powodów ogólno - politycznych, lub narodowych, jak raczej z motywów klasowo - społecznych. Tem też tłumaczą się częste i nieraz dość długie przerwy w pracach plenum sejmowego, bo każdy konkretny wniosek ustawy poprzedzać muszą uciążliwe narady między przewodniczącymi obydwóch zainteresowanych klubów, wobec których reszta ugrupowań koalicyjnych stoi bezsilna, nie mogąc przemocą wymusić przyśpieszenie dobrowolnej zgody socjalistyczno - chłopskiej.

Na ogół walka kuluarowa dwu najpotężniejszych stronnictw utrzymywana jest w ramach ideowej wymiany zdań, lecz czasami pomimo to przejawia się na zewnątrz w postaci wzajemnych pogróżek i ostrych ataków. Jednym z takich bardziej dramatycznych przejawów była rewelacyjna zapowiedź agrarjuszy, iż wycofają swoich przedstawicieli z rządu i wystąpią z koalicji. Socjaliści odpowiedzieli, iż nie jest wykluczone wystąpienie, lecz wprost wydalenie agrarnych ministrów z gabinetu, który i bez nich miałby w sejmie większość. To poskutkowało do tego stopnia, że zarząd partji agrarnej ogłosił drukiem komunikat, w którym obala kategorycznie wszelkie pogłoski o zamierzonej przeciwrządowej akcji chłopskich posłów. Socjaliści nie poprzestali jednak tym razem na oficjalnem zaprzeczeniu kursujących pogłosek o rzekomo planowanej secesji agrarnej i przeszli niezwłocznie do kontrofensywy politycznej, dowodząc, iż w stronnictwie chłopskiem ścierają się ostro dwa przeciwległe kierunki i rozpanoszyła się bezwzględna walka między licznymi wodzami a kilku odrębnemi frakcjami. Agrarny „Venkov" przytoczył w odpowiedzi szereg danych, świadczących, że także partja socjalno - demokratyczna toczona jest od wewnątrz poważnemi antagonizmami między praską centralą a prowincjonalnemi filjami stronnictwa, z których zwłaszcza pilzneńska i ostrawska uzurpują sobie często prawo przekreślania uchwał praskich.

Po stoczeniu i chwilowem zakończeniu tej burzliwej batalji nastąpiła na międzypartyjnym froncie cisza. Na zakończenie wyleciało wprawdzie jeszcze w powietrze kilka pojedyńczych strzałów w formie zapowiedzi nowych wyborów, lecz, zdaje się, poto tylko, by ponownie skonstatować, że żadna z dużych partyj wyborów na serjo sobie nie życzy. Najmniej pragnie ich społeczeństwo, które nie ma ochoty do nowych walk wyborczych w niespełna siedem miesięcy po kampanji zeszłorocznej. To spowodowało najbardziej rozpowszechniony dziennik praski „Narodną Politikę" do zamieszczenia artykułu wstępnego zatytułowanego: „Nie przemęczać wyborców". Odezwa ta, z której treścią utożsamia się większość narodu, zrobiła już swoje i położyła kres niepotrzebnemu wzajemnemu odgrażaniu się ponownemi wyborami, które przyniosłyby niewątpliwie pewne korzyści agrarjuszom, lecz z drugiej strony rozszerzyłyby stan posiadania socjalnych demokratów kosztem komunistów. — Stosunek sił między dwoma największemi obozami pozostałby jednak bez zasadniczej zmiany, a gra mogłaby rozpocząć się na nowo.

W tych dniach na porządku dziennym znajdują się dwie bardzo naglące kwestje natury zagraniczno - politycznej: dyskusja nad sprawozdaniem ministra Benesza z ostatnich konferencyj paryskich i haskich, co dało klubom asumpt do przeprowadzenia gruntowniejszej dyskusji o całokształcie zagranicznej polityki państwa. Poza tem ma sejm ratyfikować międzynarodową konwencję o ograniczeniach importowych i eksportowych, co nie przedstawia się dla Czechosłowacji tak łatwo, tem bardziej, iż tak agrarjusze jak i reprezentanci wielkiego przemysłu automobilowego do ostatniej chwili przeciwstawiają się ratyfikacji. Po pewnych modyfikacjach i za cenę rekompensat na innem polu zgodzą się jednak narodowi demokraci i klub chłopski na uchwalenie konwencji, poczem odrazu przystąpi sejm praski do rozpatrzenia kryzysu rolnego, uregulowania najbardziej naglących spraw podatkowych i załatwienia ceł agrarnych.

We wszystkich powyższych zagadnieniach osiągnięto już w koalicji kompromis, tak że czerwcowe obrady parlamentu zapowiadają się spokojniej, niż to przed dwoma tygodniami przypuszczano. Możliwe są jeszcze przejściowe starcia między partjami, ale przed ferjami letniemi, które mają zacząć się w pierwszych dniach lipca, prawdopodobnie do żadnych poważniejszych posunięć na gruncie parlamentarnym już nie dojdzie. W jesieni zebrałby się sejm w atmosferze nieco oczyszczonej, lecz walka klubów kontynuowana będzie w zmienionych częściowo formach na innych odcinkach pracy ustawodawczej.

V. Dresler.

Zaoszczędzacie Zł. 1.65!

Za każdą 2-litrową blaszankę po Gargoyle Mobiloil, zaopatrzoną w napis: „Zwracamy zł. 1.65 za nieuszkodzoną blaszankę", odsprzedawcy nasi wypłacają tę sumę. Blaszanek bez wspomnianego napisu z powrotem nie przyjmują, a zatem wartości ich nie wypłacają.

VACUUM OIL COMPANY S. A.
CZECHOWICE—WARSZAWA

Zważajcie, by plomba pod nakrętką nie była uszkodzona!

Gargoyle Mobiloil

Zarejestr. marka ochr.

aw 11818

I Konkurs Okręgowy Mandolinistów

W sobotę 31. ub. m. odbył się w Auli Uniwersyteckiej w Poznaniu I konkurs pozn. okręku Pol. Zw. Stow. Mandolinistów o puhar wędrowny F-my E. Bamber z Poznania. W skład jury weszli pp. prof. Sauer, kpt. Chmielewicz i Sawicki.

Przy wypełnionej sali stanęło do konkursu 6 klubów poznańskich. Organizacyjnie i pod względem artystycznym wypadła impreza bardzo dobrze. Należy specjalnie podkreślić rozwój tak poszczególnych klubów jak też ich poziomu artystycznego. Na czoło wybiły się przedewszystkiem kluby „Mozart", „Chopin" i „Lira", które wszystkie pretendowały do pierwszej nagrody. Kolejność jednak wypadła następująco: I. miejsce — Klub Mandol. „Mozart" (217 punktów), II miejsce — Klub Mandol. „Chopin" (199 p.) III miejsce — Klub Mandol. „Lira" (166 p.) i IV Kółko Mandol. Zw. Zaw. Drukarzy (149 p.).

Całość wywarła jak najlepsze wrażenie i zdobywa sobie coraz więcej sympatyków wśród publiczności. Zalecałoby się jednak, by nasze kluby mandol. popularyzowały cośkolwiek więcej polskich kompozytorów.

Tad.

Papież w Czechosłowacji?

Warszawa, 6. 6. (Tel. wł.) Papież ma zakupić willę w Francensbad w Czechosłowacji, gdzie ma zamiar przebyć dłuższą kurację, gdyż chory jest na nerki. (w)

Wojna domowa w Chinach

Szanghaj, 6. 6. (PAT). Wojska nacjonalistyczne wycofały się na północ i wschód od Szang-Sza, po klęsce, zadanej im przez komunistyczną „żelazną brygadę". „Żelazna brygada" nie wkroczyła jeszcze do Czang-Sza, gdzie czynione są przygotowania do ewakuacji wszystkich cudzoziemców. Kanonierka angielska odpłynęła do Czan-Sza, celem zbadania sytuacji. Z powodu cenzury otrzymanie jakich kolwiek szczegółów o walkach jest niemożliwem, jednakże walki te musiały być zaciekłe, gdyż wczoraj wieczorem do Szanghaju przybyły pociągi z 2 000 rannych.

Tego kamyczka nie ominą

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Kto będzie królem kurkowym?

Doroczne zielonoświąteczne strzelanie zapowiada się bardzo ciekawie i wywołało duże zainteresowanie

Bractwo Kurkowe w Poznaniu urządza utartym zwyczajem strzelania zielonoświąteczne, które co roku mają bardzo uroczysty charakter.

Właściwa uroczystość rozpoczyna się rano o godz. 6-tej 9 bm. pobudką orkiestry wojskowej. Pobudki te odegra się przed mieszkaniem najstarszego z Bractwa p. A. Ratajczaka (ul. Słowackiego 22), prezesa hon. Zjedn. dr. Głowackiego, prezydenta miasta p. C. Ratajskiego, króla kurkowego p. Fr. Różyckiego, prezesa Zjedn. p. Łuczaka itd. O 9.30 zbiera się brać kurkowa na dziedzińcu wojewódzkim, poczem w karnych szykach udaje się do kościoła farnego na uroczyste nabożeństwo.

Popołudniu gromadzą się członkowie Bractwa Kurkowego przed mieszkaniem najstasrzego p. A. Ratajczaka, skąd wyrusza kompanja sztandarowa przy dźwiękach orkiestry przed ratusz. Pochód podąży ulicami Słowackiego, Mickiewicza, Zwierzyniecką Wjazdową, Św. Marcinem, 27 Grudnia, pl. Wolności, Nową przed ratusz. Tu dokona król przeglądu, poczem barwny korowód udaje się ul. Wielką i W. Garbarami na Szeląg, gdzie rozpoczyna się strzelanie, zapoczątkowane przez dotychczasowego króla p. Fr. Różyckiego.

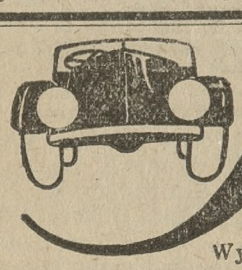
Oficjalne zawody poprzedzą strzały honorowe pp.: A. Ratajczaka — na cześć Przeydenta R. P., Jaruszewskiego — na cześć wojewody, Słomińskiego — na cześć prezydenta miasta, major Türka — na cześć dowódcy okręgu VII, króla żniwnego J. Kaatza — na cześć gen. Hallera, król 27 Grudnia M. Pogorzelskiego — na cześć prezesa honorowego i E. Radomskiego — na cześć prezesa zjednoczenia.

Strzelanie konkursowe w drugie święto trwać będzie cały dzień aż do zmroku. We wszystkie inne dni rozpocznie się o godz. 14. Uroczysta proklamacja króla kurkowego i rycerzy, jak również odznaczenie zwycięzców i rozdanie nagród, odbędzie się w niedzielę 15 bm. na sali brackiej w Szelągu. W tym dniu zbierają się wszyscy członkowie Bractwa o 15,30 w ogrodzie na Szelągu, gdzie oczekiwać będą nowego króla, który przybędzie o 16. Przy tej tradycyjnej ceremonji przygrywać będzie orkiestra wojskowa, a król w otoczeniu świty przejdzie przed frontem kompanji brackiej. W drugie święto tj. 9 bm. w ogrodzie Bractwa Kurkowego na Szelągu przygrywa mistrzowska orkiestra 58 p. p. pod kier. kpt. kapelm. M. Chmielewicza.

W poniedziałek zatem rozpocznie się walka o godność królewską i rycerzy. Kto je zdobędzie — trudno przewidzieć, gdyż wszyscy bracia mają wprawne oko i strzelają doskonale. To też obecny król p. Fr Różycki i rycerze pp. J. Jarocki oraz J. Olejniczak przeżywają niezwykłe emocje — bo kto wie, czy nie trzeba będzie zdjąć drogocenny złoty łańcuch i ozdobić nim innego z członków bractwa.

W 1928 r. królem był p. J. Jarocki, w r. 1927 — p. Świerczyński, w r. 1926 p. Aleksander Ratajczak, który uchwałą walnego zebrania został mianowany najstarszym bratem.

Intronizacja króla i rycerzy ma w Bractwie Kurkowem niezwykle uroczysty charakter. Salę ubiera się w zieleń i kwiaty — na wzniesieniu zasiadają król z rycerzami, których oficjalnie wita najstarszy, poczem następuje uroczysta dekoracja insygniami królewskiemi — złotem krzyżem i tradycyjnym łańcuchem, składającym się ze 131 ogniw. Niemniej uroczyście odbywa się dekoracja rycerzy. Całość posiada swoisty niezwykle barwny charakter, to też strzelanie zielonoświąteczne wywołuje zawsze ogromne zainteresowanie w szerokich sferach naszego społeczeństwa. (z)

Samochód

Zagadnienia nowoczesnej komunikacji
Technika — Praktyka — Kronika
Wydawnictwo: Drukarnia Polska S. A w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 36 — 1930 — Egzemplarz tylko 30 groszy — 16 stron

Organ oficjalny Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki w Poznaniu

Ochronne szczepienia

przeciwko błonicy (dyfterji) i płonicy (szkarlatynie)

Z wydziału zdrowia publicznego magistratu donoszą nam:

Wobec większego niż zwykle nasilenia błonicy (dyfterji) w naszem mieście, uruchomione trzy zapobiegawcze stacje szczepienne: 1) w zakładzie mikrobiologji lekarskiej, ul. Wały Ważów 25 (obok Uniwersytetu Poznańskiego) w poniedziałki i piątki od 13 do 14,30; 2) w klinice chorób dziecięcych Uniwersytetu Poznańskiego, ul. Marji Magdaleny 3 w środy i piątki od 12 do 16; 3) w szpitalu św. Józefa (ul. św. Józefa 7/8) we wtorki, czwartki i soboty od 14 do 15. Szczepienia odbywają się bezpłatnie.

Poddaje się szczepieniu tylko te dzieci, które dotąd nie przechodziły błonicy (dyfterji). Uodpornienie jest dożywotne. W pierwszym rzędzie gorąco zaleca się szczepić dzieci, w których otoczeniu błonica się świeżo ukazała. Szczepienia chronią równocześnie od płonicy (szkarlatyny). Leży w interesie zarówno ogółu jak poszczególnych rodzin i dzieci, by szczepieniu poddawano jak najliczniejsze rzesze dzieci.

Wszyscy nad wodę!

Ciekawe niedzielne zawody pływackie

Cóż jest najzdrowsze, co jest najtańszem lekarstwem i poco na wakacje wyjeżdżamy na wieś, nad morze lub w góry? Szukamy tam powietrza nie przesyconego kurzem i znajdujemy je przedewszystkiem nad wodą. Kiedyż jak nie w czasie kąpieli dobroczynnie słońce dociera wszędzie, a woda rzeźwi, obmywa z kurzu i swym chłodem wzmacnia nadwątlone życiem wielkomiejskiem nerwy.

Wszyscy więc powinni spieszyć nad wodę, jeżeli nie dla kąpieli to chociażby dla obserwowania wyczynów tych, którzy oddają się jednemu z najzdrowszych sportów — pływaniu. Warto zobaczyć pływaków, pływaczki, skoczków, wreszcie ciekawą i oryginalną grę w piłkę wodną na zawodach organizowanych przez miejsgi kom. wych. fiz. z okazji święta wiosennego w. f. na pływalni związkowej przy Drodze Dębińskiej.

W programie są biegi dla pań, panów i młodzieży, emocjonujące sztafety m. in. specjalnie zastrzeżone dla szkół, skoki z wysokości od 1 do 10 metrów i mecz piłki wodnej. Początek zawodów o godz. 15. Na pływalni jest dobrze zaopatrzony bufet. — Dojazd tramwajem nr. 3. (wz)

Ku uwadze Wildy

Przełączanie telefonów do nowej centrali

Dyrekcja Poczt i Telegrafów w Poznaniu donosi:

Dnia 12 b. m. o godz. 6 rozpocznie się przełączanie abonentów G. Wildy do nowej centrali na Łazarzu, zbudowanej według systemu pętlicowego. Przełączanie to trwać będzie w dniu 12 i 13 czerwca r. b., powodując krótkotrwałe przerwy na poszczególnych przewodach abonentowych w ruchu miejscowym i międzymiastowym.

Ponieważ wszystkie stajce abonentowe i centralki domowe G. Wildy załączone były dotychczas do stacji głównej w urzędzie telegraficznym, zbudowanej według systemuziemi, wobec tego przy przejściu na system pętlicowy przeprowadzone być muszą zmiany w dotychczoswym układzie połączeń stacyj abonentowych i centralek domowych. Zmianę tę wykonują monterzy urzędu telegraficznego w Poznaniu, lecz tylko w aparatach i łącznicach, będących własnością zarządu poczt i telegrafów. Przeróbka urządzeń prywatnych należy do samych właścicieli.

O ileby po przełączeniu stacyj abonentowych zachodziły pewne usterki należy je bezwłocznie zgłaszać do biura napraw.

Z chwilą ukończenia przełączenia wszyscy abonenci G. Wildy przejdą na siódmy tysiąc, czyli, że obowiązujące będą numery podane w książce abonentowej na pierwszem miejscu, np. 7 490 zamiast dotychczasowego 2 490.

KALENDARZYK

Piątek, 6 czerwca 1930.

Słońce: wschód 3,33; — zachód 20,09; — długość dnia 16 godz. 36 min.

Księżyc: wschód 14.42; — zachód 1,27; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 13 st. C., pogodnie, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 762 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 19 st C., najniższa + 6 st Cels.

Kal. rzk.: Norbert B.; jutro Robert Op.
Kal. słow.: Cichomir; jutro Wisław Bł.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Wiadomości urzędowe kościelne.** Archidiecezja gnieźnieńska: Na wikarjat powołano ks. Walerjana Kraskę z Nakła do Mieściska. — Archidiecezja poznańska: W administrację oddano: ks. Franciszkowi Grzesiakowi, proboszczowi w Noskowie parafję w Potarzycy; ks. dziekanowi i prałatowi Leonowi Rankowskiemu, parafję św. Marcina w Poznaniu; ks. dziekanowi Antoniemu Zarzyckiemu w Opatowie, parafję w Donaborowic; ks. Janowi Dybizbańskiemu, dotychczasowemu mansjonarzowi przy kościele św. Wojciecha w Poznaniu, beneficjum w Nowemmieście; ks. proboszczowi Erazmowi Kałkowskiemu w Mosinie, beneficjum w Biezdrowie.

— * **Ścisły post.** W sobotę, jako w wigilję Zesłania Ducha Św. obowiązuje ścisły post.

— * **Sodalicja Marjańska Studentów U. P.** wzywa swych członków oraz sympatyków do licznego udziału w jednogodzinnej adoracji Przenajśw. Sakramentu, która odbędzie się w dniu 6 bm. o godz. 19 w kościele św. Marcina, jako przygotowanie do ogólno-polskiego Kongresu Eucharystycznego.

OSOBISTE

— * **Prokurator Sądu Apelacyjnego w Poznaniu,** p. Józef Gałęziewicz powrócił z podróży służbowej i objął urzędowanie.

— * **Srebrne gody małżeńskie** obchodzi dnia 12 bm. p. Józef Klein, sierżant ogniowy, z małżonką swą Franciszką z domu Suchocką, zamieszkali przy ul. Żórawiej nr. 19. Msza św. na intencję Jubilatów odbędzie się o godz 9 w kościele Serca Jezusowego na Jeżycach.

— * **Z Szkoły Poznańskiej.** Egzamin dyplomowy drogerzystowski 3-letniej Szkoły Drogeryjnej w Poznaniu odbył się w dn. 19, 21 22 i 30 ub. mies. w nowym gmachu Miejskiej Szkoły Handlowej przy ul. Śniadeckich 54-58 pod przewodnictwem prezesa komisji szkolnej p. L. Kasprowicza w obecności członków komisji szkolnej pp. B. Horęziaka, M. Dybczyńskiego, St. Janczewskiego i H. Głowackiego jako sekretarza. W egzaminie uczestniczył dyrektor Miejskiej Szkoły Handlowej p. Ligocki a z Decernatu Szkolnego przy Zarządzie Głównym Związku pp. prezes W. Gładysz i Ks. Gadebusch. Egzaminował dyrektor szkoły drogeryjnej p. prof. J. Czachowski z współudziałem pp. prof. Maciejewskiego, Grabowskiego i Lorkiewicza. Z 18 kandydatów, dopuszczonych do egzaminu ustnego, złożyło egzamin 16 i to pp. Mieczysław Mielcarek, Jan Bocheński, Michał Bogusławski, Zbigniew Jesse, Czesława Małówna, Stefan Pasikowski, Paweł Borowski, Stanisław Buczyński, Stanisław Gancarz, Tertuljan Jankowski, Marjan Paetz, Tadeusz Politowicz, Romuald Ruciński Albin Szadkowski, Antoni Szlachta i Zdzisław Nizielski. Nagrodę za dobre postępy w nauce otrzymał od Decernatu Szkolnego p. Mieczysław Mielcarek.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Tow. Powstańców i Wojaków — Główna.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jankowskiego przy ul. Głównej. — Ze względu na bardzo ważne sprawy uprasza się o jak najliczniejsze przybycie.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. gimn. „Sokół" Winiary-Sołacz.** Zebranie plenarne odbędzie się dn. 7 bm. o godz. 19.

— * **Dzielnicowy Wydział Sokolic** przypomina raz jeszcze wszystkim prezeskom gniazd i oddziałów żeńskich w Wielkopolsce o Kongresie Eucharystycznym, który się odbędzie od 26 do 29 bm. w Poznaniu. Zwracamy się z gorącym apelem, zwłaszcza do młodych druhen, aby jak najliczniej przyjechały na Kongres. Koszta utrzymania i kwatery wyniosą przypuszczalnie około 2 zł 50 gr dziennie od osoby. Zgłoszenia należy skierować najpóźniej do dnia 12 bm. do dhny prezeski Dobroczyńskiej ul. Matejki 3, lub do dhny Herniczkowej, ul. Mostowa 14. Obowiązuje na Kongresie mundur sokoli.

— * **„Życie Sokole"** wyjątkowo nie ukaże się w tym tygodniu ze względu na nawał materjału w związku ze specjalnym numerem, poświęconym J. Kochanowskiemu. Następne „Życie Sokole" damy zatem 14 bm.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Do absolwentów szkoły wydziałowej im. Działyńskich w Poznaniu z roku 1920.** Chcąc wprowadzić w czyn zapowiedź naszą z roku 1920 o spotkaniu się po latach 10, prosimy wszystkich kolegów klasy I a, zamierzających brać udział w tem spotkaniu o podanie swych adresów do kol. Tad Piotrowskiego, Poznań, ul. Masztalarska 8 a. Spotkanie nastąpi dnia 22 bm. o godz. 9 w katedrze poznańskiej (przy Złotej Kaplicy). Następnie wspólne śniadanie i pogawędka w małej sali p. Jarockiego. Na pokrycie kosztów prosimy przesłać jednocześnie z zgłoszeniem najpóźniej do 15 bm 6 zł na ręce kol. Piotrowskiego — Wszystkie pisma prosimy o łaskawe powtórzenie tej notatki. — Za Komitet: (—) Tadeusz Piotrowski. (—) Tadeusz Wałkowski. (—) Michał Zywert.

— * **Kat. Tow. Robotników Polskich — Poznań, św. Jan** urządza w pierwszy dzień Zielonych Świąt zabawę latową w „Parku Narodowym" na Malcie. Zbiórka członków o godz. 13.30 w Żegrzu; początek zabawy o godz. 3.

— * **Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Poznaniu** rozpoczęła zapis kandydatów w wieku 14—16 lat z ukończoną szkołą powszechną lub przynajmniej 3 klasami szkoły średniej na oddziały ślusarski i stolarski. Egzamin wstępny odbędzie się dnia 21 bm. o godz. 9-tej. Informacyj udziela biuro szkoły przy ul. Bergera 5 (przy Rynku Wildeckim) w godzinach od 10—14.

— * **O racjonalne przysposobienie wojskowe akademików.** Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego w porozumieniu z Min. Spraw Wojsk. opracowuje projekt wprowadzenia racjonalnego przysposobienia wojskowego akademików. Reforma ta ma iść w kierunku skrócenia czasu służby w Szkole Podchorążych Rezerwy, lub ewentualnego zorganizowania kursu P. W. w czasie studjów, aby student po ukończeniu wyższej uczelni stawał się odrazu podchorążym rezerwy. Wobec niesłychanej wagi tej sprawy dla ogółu młodzieży akademickiej, Poznański Komitet Akademicki wzywa szerokie rzesze studentów do zabrania głosu w tej kwestji. Poszczególne opinje, głosy prasy będą wzięte pod uwagę przy opracowywaniu referatu, który Naczelny Komitet Akademicki przedłoży władzom wojskowym. — Bliższych informacyj udziela referat wojskowy P. K. A.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z życia powstańców.** Dnia 3 bm. odbyło się w sali p. Kasperkowej miesięczne plenarne zebranie Tow. Powstańców i Wojaków im Gen. J. Hallera. Przed przystąpieniem do porządku obrad uczczono przez powstanie pamięć śp. drh. Trafasa. Wyznaczone na 15 bm. strzelanie kurkowe przy Warowni VII nie może się odbyć. O nowym terminie zostaną członkowie powiadomieni. Zabawa latowa odbędzie się w dniu 15 bm. w ogrodzie drh. Knasieckiego przy ul. Bukowskiej. Z inicjatywy drh. wiceprezesa urządzono dobrowolną składkę na pomnik Serca Jezusowego i zebrano kwotę 25 zł. W miejsce dotychczasowego komendanta drh. Konewki, który złożył urzędowanie, a którego żegnano z wielkim żalem, obrano jednogłośnie drh. Leszczyńskiego, jego zastępcą zaś drh. Tulińskiego. Po załatwieniu kilku spraw ściśle wewnętrznych zakończono zebranie odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę".

— * **Z targu.** Dnia 6 bm. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 360—4.40 zł; masła mleczarskiego 2,50 zł; kg. twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,90—2,00 zł; litr śmietany 2.00—2.40 zł; litr mleka pełn 30—32 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3.00 zł słoniny wędzonej 3,60 do 4.00 zł; wieprzowiny 3.20—4,00 zł; wołowiny 2.80 do 4.00 zł; cielęciny 2.40—2.80 zł; skopowiny 2.80—3.20 zł; koziny 2,00—2.20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drób. kura 4—5 zł; perlica 5.00—6,00 zł; kaczka 5,00—6.00 zł; 1 kg tucznej gęsi 4.00 zł; para gołębi 2.00 do 3,00 zł; indyk 10,00 do 16,00 złotych;

para kurcząt 3.50—5.00 złotych, królik 3—4 zł; ryby: 1 kg karpia 4.80 zł; lina 3.00—4.00 zł; karasia 1.60—2.00 zł; leszcza 2.60—3.20 zł; okonia 2.60—3.60 zł; suma 4.00—5.00 zł; białych ryb 0.80—1.20 zł; 1 kg sandacza 5.60—6.40 zł; miętusa 4 zł; szczupaka 5,00—6,00 zł; barweny 4—5 zł; 1 kilogram węgorza 4.80 do 5.20 złotych; za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; młodych ziemniaków za kg. 0,60—0.80 zł; 1 kg marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20 groszy; szpinaku 20 groszy; jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; seleru 0.80—1.20 zł; brukselki 2.00—2.60; białej kapusty 60—80 gr; modrej i włoskiej kapusty 0.80—1.00 zł; 1 p ml kalarepy 40 gr; 1 kg. bobu 1.20 zł; jabłek 1—1.80 zł; agrestu 1,00—1.20 zł; czereśni 4,00 zł; sałatka zielona główka 10—20 groszy; 1 kg. rabarberu 25—40 gr; pęczek rzodkiewek 10 gr; 1 ogórek 0,60—1.00 zł; pęczek młodej marchewki 20—30 gr; 1 kalafjor 0,60—2.00 zł; 1 kg. szparagów 2,00—3.20 zł; mendel raków 2,00 zł — Grzyby: pieczarki 1,60 za kg. — Pojawiły się po raz pierwszy truskawki, które sprzedawano po 5 do 6 zł za kg. — Targ bardzo ożywiony, dowozy duże, ceny naogół bez zmian. (hu.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **W związku z powtarzającemi się wypadkami oszustw i kradzieży** przez osobników, podających się za studentów Poznański Komitet Akademicki przestrzega wszystkich, zarówno młodzież akademicką jak i organizacje społeczne i szerszą publiczność, aby w razie zgłaszania się osobników, co do których niema pewności, że są studentami, żądano wylegitymowania się akademickim dowodem osobistym, zaopatrzonym w fotografję i pieczęć uczelni

— * **Nie kupować towaru na ulicy!** — P. Józef Michalak, zam. w Kuślinie pow. Nowy Tomyśl został dnia 3 bm. zaczepiony na St. Rynku przez nieznanego osobnika, który oferował mu na sprzedaż rzekomo rosyjski materjał. Michalak udał się z nieznajomym do pewnej bramy przy ul. Wrocławskiej. Kupujący oceniał materjał początkowo na 15 zł Tymczasem nadszedł drugi osobnik, rzekomo krawiec, oświadczając sprzedającemu, że towar ten kupi za 60 zł, przyczem zachęcał Michalaka do kupna, co tenże uczynił i zapłacił za materjał 95 zł. Osobnicy po odebraniu pieniędzy oddalili się. Obwiniony o oszustwo W. Z. został aresztowany. — Dalsze dochodzenia w toku. (z.)

— * **Aresztowania.** Aresztowano Marjana Rybarczyka z Warszawy, którego policja poszukuje za kradzieże kieszonkowe. — Wreszcie ujęto Stanisławę Błaszczyk, zam. ul. Rybaki 14 i Pudlównę Annę, zam przy ul. Strzeleckiej 13 za zakłócenie spokoju nocnego, spowodowanie zbiegowiska, przekroczenie przepisów policyjnych i opór przeciw władzy. (z.)

— * **Kradzieże i włamania.** Do mieszkania p. Karola Staniszewskiego, zamieszkałego przy Śródce 8-9, włamali się złodzieje i skradli 2 ubrania męskie, spodnie, kamizelkę, pościel, 2 poduszki i 19 zł. — Do składnicy papieru firmy Kasprowicz przy ul. Mostowej 16 usiłowali włamać się złodzieje, lecz zostali spłoszeni i zbiegli. Dochodzenia w toku. — P. Józefowi Eclertowi, zam. przy ul. Patr. Jackowskiego 15, skradziono koło zapasowe od samochodu marki „Ford" wartości 400 zł. Dochodzenia w toku. — W nocy na 6 bm. włamali się złodzieje do liceum przy Wałach Jana III, skąd skradli 3 rowery i rozmaite sprzęty gimnastyczne. — Do biur firmy „Festyna" przy ul. Garncarskiej 5 włamali się złodzieje i skradli kasetkę, zawierającą 38 zł, weksel i rozmaite papiery, mydła i perfumy, ogólnej wartości 150 zł. — P. Kayzer Jan, zam. przy Górnej Wildzie 96, doniósł, że skradziono mu z jego kina „Harfa" przy ul. Marsz. Focha 4 żarówki od aparatu dźwiękowego, wartości 240 zł. Dochodzenia w toku. (z.)

— * **Czyje pieniądze?** W komisarjacie I. znajduje się torebka z pieniędzmi, skradziona pewnej pani w dniu 31 maja podczas procesji z relikwjami błogosławionego Jana Bosko. (k.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Echa kradzieży w kasie komunalnej w Śmiglu.** Dochodzenia, prowadzone w związku z tą kradzieżą, nie dały jeszcze narazie pozytywnych wyników. Ze sposobu przeprowadzenia kradzieży a zwłaszcza nieuszkodzenia kasy ogniotrwałej widać, że włamania dokonać musiał ktoś wtajemniczony w miejscowe zwyczaje, ponieważ szafę otwarto duplikatem kluczy, do których miał dostęp jeden z urzędników. (k.)

— * **Krwawa zabawa.** W Witkówku (pow. gnieźnieński) robotnicy Jan Solarek i Roman Cieślewicz z Pustachowy (pow. gnieźnieński), wywołali kłótnię, która przerodziła się wkrótce w zaciętą bójkę. Solarek i Cieślewicz poranieni zostali dotkliwie nożem na głowie. Po udzieleniu pierwszej pomocy lekarskiej przez p. dr. Piechaczyka w Witkowie, obu przewieziono do szpitala Czerwonego Krzyża w Gnieźnie. (k.)

— * **Samobójstwo.** Na majątku Borówko pod Sępolnem został zwolniony ze służby włódarz Jan Petner. Przejął się tem do tego stopnia, że pozbawił się wystrzałem z karabina życia. Denat liczył lat 60. (x.)

— * **Uwolniony w procesie o zabójstwo.** Oskarżony o zabójstwo leśniczego Borowskiego z Bzowa gospodarz Ciesielski w Lipinkach pod Nowem został w rozprawie przed sądem okręgowym w Grudziądzu uwolniony od winy i kary. Rozprawa trwała dwa dni. (x.)

— * **Bogaty łup.** Podróżujący Golentiner z Warszawy, czekając w Laskowicach na pociąg, postawił na peronie walizkę, w której znajdowało się 220 zegarków męskich i damskich. W chwili, gdy stwierdził w rozkładzie jazdy czas odejścia pociągu, skradł jakiś zuchwały złodziej walizkę i zbiegł z łupem nierozpoznany. (x.)

Poleca się łaskawej pamięci

Gazeta Bydgoska

w Bydgoszczy

ul. Jagiellońska 10

JARMARKI

— * **Murowana Goślina.** Dnia 12 bm. odbędzie się jarmark kramny, na bydło, konie i trzodę chlewną.

— * **Czarnków.** Jarmark odbędzie się nie 10, lecz 24 bm.

SPORT

Gry sportowe

W związku ze świętem 10-lecia wychowania fizycznego w Wielkopolsce, miejski komitet w. f. i p. w. urządza zawody, które przeprowadza P. O. Z. G. Sp.: w hazenie dla pań w dniu 8 bm.; w szczypiorniaka w dn. 9 bm.; w koszykówce w dniu 7 bm. Do zawodów może się zgłosić każde stowarzyszenie, towarzystwo sportowe lub szkoły. Dla zwycięzców przeznaczone są nagrody wędrowne. Zawody odbywają się systemem pucharowym. Zgłoszenia do dnia 7 bm. godzina 20, (magistrat, ratusz).

Lekka atletyka

Do mistrzostw okręg. panów zgłosiły kluby 82 zawodników a mianowicie: „Warta" 36, „AZS" 27, „Sokół" 13, oraz „SMP". 8. Program na niedzielę (początek o 10) obejmuje: 100 m. (przedbiegi i finał), przedbiegi na 200, 400 i 400 m. z pł., biegi 1.500 m., 10 klm., oraz sztafetę 4×400 m., rzuty młotem i kulą, a również skoki w wyż i o tyczce. Z powodu wielkiej ilości zgłoszeń naznaczono na poniedziałek o godz. 11 eliminacje do sztafety 4×100 m., 110 m. p. pł., 200 i 400 oraz finał 400 p. pł. Poniedziałkowy program popołudniowy (godz. 16½) składa się z finałów na 200, 400, 800, 5.000, 110 p. pł. i 4×100 m., skoku w dal, oraz rzutów dyskiem i oszczepem. Wobec ciekawych walk o tytuł mistrza okręgu należy spodziewać się licznego przybycia zwolenników „królowej sportów" na boisko „Sokoła".

Pięściarstwo

Drugi dzień mistrzostw Europy t. j. czwartek przeszedł pod znakiem powszechnego niezadowolenia ze stronniczości sędziów. (Potwierdzają się zatem nie po raz pierwsze nasze spostrzeżenia na ten temat i większość polskich sędziów ma przynajmniej tę pociechę, że nie oni tylko są z nieprawdziwego zdarzenia — Red.). Wogóle całe zawody odbywały się w atmosferze naprężenia, nie mającej nic wspólnego go ze sportowością; wytworzyła się niemal ta sama sytuacja co na ostatniej olimpjadzie.

W takich warunkach nie może być naturalnie mowy o jakiejś sprawiedliwości, oraz istotnym probierzu walorów poszczególnych zawodników, a jedynie wyniki przez k. o. jeszcze, na szczęście nie są kwestjonowane. Posypała się cała moc protestów, z których większość jest zupełnie uzasadniona. Zarysował się wyraźnie specjalny blok pomiędzy Włochami, Niemcami i Węgrami; narody te posiadają największą ilość sędziów i szafują też decyzjami wedle własnego widzimisię. Więc np. zadecydował o porażce wyraźnie lepszego Seweryniaka na rzecz Helda Włoch Volpini; wogóle Włosi żywią widoczną, a zupełnie niezrozumiałą niechęć do nas. Jak twierdzą wtajemniczeni dzieje się tak dlatego, że uważają Polaków za swych niemal najgroźniejszych przeciwników w obecnych mistrzostwach.

Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie komitetu organizacyjnego i sędziowskiego z udziałem p. in. przedstawiciela Polski, który bardzo ostro wystąpił przeciwko niedopuszczalnym popisom sędziów. O dzisiejszych szansach zwłaszcza Forlańskiego trudno coś powiedzieć, gdyż w chwili gdy telefonujemy jeszcze nie wiadomo, kto będzie pełnić funkcje sędziowskie. W każdym razie Forlański i Majchrzycki czują się doskonale. (tel. wł.)

Piłka nożna

„Bata" niedzielny przeciwnik „Warty" jest drużyną bardzo sympatyczną i zachowaniem swem oraz grą zyskała w Czechosłowacji dużo zwolenników. Zaprawiona w ciężkich walkach z najlepszemi drużynami krajowemi, spogląda „Bata" na swe występy zagraniczne z wielkim spokojem, rzadko bowiem przegrywała. Dlatego też „Warta" będzie musiała dołożyć starań, aby z niedzielnego spotkania wyjść z honorem. Początek meczu o godz. 18.

Na święta odbędzie się na prowincji szereg ciekawych spotkań więc w poniedziałek **wyjeżdża ligowa „Warta" w pełnym** składzie do „Dyskobolji" w Grodzisku. „Ostrowia" sprowadziła na oba święta dobrą wrocławską drużynę „Verein für Rasenspiele 1879". Wreszcie do „Rawickiego K. Sp." przybywa również na Zielone Świątki „Breslauer S. C. 08".

Pływanie

Antoniewicz (Unja) odsługujący dotychczas powinność wojskową w 3 p. lotn. na Ławicy został przydzielony do okręg. ośrodka w. f. jako instruktor w rozpoczynających się 15 bm. kursach dla kobiet, początkujących oraz instruktorów. (wz)

Na propagandowe wyścigi z okazji święta wych. fiz. wyjeżdża w poniedziałek 25 najlepszych pływaków do Kruszwicy. Odbędą się biegi wszystkiemi stylami, sztafety, pokazy skoków i piłki wodnej. Po zawodach przewidziane jest zebranie organizacyjne klubu pływackiego. (wz)

Żnin, Międzychód i Krotoszyn zgłosiły się do P. O. Z. P. o drużyny na zawody propagandowe. (wz)

Wydawnictwa

„Wychowanie Fizyczne" miesięcznik poświęcony higjenie szkolnej, kształceniu cielesnemu w domu, armji i stowarzyszeniach red. nacz. wizyt. W. Sikorski, Poznań 3, Chełmońskiego 8. Opuścił już prasą nr. 6. rocznika XI., który zawiera m. in. artykuły: prof. dr. Eug. Piasecki. Podział ćwiczeń cielesnych. — Z organizacji i metodyki wychowawczej. Elin Falk. Ćwiczenia cielesne jako przedmiot nauczania w szkołach (dok.) — Zofja Nożyńska. Przykład osnowy dla dziewcząt uwzględniającej przygotowanie do „Siatkówki". — Mieczysław Balcer. Przygotowanie metodyczne gier drużynowych: koszykówki, szczypiorniaka, siatkówki. — Hubert Kamiński. Budujemy sami kajaki. — Oceny książek, Łapiński, Chołoniecki, Severa, Osada, Janicki, Sosnowski, Kilarski, Smoluchowski, Fillis, Szwykowski. — Z towarzystw instytucyj i zjazdów. Walne zgromadzenie T. N. S. W., Studium Wych. Fiz. Uniw. Jagiell., Zagadnienia higjeny szkolnej w roku 1928 na terenie pomorskiego szkolnictwa powszechnego. — Kronika. — Resumes.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **R. M., Poznań.** Z pewnością możliwy. Radzimy udać się do adwokata. (K.)

— **Do Damasławka.** Równowartość kaucji wynosi bez odsetek 615 zł. Waloryzacja sądowa byłaby w tych warunkach 10 proc., a więc należność wyniosłaby 61,50 zł oraz zaległe odsetki. (K.)

— **J. K. Sp.** Statut o poborze miejskiego podatku od psów (z 25 czerwca 1924) powiada w § 2 liczba 2: „Od podatku wolne są: jeden pies łańcuchowy do pilnowania odosobnionego gospodarstwa, trzymany na uwięzi poza obrębem budynku mieszkalnego". Niech Pan sprawdzi, czy to dotyczy Pańskiego psa. (aK.)

— **„Rys."** Ma Pan prawo do miesiąca urlopu i winien Pan wykorzystać ten urlop przed upływem czasokresu wypowiedzenia, gdyż później nie mógłby Pan żądać pieniężnego wynagrodzenia. (K.)

— **Abonent 400.** Adres: Sekretarjat książęcy, Antonin pow. Ostrów Wlkp. (K.)

— **Nr. 101.** Może Pan to uczynić, jednakże tylko na podstawie dobrowolnej ugody z lokatorami; w razie odmowy może Pan przedstawić sprawę Urzędowi Rozjemczemu dla spraw najmu. (K.)

— **Kisław.** Istnieje kilka publikacyj o Warszawie. Radzimy udać się do którejkolwiek większej księgarni (np. G. Gebethner i Wolff, ul. Ratajczaka) i wybrać to, co będzie najbardziej odpowiednie. (K.)

— **100 P. Wieleń.** Świadectwo przemysłowe należy wykupić, natomiast nie potrzeba płacić podatku obrotowego (art. 8 ustęp 5 ustawy o państw. podatku przemysłowym oraz okólnik Min. Skarbu nr. 176 z 27 września 1926). (K.)

— **Stały Czytelnik.** Nie równa się dawniejszej „jednoroce", gdyż obecnie istnieją inne przepisy. (K.)

— **T. W. D.** Radzimy zagrozić skargą sądową. (K.)

— **Victoria.** Umowa z Niemcami z 5 lipca 1928 nie jest jeszcze prawomocna; radzimy więc zaczekać aż do ogłoszenia odpowiedniej ustawy. (K.)

— **Nr. 00.** Nie wiemy, gdyż już dawno nie otrzymaliśmy żadnego komunikatu. Radzimy zapytać się w Lidze Przeciwalkoholowej w Poznaniu, al. Marcinkowskiego 22. (K.)

— **J. D. 111.** „Rocznik Informacyjny o spółkach akcyjnych w Polsce 1929" nie wymienia tego przedsiębiorstwa. Radzimy zapytać w Polskim Banku Handlowym w Poznaniu, pl. Wolności 8. (K.)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Irena Zerbe 30 zł. — Z. N. 5 zł. — Z. G. 50 zł. — K. W. w pewnej intencji 5 zł. — M. B. 20 zł. — Irena Bornowa 10 zł. — J. K. 6 zł. J. H. M. 5 zł. — Marja Morawska, Poznań, z prośbą o błogosławieństwo, 10 zł. — K. F. z podziękowaniem błogosławionemu Janowi Bosko za otrzymane łaski 5 zł. — B. W. z prośbą o zdrowie i złożenie egzaminu 2 zł. — A. W. z prośbą o błogosławieństwo i polepszenie bytu, 3 zł. — A. N. z prośbą o zdrowie 3 zł. — Zebrane na plenarnem zebraniu Tow. Powstańców i Wojaków im. Gen. Józefa Hallera, Poznań-Jeżyce, 25 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 307,50 zł.

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: Z. N. 5 zł — Razem z poprzednio pokwitowanemi 380 zł.

Na ubogich m. Poznania: Edmundowie Rychliccy zamiast wieńca na grób śp. Pawlickiego 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 70 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Oddział Kolarzy „Grona Reja".** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 20 w sali p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18. Ze względu na zbliżające się mistrzostwo oddziału, prosimy wszystkich członków i sympatyków o przybycie.

— **Tow. „Braterstwo".** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 20 w lokalu drh. Grotowskiego przy Dolnej Wildzie 71.

— **Zw. Pomocników Tapicerów i Dekoratorów.** Dnia 7 bm. o godz. 19 odbędzie się w lokalu p. Borysiaka, ul. Sew. Mielżyńskiego 25, zebranie.

— **Tow. Przemysłowców, Jeżyce.** Zbiórka w związku z przystąpieniem dzieci do pierwszej Komunji św. odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 7.30 rano na cmentarzu przy grocie Matki Boskiej.

— **Tow. Hodowców Gołębi Rasowych „Polonia".** Zebranie odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 10 w lokalu pp. Młodożyńskich przy Wielkich Garbarach 41.

— **Baczność inwalidzi cywilni!** Zarząd Centralny Związku Inw. Cyw. zwołuje wspólne zebranie wszystkich inwalidów na dzień 9 bm. o godz. 16 do sali p. Bohnowej przy ul. Marsz. Focha.

— **Koło Śpiew. „Lutnia", Dębiec.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 9 bm. o godz. 12 w sali p. Tritta przy ul. Dębieckiej 40. O liczny udział członków uprasza Zarząd.

— **Chór kościelny pod wezw. św. Cecylji przy kościele Bożego Ciała.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 10 bm. o godz. 20 w ognisku parafjalnem. Uprasza się o przybycie członków czynnych i wspierających.

— **Tow. Przemysłowców — Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 10 bm. o godz. 20 w lokalu p. Bohnowej przy ul. Marszałka Focha 85.

— **Tow. Przemysłowe „Jedność" pod wezwaniem św. Antoniego w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 10 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Ograbowicza, ul. Ślusarska 6. Na porządku obrad: sprawozdanie z wycieczki i wykład o rzemiośle, który wygłosi p. Kudliński. Liczny udział członków i sympatyków pożądany. W kasie pośmiertnej płatny wypadek 26.

TEATRY

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś i jutro wyborna komedja St. Kiedrzyńskiego „Piorun z jasnego nieba" w doskonałem wykonaniu całego zespołu z pp. Biesiadecką, Żbikowską, Chmielewskim, Godlewskim i Komornickim w rolach głównych. W niedzielę raz jeszcze arcykomiczne widowisko krotochwilne „Przygody dobrego wojaka Szwejka".

Pełne próby odbywają się z głośnej komedji St. Krzywoszewskiego „Djabeł i karczmarka", którą reżysersko przygotowuje p. Młodziejowska.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś „Carewicz" G. Zapolskiej z występem Aleksandra Węgierki, który w tytułowej roli młodego następcy tronu daje koncert gry scenicznej. W roli Soni ulubienica publiczności p. Halina Cieszkowska. Dopełniają obsadę pp. Bystrzyński, Fiszer, Szarski. „Carewicz" zdobył publiczność poznańską i grany jest przy wypełnionej widowni.

Teatr Polski

DZIŚ — „Piorun z jasnego nieba".
Sobota, 7. 6. „Piorun z jasnego nieba".
Niedziela, 8. 6. „Przygody dobrego wojaka Szwejka".
Poniedziałek, 9. 6. „Piorun z jasnego nieba".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Carewicz" — gościnny występ Al. Węgierki.
Sobota, 7. 6. „Carewicz" — gośc. występ A. Węgierki.
Niedziela, 8. 6. „Carewicz" — gośc. występ A. Węgierki.
Poniedziałek, 9. 6. „Carewicz" — gościnny występ A. Węgierki.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

CO TO JEST „TOGAL"?

Tabletki Togal są skutecznym środkiem przeciwko reumatyzmowi, podagrze, grypie, bólom nerwowym i bólom głowy, migrenie i przeziębieniom.

Nie wyrządzajcie sobie szkody, używając innych małowartościowych środków. Według rejentalnego poświadczenia przeszło 6 000 lekarzy wyraziło swoje uznanie dla skuteczności działania Togalu. Nabyć można we wszystkich aptekach. Nr. registr. 1364. — Cena zł 2,— nw 10 248

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NAUKA I ŻYCIE

PIERWSZY LAUREAT NAGRODY NAUKOWEJ M. ST. WARSZAWY

W bieżącym roku rozdzielono po raz pierwszy nagrody naukowe m. Warszawy za r. 1929 i 1930: pierwsza z nich, za działalność na polu nauk ścisłych, przypadła prof. Uniwersytetu Warszawskiego p. Wacławowi Sierpińskiemu. Decyzję Sądu Konkursowego łatwo można było przewidzieć, jeżeli się zważało na olbrzymie zasługi naukowe i organizacyjne laureata, który zajmuje dzisiaj jedno z czołowych miejsc wśród najwybitniejszych matematyków współczesnych. Zbiegiem okoliczności prof. S. otrzymał niemal równocześnie, także dwa zaszczytne odznaczenia zagraniczne: hinduskie Towarzystwo matematyczne Calcutta Mathematical Society nadało mu jednomyślnie godność członka honorowego, a starodawny, bo w r. 1551 przez ces. Karola V. założony Uniwersytet św. Marka w Limie mianował go honorowym profesorem Wydziału nauk mat.-przyr. Lauraet Warszawy stoi obecnie w pełni sił twórczych. Urodzony w r. 1882 w Warszawie, po ukończeniu gimnazjum i Wydziału fiz.-mat. Un. Warsz. przenosi się po proklamowaniu bojkotu szkoły rosyjskiej — do Krakowa, gdzie w r. 1906 uzyskuje stopień doktorski. W dwa lata później widzimy go już na stanowisku docenta a następnie profesora Uniwersytetu Lwowskiego, na której to placówce rozwija ożywioną działalność naukową, kładąc podwaliny pod przyszły rozwój polskiej Szkoły Matematycznej. Internowany w czasie wojny w Rosji oddaje swą pracę i swą wiedzę na usługi szkół polskich dla uchodźców wojennych. Po powrocie do kraju obejmuje katedrę na Un. Warsz., którą do dziś dnia zajmuje. Działalność naukowa prof. Sierpińskiego nie ustaje ani na chwilę i zatacza coraz to szersze kręgi. Po upływie niespełna ćwierćwiecza może dzisiaj z dumą spoglądać na wspaniały plon swej pracy w postaci szeregu doskonałych podręczników uniwersyteckich i monografji oraz 300 niemal oryginalnych rozpraw ogłaszanych w najpoważniejszych czasopismach naukowych europejskich, amerykańskich, azjatyckich. Działalność naukowa w ściślejszem tego słowa znaczeniu nie wyczerpuje jednak ogółu zasług prof. S., który posiada rzadki dar łączenia twórczych zdolności naukowych z wielkim talentem organizacyjnym. Matematyka polska jemu w pierszym rzędzie zawdzięcza wytworzenie wysokiej atmosfery naukowej i zorganizowanie ścisłej współpracy wśród polskich uczonych. Ta ostatnia zwłaszcza okoliczność budzi szczery podziw nawet wśród znanych z talentów organizacyjnych zachodnich naszych sąsiadów. Zasługi prof. Sierpińskiego zostały oddawna należycie ocenione i uznane tak w kraju jak i zagranicą, czego wyrazem jest liczny poczet wysokich odznaczeń. Polska Akademja Umiejętności, której członkiem korespondentem jest od r. 1917, a czł. czynnym od r. 1921, nagradzała go częstokrotnie za prace naukowe, kasa im. Mianowskiego przyznała mu swą najwyższą nagrodę im. J. Natansona, Warsz. Tow. Naukowe powierzyło mu godność swego wiceprezesa a Uniwersytet Jana Kazimierza obdarzył go doktoratem honorowym. Liczny szereg towarzystw naukowych całego świata zalicza go w poczet swych członków, a ostatni międzynarodowy kongres matematyczny powołał go na jednego ze swych wiceprezesów. Te wszystkie momenty zadecydowały o uchwale Sądu konkursowego, który w motywach swych podkreślił „niewyczerpaną energję twórczą" laureata, „zdumiewającą obfitość poruszonych i zbadanych zagadnień, precyzję i pomysłowość metod, szerokość perspektyw" oraz chlubne w świecie stanowisko pozyskane dla matematyki polskiej. Dodać wreszcie należy, że fenomenalna wprost działalność prof. Sierpińskiego na polu nauki nie przeszkadza mu piastować od trzech lat godność prezesa T. N. S. W., w którego pracach żywy bierze udział, spełniając w ten sposób doniosły obowiązek obywatelski w czasach poważnego kryzysu szkoły średniej. Dr. W. Śl.

Wileńskie Tow. Przyjaciół Nauk odbyło posiedzenie z odczytem prof. dr. J. Rudzińskiego nt.: „O prawdopodobieństwie"...

WŁOCHY — KRAJ NIEZLICZONYCH REGJONOW

Ogromna rola regjonalizmu — Jedność narodowa dopiero się utrwala — Miasta i miasteczka mają własne tradycje — I to prastare — Osobne języki w ustach inteligencji — Literatury w narzeczach — Teatry djalektowe — Cierpi na tem literatura włoska — Włosi się nie rozumieją — Całkiem jak obcy język — Wzajemne nieufności — Regjonalne instytucje — Faszyzm tworzy nowy typ Włocha.

Tyle się dziś u nas o regjonaliźmie pisze i mówi poważnie i dorzecznie, tyle się o tem bazgrze i plecie od rzeczy i bez głębszej znajomości sprawy, że corychlej trzeba te rozlewiska, nazbyt w wodę obfite, ująć w jakieś groble tamy i zbiorniki. Przyczynić się może do tego wszechstronna i zasadnicza dyskusja na temat regjonalizmu, jego podstaw celów i środków, oraz umiejętne wykorzystanie doświadczeń i nauk, płynących ze znajomości tego ruchu u innych narodów o starszej kulturze.

We Włoszech jest dziś wcale żywą i aktualną dyskusja tocząca się na temat regjonalizmu. Odgrywał on od wieków i odgrywa wciąż w nowoczesnej kulturze włoskiej rolę o wiele ważniejszą, aniżeli sądzą ci nawet, którzy znają dzisiejsze Włochy z kilkakrotnego przelotnego pobytu, którzy czytają włoskie pisma i dostatecznie władają językiem literackim. Ileż to razy stwierdzili oni z niemałem zdziwieniem, że rodowitych Włochów wcale nie rozumieją, ani sami nie są przez nich rozumiani. Odrębności regjonalne we Włoszech mają za sobą całe wieki nieprzerwanej tradycji, weszły więc głęboko, niejako w krew kultury materjalnej i duchowej i odnawiają się w niej nieustannie. W życiu całego narodu i państwa, w ogólnarodowej włoskiej kulturze są to pierwszorzędne czynniki, z któremi trzeba się wciąż poważnie liczyć i których pomijać nie sposób. Niedawno wydał F. L. Pullè bardzo ciekawe 3-tomowe dzieło antropologiczno-lingwistyczne wraz z atlasem („Italia", Genti e favelle", Bocca, Torino) na podstawie którego można śledzić stopniowo przeobrażenie różnych ras i plemion italskich i historję włoskich dialektów.

Z głębszego studjum i z uważnej obserwacji wynika, że mimo poczucia jedności narodowej, przejawiającego się u wielkich patrjotów włoskich (Dante, Machiavelli, Gioberti, Mazzini, Cavour etc.) — właściwie dopiero teraz, po wielkiej wojnie, zwłaszcza zaś dzięki faszyzmowi, poczucie to zaczyna przenikać do świadomości szerokiego ogółu, teraz dopiero na plan pierwszy wysuwa się państwo, jego działalność, rola kierownicza i decydująca zarówno w dziedzinie kultury materjalnej jak i duchowej Teraz dopiero, dzięki silnemu rządowi, idea koordynacji i centralizacji — zwycięża wszechpotężne dotąd odśrodkowe tendencje, sobiepańskie egoizmy partykularne i wybujałe ambicje. Na tej przemianie zyskało niepomiernie i państwo i naród, zyskały zwłaszcza prowincje dotąd zaniedbane. Włosi rozumieją dziś, że ogólnonarodowa kultura i ogólnopaństwowy interes muszą zapanować nad partykularnemi wybujałościami i sprowadzić je do właściwych granic i dziedzin życia.

Otóż i pierwszy wielki problem związany z regjonalizmem, t. j. jego stosunek do państwa i do ogólnonarodowej kultury.

Regjonalizm włoski jest bardziej może niż gdzieindziej rozdrobniony, bardziej w terenie zacieśniony. Każde prawie miasto, nieraz nawet miasteczko posiada swoją wiekową tradycję nierzadko rzymskich czasów sięgającą, często swoją odrębną gwarę, daleką od języka literackiego zarówno brzmieniem, jak i słownikiem. Co więcej — gwary tej używa zwyczajnie nietylko prosty lud, ale także t. zw. inteligencja. W Medjolanie, Bolonji, Turynie, Neapolu, Palermo — na ulicach, w tramwajach słyszy się częściej miejscowy djalekt aniżeli język literacki. Ponieważ zaś djalekty włoskie są bardzo żywotne i bardzo rozgałęzione, więc wielokrotnie rodowici Włosi z różnych okolic nie rozumieją się zupełnie. Pod tym względem między Abruzzami, Bergamo, Bolonją, Piemontem, Sycylją istnieją różnice już nie takie, jak u nas między Kaszubami a Podhalem, ale takie jak między Czechami a Polską, Serbami a Słowakami itd. Niektóre djalekty włoskie posiadają literaturę ludową i artystyczną liczącą kilka wieków rozwoju, a bogatszą, rozmaitszą i pod względem artystycznym wyższą, niż niejedna literatura narodowa. Wystarczy wskazać na djalekt wenecki, neapolitański, lub sycylijski, na takie arcydzieła jak Basilego „Cunto de li cunti", wspaniały zbiór baśni napisanych z początkiem XVII-go wieku w djalekcie neapolitańskim, albo na zbiory sonetów Belliego i współczesnego Trilussy w djalekcie rzymskim.

Dzisiejszy teatr „literacki" włoski jest mniej popularny w kraju mniej żywotny i prawdę mówiąc — poza Pirandellem, D'Annunziem, Morsellim mniej interesujący, aniżeli teatr djalektowy, zwłaszcza wenecki, neapolitański lub sycylijski. Podobnież rzeczy się mają ze współczesną literaturą włoską nawet w języku literackim pisaną, Zdradza ona silne zabarwienie regjonalne (Oriani, Verga, Soffici, Papini, Deledda), silniejsze bodaj dziś, aniżeli w okresie romantyzmu.

Otóż ta żywotność literatury regjonalnej i teatru regjonalnego odbija się oczywiście ujemnie na teatrze i na literaturze w języku literackim. Wiele bardzo wybitnych talentów (Pascarella, Trilussa, Di Giacomo, Fucini, Barbarani) tworzy wyłącznie w djalekcie i przez to odgradza się od włoskiego ogółu, a w pewnej mierze także utrudnia sobie przystęp do Europy. Włoska kultura literacka traci na tem rozbiciu. U nas znajomość djalektu podhalańskiego stała się już niejako obowiązkową dla każdego inteligenta. Bez znajomości arcydzieła Tetmajerowego „Na skalnem Podhalu", bez pism St. Witkiewicza i Orkana, pisanych góralszczyzną — nie można mówić o pełnej znajomości nowoczesnej literatury polskiej. Nasz djalekt góralski nie jest zresztą tak nieprzystępny. Natomiast djalektu np. z Bergamo lub Bolonji trzeba się Włochowi uczyć niemal tak, jak jakiegoś obcego języka. Ileż więc trudności miałby do pokonania ten Włoch, który chciałby się zapoznać z istotnie wartościową produkcją literacką w różnych djalektach włoskich!

Regjonalizm włoski opiera się też na różnych instytucjach, muzeach, towarzystwach poświęconych badaniu historji i kultury regjonalnej, perjodykach itd. Przy rozdrobnieniu włoskiego regjonalizmu, przy zacieśnieniu go zbyt częstem do małych miasteczek, pielęgnujących wygórowane ambicje lokalne — instytucje takie, towarzystwa, perjodyki, muzea często wegetują tylko, żyją wysiłkiem jednostek a skutkiem tego marnieją łatwo i nikną. Odrębności regjonalne doprowadziły w ciągu wieków do bardzo wyraźnych różnic w temperamencie, charakterze, obyczaju, w stosunkach społecznych, w zamiłowaniach i zainteresowaniach. Na północy góruje typ trzeźwy, pozytywnie myślący, skupiony i wytrwały, aktywny — na południe bardziej impulsywny, gadatliwy, pochopny do kontemplacji i filozofowania. Te różnice w typach prowadziły aż nazbyt często i prowadzą jeszcze i dziś nieraz do wzajemnej nieufności, niechęci a nawet do nastrojów wprost wrogich.

Nic też dziwnego, że faszyzm, prowadząc od samych podstaw przebudowę życia państwowego i kultury zarówno materjalnej jak duchowej, musiał poddać regjonalizm gruntownej rewizji ze stanowiska ogólnonarodowego i państwowego. Faszyzm dąży do wyrównania rażących i szkodliwych dla państwa odrębności, mięsza południowców z Włochami z północy, przenosi urzędników, translokuje całe pułki i brygady, szerzy intensywnie znajomość ogólnowłoskiego języka, respektując jednak przytem narzecza, a w miejsce wybujałych ambicyj lokalnych budzi ambicję i dumę narodową i państwową. Tworzy w ten sposób z olbrzymim wysiłkiem i nakładem środków nowy typ Włocha, który nie wyrzekając się swej ściślejszej ojczyzny i przyczyniając się według swych najlepszych sił do podniesienia jej kultury — czuje się przedewszystkiem Włochem i Europejczykiem razem.

Dr. Roman Pollak.

Poznań.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Drugi tom „Świata w cyfrach". W ubiegłym roku Instytut Kartograficzny im. Eugenjusza Romera we Lwowie wydał pierwszy tom „Świata w cyfrach" w opracowaniu J. Wąsowicza i Aug. Zierhoffera. Obecnie pojawił się tom drugi, z cyframi i zestawieniami dla bieżącego roku (1930). Pomysł tego wydawnictwa był niesłychanie szczęśliwy. Cena rocznika jest nie wysoka, ponieważ nie zastosowano drogich w wykonaniu rysunków i barwnych zestawień graficznych (na wzór Hic'manna) Zestawienie takie każdy czytelnik z największą łatwością może sobie sam wykreślić na podstawie długich szeregów cyfrowych, zawartych na 104 stronach „Świata". W porównaniu z tomem poprzednim widzimy szereg zmian na lepsze. A więc mamy tam króciutkie wiadomości o działalności naszego jedynego Instytutu Kartograficznego w roku 1929., rys prac działań Wojskowego Instytutu Geograficznego (t. zw. „Wigu"), ciekawe wiadomości o postępie prac nad wielką „Międzynarodową mapą świata" (w podziałce 1 do 1 miljona), ważniejsze podróże, eksploracje i odkrycia geograficzne z ubiegłego roku wreszcie mały artykulik z 7 mapkami, streszczający najważniejsze zmiany terytorjalne na całym świecie. Całość zestawień statystycznych dzieli się na część fizjograficzną (a więc geografja matematyczna, układ poziomy i pionowy, hydrografja i klimat), przegląd państw (Polska z rozdziałami o przyrodzie kraju, granicach i podziale terytorjalnym, obszarze i ludności, szkolnictwie i oświacie, rolnictwie i hodowli, górnictwie i przemyśle, warunkach pracy, finansach, kredytach i organizacjach gospodarczych, komunikacji, handlu zagranicznym i o Wolnem mieście Gdańsku; na dalszych miejscach idą podobne zestawienia dla innych państw. Trzecia część zawiera obszerne i doprowadzone do ostatnich stanów rzeczywistych przeglądy międzynarodowe. Widzimy w końcu szereg dodatków jak tablica miar i wag metrycznych, przegląd walutowy i tablicę czasu obywatelskiego Ciekawy też jest mały dodatek, zawierający wiadomości o stanie geografji w Polsce i spisie perjodyków geograficznych, u nas wydawanych. Całość niesłychanie pożyteczna; nowy rocznik powinien się znaleźć na biurkach wszystkich tych, którzy interesują się życiem gospodarczem Polski. Z szeregów cyfr skorzystają wiele uczniowie. (J. Mł.)

TEATR

Herriot dramaturgiem. Znany polityk radykalny, mer Lyonu, Edward Herriot, zadebiutuje nie długo jako dramatopisarz. Złożył już swoją sztukę w dyrekcji paryskiego Théatre des Champs Elysées i próby się rozpoczęły. Tytuł i treść są trzymane w tajemnicy, aby sensacja była większa.

„Klub Pickwicka" jako sztuka. Znany czeski dramaturg, Franciszek Langer, przerabia na scenę Dickensa „Klub Pickwicka". Premjera odbędzie się w zimie w praskim teatrze Na Vinhradach. Przekład niemiecki również się przygotowuje.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Praga na zakup obrazów. Gmina m. Pragi wyznaczyła w tym roku budżetowym 300 000 koron czeskich na zakup dzieł czeskich plastyków.

MUZYKA

Laureaci moskiewscy w Warszawie. Donoszą nam z Warszawy: „Instytucja" wymiany międzynarodowej laureatów muzycznych rozwija się coraz pomyślniej. Przed kilku dniami występ pianisty M. Pulwera i skrzypka A. Gabrjeljana w sali Konserwatorjum wywołał niebywały entuzjazm licznie zebranej publiczności. Wobec tego dyrekcja Sali Konserwatoryjnej zaprosiła młodych laureatów moskiewskiego Konserwatorjum na drugi koncert. W programie była skrzypcowa Sonata „Kreutzerowska" A dur L. van Beethovena, Sonata fortepianowa H moll Fryderyka Chopina, Rapsodja hiszpańska Franciszka Liszta oraz cały szereg utworów skrzypcowych Chaussen'a, Debussy'ego, Chaczaturjana, Szymanowskiego i Sarasatego w wykonaniu skrzypka A. Gabrjeljana. Akompanjował prof. Ludwik Urstein. (w mj.)

„Kowal Wieland". Z Pragi donoszą nam: Jedyna jak dotychczas opera słowacka, dzieło Jana Levosława Belli, ma za libretto szkic Ryszarda Wagnera „Wieland der Schmied", opracowany przez Słowaka Oskara Schlemma. Autor liczy obecnie 76 lat, opera powstała w roku 1880. Bella przedkładał ją do wystawienia w r. 1899 w Charlottenburgu, gdzie dyrygował R. Strauss, potem w r. 1912 w operze budapeszteńskiej, berlińskiej i niemieckiej w Pradze, lecz nadaremnie. Wszędzie spotkała go odmowa. Dopiero w r 1926, więc 46 lat po ukończeniu, wystawił „Kowala Wielanda" Oskar Nedbal w Bratysławie. Odśpiewany obecnie w Pradze przy gościnie teatru bratysławskiego. spotkał się „Kowal Wieland" z dużem powodzeniem. (pm)

S. p. Bolesław Samoliński

Rzedną coraz więcej szeregi obywateli, którzy sercem i duszą całą oddawali się pracy dla społeczeństwa w czasach, gdy ciężko trzeba się było zmagać z naporem przeciwieństw, jakim był system pruski w czasach naszej niewoli. Oto ubył nam znowu jeden z znanych i poważanych obywateli, śp. Bolesław Samoliński.

Pochodził Zmarły z Księstwa Poznańskiego, z Wągrowieckiej ziemi. Po ukończeniu szkoły, poświęcił się zawodowi malarskiemu, w którym to zawodzie ukończywszy naukę, zwiedził ówczesnym zwyczajem Niemcy, Francję i Szwajcarję. Wróciwszy do kraju w r. 1885, otworzył w Poznaniu samodzielny warsztat, w którym wyszkolił cały szereg nietylko tęgich w zawodzie, lecz niemniej dzielnych obywateli i działaczy społecznych, dla których godnym był wzorem do naśladowania.

W Poznaniu poślubił — dziś pozostałą wdowę — Martę z Seydlitzów. Jako zawodowiec - Polak, cieszył się wielkim mirem i wzięciem w wielkopolskich kołach ziemiańskich, to też oddawano Mu prace, które wykonywał z pełną znajomością i sumiennością. Zmarłemu to zlecił m. in ś. p. Kościelski odnowienie pałacu w Miłosławiu, jak również zlecone miał prace malarskie w przebudowanym w swoim czasie Bazarze poznańskim.

Przed mniejwięcej 25 laty — oddał Zmarły warsztat malarski w inne ręce, a sam objął zakład fotograficzny E. Mirskiej przy placu Wolności, nadając mu nową, znaną powszechnie nazwę „Rubens". Usilną pracą podniósł nowoobjętą placówkę do wyżyn zysku jących Mu uznanie nietylko w najszerszych kołach Poznania, lecz całej Wielkopolski. Przypadł Mu zaszczyt — właśnie jako Polakowi — że otrzymał tytuł nadwornego fotografa ks. Stefana Karola z Żywca.

Po za pracą zawodową potrafił śp. Samoliński poświęcić dużo czasu dla prac społeczno - narodowych. Był jednym z założycieli poznańskiego „Sokoła", w którego zarządzie zasiadał przez długie lata. Również dużo czasu i pracy poświęcał Tow. Przemysłowemu („Stary Przemysł") w którego dyrekcji piastował urząd do schyłku Swego życia. To też obie wymienione organizacje mianowały Zmarłego w uznaniu zasług, swym jubilatem i członkiem honorowym. W istniejącem ongiś w Poznaniu Tow. Muzycznem, pracował wspólnie z ś. p. prof. Drygasem.

Zmarł po trudach i znojach, licząc lat 71. Oby Mu ziemia ojczysta, dla której żył i pracował jak na Polaka-patrjotę przystało, była najlżejszą.

W smutku pozostałej wdowie, jak całej rodzinie, wyraża redakcja pisma naszego jak najszczersze współczucie.

Pogrzeb ś. p. Samolińskiego odbędzie się dziś w piątek o godz. 5 po poł. z domu żałoby ul. Mickiewicza nr. 1.

„Tydzień Emigranta Polaka"

Obywatele niepodległej Ojczyzny pamiętajcie o miljonach Polaków na obczyźnie

Otrzymujemy poniższą odezwę z prośbą o zamieszczenie:

Siedem miljonów to siła, to potęga! Czyż dopuścimy do tego, aby dla narodu polskiego była straconą? Siedmioma miljonami można zaludnić wielkie obszary, kraj cały. Ludność Belgji, państwa europejskiego najgęściej zaludnionego, wynosi tylko cokolwiek więcej, w Szwajcarji połowę tej liczby dosięga. Czechosłowacja, Holandja i inne bogate państwa nawet posiadają mniej ludności.

Niestety, miljony te są rozproszone po całej kuli ziemskiej, znajdują się nawet w Australji. Pomimo to mogą być potęgą, jeżeli stanowić będą zwartą siłę, pod względem katolickim i narodowym.

Musimy się pogodzić z tą smutną rzeczywistością, że większa część naszych rodaków na obczyźnie, to już nie obywatele państwa polskiego. W samych Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, żyje ich przeszło 3 miljony. Oddzieleni olbrzymiemi przestrzeniami, lądami i morzami od Macierzy, utrzymują jednak z nią łączność, a chociaż są obywatelami innego państwa, czują się Polakami. Gdy Ojczyzna w potrzebie, nie szczędzą grosza ciężko zapracowanego, gdy w niebezpieczeństwie, spieszą pod jej sztandary, życie dla niej niosąc w ofierze!

Nie zrażajmy ich naszą obojętnością nie zrywajmy serdecznych więzów z tymi dalekimi braćmi. Pamiętajmy o tem, że zmuszeni niegdyś trudnemi warunkami życiowemi, do porzucenia ziemi ojców, jęczącej w niewoli pod jarzmem wrogów, tam w odległym, obcym kraju, znojną pracą wywalczyli sobie byt niezależny ,a zasłużywszy na szacunek narodu, który ich przyjął gościnnie i życzliwą opieką otacza, stali się uczciwymi obywatelami tego państwa.

Ich obowiązkiem jest trwanie w wierności dla kościoła katolickiego, pielęgnowanie języka ojczystego, a w sercach zachowanie miłości dla starego kraju, skąd ich ród, i w takim duchu winni wychowywać dzieci swoje. Bo młodzież, zwłaszcza ta już na obcej ziemi urodzona, jest najwięcej narażoną na wynarodowienie. Naszym obowiązkiem jest dopomóc im do tego. Jednostka niewiele może zdziałać, wspólny wysiłek wszystko. Najłatwiej cel ten osiągniemy, zapisując się na członków Stowarzyszenia „Opieka Polska nad rodakami na obczyźnie", którego zadaniem jest organizowanie stałej łączności rodaków, żyjących poza granicami Polski, z Ojczyzną.

Liga Katolicka w Głównej

w obronie dobrego wychowania młodzieży

Liga Katolicka Głównej, chcąc energicznie zaprotestować przeciw coraz częstszym zarządzeniom ministerstwa oświecenia i wyznań, o wychowaniu młodzieży zwołała w dzień Wniebowstąpienia Pańskiego, zebranie poświęcone tej sprawie. Przy szczelnie zapełnionej sali f-my H. Cegielskiego zagaił zebranie p. Małecki. Po załatwieniu szeregu spraw organizacyjnych i dokonaniu wyboru nowego zarządu Ligi, w skład którego wchodzą p. dyr. Górnicki — prezes, p. Małecki wiceprezes, p. Hoppellówna — sekretarka i p. Witkowska — skarbniczka, przystąpiono do właściwego porządku obrad t. j. do zajęcia stanowiska w obronie wychowania młodzieży.

Ks. prob. Chilomer omówił w treściwych słowach encyklikę Ojca św. o wychowaniu młodzieży, poczem przeszedł do ostrej krytyki ostatnich zarządzeń obecnego ministra oświecenia i wyznań. Nad wspomnianym referatem potoczyła się obszerna dyskusja, poczem uchwalono rezolucję tej treści: 1) Członkowie Ligi Katolickiej w Głównej, ślubują trzymać się zasad encykliki Ojca św. o wychowaniu młodzieży. 2) Domagają się uszanowania przez państwo prawa Kościoła Katolickiego o wychowaniu młodzieży. 3) Domagają się, aby rodzice mieli prawo decydowania o wychowaniu dzieci. 4) Wysiłki władz w wychowaniu młodzieży na dzielnych obywateli będą popierali, nie mogą one jednak być sprzeczne z zasadami religijnemi. 5) Wyznanie rzym.-katol. zajmuje w Polsce naczelne miejsce, dlatego domagają się, by ministrem oświaty i wyznań był katolik. 6) Domagają się szkoły, przejętej duchem szczerze katolickim, w której uczyć będą nauczyciele w duchu katolickim, a najenergiczniej protestują przeciw ograniczaniu nauki religji w szkole. 7) Domagają się energicznie, zwalczania pornografji, szczególnie w przedstawieniach filmowych. 8) Pod adresem magistratu m. Poznania zwracają uwagę na konieczność zbudowania w tej dzielnicy dziecińca oraz szczególnie boiska, gdzie młodzież mogłaby w wolnych chwilach odbywać ćwiczenia sportowe. 9) Wreszcie wzywają rodziców do baczniejszej uwagi w wychowaniu młodzieży.

Powyższe rezolucje postanowiono wysłać do miarodajnych czynników, poczem p. dyr. Górnicki stosownem przemówieniem zamknął posiedzenie.

Łącznie z powyższem zebraniem, teatr objazdowy „Ligi samoobrony społecznej" pod kierownictwem Adama Koszewskiego odegrał sztukę sceniczną Kaczorównej p. t. „Rycerze Chrystusa Króla", ilustrując teror żydowsko - bolszewicki na terenie Rosji sowieckiej. Do głębi przejmująca treść sztuki, jak niemniej gra artystów spotkała się z entuzjastycznem przyjęciem publiczności.

Na zakończenie p. Koszewski w krótkich, lecz przekonywujących słowach zachęcił zebranych do popierania kupców chrześcijan a omijania składów żydowskich, gdyż Polsce grozi w wysokim stopniu najazd żydowsko bolszewicki. Zebrani rozchodzili się pełni świadomości co czynić trzeba, by stać przy sztandarze narodowo - katolickim i odeprzeć energicznie wysiłki żydowsko - masońskie w Polsce.

(jar.)

Dar katolików chińskich dla Ojca św.

(KAP). Z okazji złotego jubileuszu kapłańskiego Ojca św. ludność katolicka Chin zorganizowała kwestę, która jest wzruszającym dowodem synowskiego przywiązania katolików chińskich do Stolicy Apostolskiej i gorliwości w krzewieniu wiary. Zebrane ofiary dały sumę 270 000 franków fr.

Kwota ta będzie przeznaczona na opłacenie kosztów utrzymania seminarzystów chińskich w kolegjum Propagandy w Rzymie.

Nowe uzdrowienie w Lourdes

(KAP). „Journal de la Grotte de Lourdes" z 25 maja rb. ogłasza, co następuje:

Dnia 17 maja 1930 r. doniesiono urzędowo o cudownem uzdrowieniu p. Marcel Michel, listonosza z Cressier (Neuchatel). P. Michel liczący 45 lat, od r. 1917 dotknięty był nieuleczalną chorobą, wobec której lekarze byli bezsilni. Uleczony został po trzeciem zanurzeniu w wodzie w Lourdes. Od tego dnia p. Marcel Michel cieszy się zdrowiem do tego stopnia, że mógł powrócić do pracy i wykonywać ją, jak przed chorobą.

Twierdzenia w sprawie młodego dziewczęcia włoskiego, o którem mówiono, że zostało ono uleczone niedawno podczas pielgrzymki ze Szwajcarji francuskiej, nie mogły być udowodnione. Ponieważ świadectwo lekarza było zbyt niedokładne, biuro medyczne w Lourdes wyłączyło ten przypadek.

Konkordaty za pontyfikatu Piusa XI

(KAP) Za pontyfikatu Piusa XI. zawartych i podpisanych zostało 12 poniższych konkordatów i układów:

1. Konkordat z Serbją, który podpisany był dnia 24 czerwca 1914 r. za czasów Piusa X., ale wszedł w życie dopiero w listopadzie 1924 r. za rządów Piusa XI. W przygotowaniu jest inny konkordat dla całej dzisiejszej Jugosławji.

2. Konkordat z Łotwą, podpisany dnia 30 maja 1922 roku.

3. Konkordat z Bawarją, podpisany dnia 29 marca i ratyfikowany przez parlament w grudniu 1924 r.

4. Konkordat z Polską, podpisany 10 lutego 1925 r., ratyfikowany ostatecznie dnia 2 czerwca i wprowadzony w życie w dniu 2 sierpnia tegoż roku.

5. Układ z Francją w sprawie Syrji, podpisany w Paryżu 4 grudnia 1926 r.

6. Konkordat z Litwą, podpisany 27 września 1927 r.; wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpiła dnia 10 grudnia tegoż roku.

7. Modus vivendi z Czecho-Słowacją; podpisanie dnia 17 grudnia 1927 r., promulgacja 2 lutego 1928 r.

8. Układ z Portugalją w sprawie Indyj Wschodnich, podpisany 15-go kwietnia, ratyfikowany 3 maja 1928 r.

9. Traktat, konkordat i układ finansowy z Włochami: podpisanie w dniu 11 lutego 1929 r.; wymiana dokumentów ratyfikacyjnych dnia 7 czerwca w Watykanie.

10. Układ z Portugalją w sprawie diecezji Meliapur, podpisanie dnia 11 kwietnia 1929 r., wymiana dokumentów ratyfikacyjnych w dniu 29 czerwca tegoż roku.

11. Konkordat z Prusami, podpisany w Berlinie dnia 14 czerwca 1929 r.

Spiżowa kotwica wydobyta z jeziora Nemi

W tych dniach — jak donosi rzymska „Tribuna", robotnicy przy osuszaniu jeziora Nemi znaleźli kotwicę. W pierwszej chwili mniemano, iż jest to kotwica należąca do okrętu Kaliguli, wydobytego swego czasu z fal, od którego leżała oddalona około 200 metrów. Archeolodzy są jednak zdania, iż jest to raczej kotwica, która przypadkowo wpadła do jeziora, podczas gdy istotna kotwica cesarskiego okrętu ukryta jest prawdopodobnie na dnie jeziora w miejscu bardziej zbliżonem do tylnej lub przedniej części okrętu.

Obok wydobytej kotwicy znaleziono w mule pod poziomem wody strzępy sznura, którym była przymocowana. Strzępy te po 2.000 latach pobytu w wodzie wykazują jeszcze wyraźnie zewnętrzną formę plecioną sznura oraz jego składowe części.

Kotwica jest w kształcie symbolicznego godła nadziei długości około 3½m. W poprzek górnej części przechodzi sztaba pozioma, do której przymocowany jest wielki pierścień mający 30 cm. średnicy. Drugi podobny pierścień znajduje się u dolnej części kotwicy w pobliżu rozgałęzienia ramion, których końce nie są zaostrzone lecz splaszczone.

Prace około wysuszania jeziora zostały w tych dniach na nowo podjęte przez większy oddział saperów. Ukazały się ponownie ślady drugiego okrętu, które z powodu ulewnych deszczów w ostatnich tygodniach zanurzyły się pod wodę. Natrafiono również na ułamek kolumny z pięknego afrykańskiego marmuru, której długości jeszcze nie stwierdzono, gdyż prace około jej wydobycia z mułu jeziora nie są jeszcze ukończone.

S. F.

Zbawienne zastosowanie radja

Donald Mc. Cloud, trzeci maszynista na pokładzie towarowego okrętu „City of Flint" został w tych dniach — jak donosi prasa zagraniczna — przyjęty do szpitala w Filadelfji. Mc. Cloud w dwa dni po odpłynięciu z Dundee w Szkocji, do Stanów Zejdnoczonych ciężko zachorował na pokładzie okrętu. Na „City of Flint" nie było lekarza, komendant posiadał jedynie skromną apteczkę domową i podręcznik praktyczny dla pielęgnowania chorych. Wobec groźnego i coraz niebezpieczniejszego stanu chorego, kapitan „City of Flint" puścił za pomocą okrętowego radja szczegóły dotyczące choroby w przestworza, prosząc o ewentualne rady i wskazówki, jak ma postąpić celem uratowania życia swego oficera. Doktór okrętu „Legie", który odebrał z fal eteru wezwanie przez 12 dni bez przerwy utrzymywał połączenie radjowe z „City of Flint", dając dokładne wskazówki, jak należy leczyć chorego. Lekarze szpitala, do którego odstawiono chorego, gdy tylko okręt przybył do Ameryki, oświadczyli, że lepiej nie byliby potrafili zastosować recepty i wskazówki ordynującego przez radjo lekarza, niż to uczyniła załoga i koledzy chorego.

S. F.

Fantastyczne bogactwa Rockefellerów

W książce wydanej przez Williama H. Allena, dyrektora instytutu nauk społecznych w N. Yorku p. t. „Rockefeller — olbrzym, karzeł i symbol" zebrane są — jak donosi „Corriere della Sera" nader ciekawe i interesujące dane o majątku, posiadanym przez Rockefellera. Omawiając fantastyczne wprost bogactwa tej amerykańskiej rodziny, które sfery finansowe obliczają na przeszło 2 miljardy dolarów, autor oświadcza: gdyby Rockefeller był tylko raz miljarderem, jego dochody byłyby już tak wielkie, że po 15-krotnem rozdaniu jednego dolara w czasie pół minuty, a to przez przeciąg 10 godzin dziennie, przy końcu każdego dnia miałby on mimo to więcej pieniędzy niż przed rozpoczęciem podobnego eksperementu. Dalej twierdzi autor, że gdyby n .p. komuś urodzonemu przed 6 000 laty akredytowano po 500 dolarów dziennie aż po dzień dzisiejszy, jego rachunek bieżący w banku byłby mniejszy od konta Rockefellera. Majątek amerykańskiego miljardera wyraża si ęw cyfrach 2 i pół dolara na minutę od urodzenia Chrystusa po dzień dzisiejszy. A gdyby kwoty przez niego podarowane można było ułożyć rzędem w 10 dolarowych banknotach, rząd taki, miałby trzykrotny obwód kuli ziemskiej, nie włączając doń procentów, inaczej bowiem dotarłby do księżyca.

S. F.

Walne zebranie Tow. Przyj. Nauk

Doroczne walne zebranie członków Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbędzie się dnia 16 czerwca rb. o godz. 6 popoł. w sali Towarzystwa, ul. Sew. Mielżyńskiego 26/27 z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie przez prezesa Towarzystwa, prof. Dembińskiego.
2. Wybór przewodniczącego zebrania i 2-ch delegatów do podpisania protokółu.
3. Sprawozdanie sekretarza generalnego prof. Lisowskiego.
4. Sprawozdanie komisji rewizyjnej.
5. Ustalenie wysokości składki na rok 1930 (§ 10 1, 2 Statutu).
6. Wybór 3 członków komisji rewizyjnej na r. 1930.
7. Wolne głosy.
8. Odczyt czł. prof. Kapuścińskiego: Stanowisko okulistyki wśród nauk lekarskich.

O liczny udział członków uprasza zarząd Towarzystwa.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Czynniki zamrażające płynność pieniądza

Przed niedawnym czasem, zajmując się plagą nadzorów sądowych, domagaliśmy się na tem miejscu poruczenia decyzji, czy nadzór w danym wypadku udzielić należy, sądowi składającemu się z jednego sędziego zawodowego i 2 ławników, pochodzących ze stanu kupieckiego. Celem naszego postulatu była swego rodzaju racjonalizacja tej dziedziny, t. j. spowodowanie, ażeby decyzje sądu o odroczeniu płatności dostosowane były do istotnych wymogów życia, a nie zamrażały jak dotychczas miljonów złotych w kasach niesumiennych częstokroć dłużników. Ten sam wzgląd — upłynnienia obrotów pieniężnych — dyktował nam inny, dawniejszy postulat, w którym domagaliśmy się przyspieszenia toku procesów wekslowych, których dzisiejsza przewlekłość odebrała rygorowi wekslowemu przedwojenną surowość.

Dzisiaj zamierzamy wskazać na inny czynnik, zamrażający pieniądz obrotowy, tak bardzo życiu gospodarczemu potrzebny, mianowicie na powolność, z jaką załatwiane bywają przez kompetentne urzędy odwołania podatkowe. Wiadomo, że przyjęła się w skarbowości polskiej zasada, że każdy płatnik jest podejrzany o oszustwo, w wyniku czego każda deklaracja podatkowa, albo prawie każda jest automatycznie podwyższana od 50 do więcej jeszcze proc. wzwyż. Wiadomo dalej, że odwołanie nie ma znaczenia wstrzymującego płatność wymierzonej, choćby najniesłuszniej sumy podatku.

Otóż istnieje cicha, choć ukryta tendencja fiskalna jaknajdłuższego korzystania z przymusowego kredytu, uzyskanego od żałącego się płatnika. A więc: deklarację podatkową samowolnie podwyższono, czy też w inny sposób stworzono pretensję podatkową do kieszeni płatnika, wypisano nakaz płatniczy, który w 30 dni po doręczeniu uzyskał moc egzekucyjną, wreszcie pieniądze ściągnięto i przelano do kasy skarbowej. Płatnik żali się i płacze, bo na zapłacenie niesłusznej pretensji fiskalnej bądź musiał się zapożyczyć, bądź uszczuplić musiał swój kapitał obrotowy, o ile wogóle nie został zmuszony do spieniężenia części swego majątku. Czując się pokrzywdzonym w najwyższym stopniu, płatnik złożył odwołanie, w którem domaga się, aby mu czemprędzej skarb zwrócił niesłusznie pobrane pieniądze, tak bardzo potrzebne w obecnych ciężkich czasach do prowadzenia przedsiębiorstwa.

Mijają tygodnie, miesiące, kwartały, mija rok jeden, potem drugi, a płatnik nieszczęśliwy jak czekał, tak czeka. Bo instancje odwoławcze przeciążone nawałem pracy (jakże by nie było nawału pracy przy takich zasadach, jak „co płatnik, to złodziej"?) odwołania jego jeszcze nie rozpatrzyły. Wreszcie po kilku latach czekania, kasa skarbowa zwraca pieniądze. A kto mu zwróci przepadłe procenty, kto mu wynagrodzi zwężone obroty?

Trzeba wreszcie skończyć z przewlekłością toku rozpatrywania odwołań podatkowych! Zdaniem naszem, tak długo nie będzie w Polsce sprawiedliwości podatkowej, jak długo odwołania rozpatrywać będzie strona winna, t. j. urząd skarbowy. Trzeba nad owemi dwiema stronami, płatnikiem i skarbem stworzyć czynnik niezależny: sąd skarbowy, któremu powierzy się funkcję kontrolną nad wymiarami podatkowemi i któremu umożliwi się działalność szybką i sprężystą.

Bo stokroć bardziej przykrą od wysokości stawki podatkowej jest niesprawiedliwość, z jaką się stosuje normy podatkowe.

Krótkie informacje gospodarcze

— W dniach 2 i 3 czerwca toczyła się w Zakopanem, pod przewodnictwem dyrektora departamentu ministerstwa komunikacji dr. Taszyckiego, przy udziale delegatów kolejowych Polski i Czechosłowacji, konferencja w sprawie taryfowo - handlowej. Tematem obrad były sprawy taryfy osobowej, towarowej i bagażowej we wzajemnym ruchu kolejowym polsko - czechosłowackim.

— Na zebraniu budapeszteńskich robotników budowlanych stwierdzono, iż 25 000 robotników budowlanych pozostaje bez zajęcia.

Pożary w Poznańskiem

Od wieków budzi w ludziach grozę widok trawiącego z taką łatwością cały dobytek i równającego z ziemią wszystko rozszalałego pożaru. Ów przepotężny żywioł, przeciw klęsce którego człowiek poświęca strofki swojej modlitwy, dotąd jeszcze mimo ulepszonej organizacji ludzkości niszczy setki osiedli ludzkich, zabija setki istot i pochłania dużą cząstkę majątku społecznego. To też podpalacze są w opinji społeczeństwa najgorszego rodzaju wyrzutkami. Czytelnicy przypominają sobie dla przykładu zbrodniczą akcję Jakóba Nowaka w roku 1928, który przyznał się do 28 podpaleń w naszem województwie.

Niestety jednostek o spaczonej etyce jest więcej i one są przyczyną, że ilość pożarów dosięgła w ciągu zeszłego roku w woj. Poznańskiem cyfrę 2.400. Liczbę tę, stanowiącą rekord ostatniego dziesięciolecia, notuje Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe. Ciekawą analizę przebiegu i przyczyn pożarowości w czasie tym w woj. naszem przynosi praca p. dr. L. Rosińskiego, wydana przez K. U. O. Między pożarowością a konjunkturą gospodarczą stara się autor stwierdzić istnienie pewnego związku. Z przedstawionych tablic widzimy rzecz charakterystyczną a mianowicie nagły spadek ilości pożarów w latach 1922 do 1924, a więc w okresie inflacji czyli chorobliwej zwyżki cen. W tym czasie ilość pożarów w naszem woj. obniża się do cyfry około 800. Przeciwnie, od czasu stabilizacji waluty (1924 r.) liczba pożarów wzrasta ogromnie, osięgając w roku ubiegłym cyfrę rekordową.

Na taki nagły wzrost liczby pożarów wpłynął bez wątpienia czynnik zbrodniczego podpalania. W czasie hyperinflacji, kiedy pieniądz przestał być zdrowym miernikiem wartości a pozostał tylko zdegenerowanym środkiem wymiany, kapitał rzeczowy, jakim są w pierwszym rzędzie budynki, otoczony został opieką właścicieli a palenie go wobec „inflacyjnych" premij ubezpieczeniowych nie kalkulowałoby się zupełnie. Przeciwnie, w okresie postabilizacyjnym żądza zdobycia pieniądza płynnego pcha ubezpieczonych do padpalania własnej ojcowizny. Jakżeż bowiem sobie zasadniczo wytłumaczyć potrojenie się liczby pożarów w porównaniu z latami inflacyjnemi? Przecież w czasie tym ani dynamika życia, ani przebieg warunków naturalnych nie tłumaczy takiej rewolucyjnej zmiany. Stwierdzenia zaś „oficjalnego" podpalenia dotyczy blisko 20 procent pożarów ostatnieko roku (właściwej cyfry trudno tutaj dociec) a większość pożarów powstaje w godzinach wieczornych, które najwięcej podpaleniu sprzyjają.

Jakkolwiek niektóre powagi naukowe (np. Nelken) zaprzeczają istnieniu związku między pożarowością a konjunkturą, związek taki zdaje się istnieć. Dużo ciekawych spostrzeżeń przyniosłoby nam zbadanie tego związku między pożarowością a poszczególnemi związkami konjunkturalnemi. Próbę takiego zestawienia odnośnie konjunktury w rolnictwie znajdujemy w cytowanej pracy i stwierdza ona istnienie związku, o którym wyżej mowa.

Z radością powitać należy zapowiedź dalszej pracy w tym kierunku i wypada wyrazić wdzięczność K. U. O, za zainicjowanie badania nad tą plagą ludzkości. Ubezpieczenia ogniowe powstały bowiem w zrozumieniu ich znaczenia ogólnospołecznego i wszystkie dotykające je problemy żywo muszą interesować społeczeństwo. Dobrzeby było, gdyby K. U. O. rozwinęło także żywszą działalność propagandową w kierunku wpajania w szerokie warstwy ludności przepisów o ostrożności przeciwogniowej, których starannemu przestrzeganiu tak kompetentne w dziedzinie ubezpieczeń osobistości jak Alfred Manes przypisują olbrzymie znaczenie.

Dr. A. Skowroński.

150 miljonów na ruch budowlany

W dniu 2. bm. odbyło się w Warszawie posiedzenie Państwowej Rady Rozbudowy Miast pod przewodnictwem wiceministra T. Grodyńskiego, który w przemówieniu podkreślił, jak wielkie znaczenie przywiązuje rząd do budownictwa mieszkaniowego, w szczególności zaś do akcji kredytowo-budowlanej. Pomimo ciężkiego stanu finansowo-gospodarczego w roku bieżącym, na samą akcję kredytowo-budowlaną w 1930 r. wyasygnowane zostanie 118.675 tys. zł. Kwota ta jest największa, jaka dotychczas, od chwili wejścia w życie ustawy z r. 1925 o rozbudowie miast, w poszczególnych latach była wyasygnowana na akcję kredytowo-budowlaną.

Poza wspomnianemi kredytami na budownictwo mieszkaniowe w roku bieżącym przeznacza się:

1) ze strony Zakładów ubezpieczeń społecznych na budownictwo mieszkaniowe własne 16.500.000 zł nie licząc sum przeznaczonych na kupno przez zakłady te terenów budowlanych;

2) 14.000.000 zł z Państwowego Funduszu Budowlanego bankom prywatnym na zwrot lokat, przyjętych w r. 1929 an czasowe zasilenie Państwowego Funduszu Budowlanego.

W ten sposób na akcję mieszkaniowo-budowlaną w bieżącym 1930 r. wyasygnowane zostanie blisko 150.000.000 zł, podczas gdy w r. 1929 wyasygnowano zaledwie 55.500.000 zł ze wszystkich źródeł.

W sumach tych mieszczą się wpływy z 3 proc. premjowej pożyczki budowlanej, której subskrypcja rozpoczęła się dopiero dn. 2. bm., a nadto wykorzystane zostało ustawowe upoważnienie ministra skarbu do uruchomienia zapasów kasowych w wysokości 50.000.000 zł w papierach wartościowych itd.

Wreszcie wiceminister Grodyński stwierdził, że ze względu na szczupłe środki znajdujące się na rachunku Państwowego Funduszu Rozbudowy Miast, który jest przeznaczony na obniżenie oprocentowania pożyczek budowlanych, nie jest w chwili obecnej wskazane przyciąganie do akcji kredytowo-budowlanej kapitałów prywatnych (zagranicznych).

Następnie Rada wysłuchała i rozpatrzyła sprawozdanie ze stanu Państwowego Funduszu Rozbudowy Miast oraz projekt ustawy nowelizującej rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 22. 4. 27. r. o rozbudowie miast, znajdujący się obecnie w opracowaniu w ministertswie skarbu.

Niepomyślna sytuacja gospodarcza Wielkopolski

Stwierdza to sprawozdanie poznańskiej Izby przemysłowo-handlowej.

Miesiąc maj nie przyniósł oznak zbliżającej się poprawy konjunktury, raczej przeciwnie — biorąc pod uwagę pewne ożywienie sezonowe w niektórych gałęziach produkcji i handlu w kwietniu na skutek świąt wielkanocnych, — sytuacja w maju jeszcze się pogorszyła. Aby nastąpił następny okres w rozwoju obecnej konjunktury, czyli poprawa, potrzebne są — zdaniem Państwowego Instytutu Badania Konjunktur — dwa warunki: wyczerpanie zapasów oraz możliwość ekspansji kredytu w najróżnorodniejszej jego postaci.

Otóż należy stwierdzić, że likwidacja zapasów postępuje bardzo nieznacznie i to w niektórych gałęziach produkcji dóbr konsumcyjnych. W większości gałęzi produkcji, zwłaszcza dóbr produkcyjnych, zapasy nietylko nie znikają, lecz przeciwnie zwiększają się nawet. Mamy tu na myśli przemysł metalowo-maszynowy, szczególnie dział maszyn rolniczych, dalej przemysł papierniczy, przemysł materjałów budowlanych (ceramiczny, drzewny) itd. — Wielką przeszkodą w likwidacji zapasów jest ciężka sytuacja ludności rolniczej, która w maju uległa dalszemu pogorszeniu. — Dalszy spadek cen ziemiopłodów, zwierząt domowych, nabiału zmniejszył w dalszym ciągu zdolność nabywczą rolnictwa.

W zakresie ekspansji kredytowej sytuacja przedstawia się znacznie gorzej. Wprawdzie wciąż notuje się upłynnienie rynku pieniężnego, jednakże — jak dotąd — wpływ jego w naszem życiu gospodarczem prawie wcale nie dał się odczuć. Dostateczny bowiem kredyt jest dostępny nadal tylko dla najbardziej odpowiedzialnych klientów i udzielany jest tylko na pierwszorzędny materjał wekslowy, gdyż wskutek niepomyślnej wciąż wypłacalności banki nadal stosowały surową selekcję materjału dyskontowego. O ten zaś materjał w przemyśle i handlu jest bardzo trudno z powodu osłabionej siły kupna kupiectwa, którą pogarszają jeszcze wysokie świadczenia podatkowe i socjalne. — Słaba wypłacalność skłoniła producentów szczególniej branży włókienniczej do restrykcyj kredytowych w stosunku do kupców, ci znowu z powodu słabości finansowej nie mogą finansować producenta. Na słabą wypłacalność wskazuje wielka wciąż liczba protestowanych weksli oraz nie zmniejszająca się ilość upadłości i nadzorów sądowych.

Z rynków nabiału

Ogólna sytuacja na rynku maślanym nie uległa w ub. tygodniu sprawozdawczym (26. 5. do 1 6.)poważniejszym zmianom. Mimo raptownie wzrastającej produkcji mleka w zainteresowanych krajach europejskich nie narzekano na trudności zbytu dla wyborowych gatunków masła. Niski poziom cen faworyzuje transakcje spekulacyjne, z czego w szczególności korzysta Danja. Notowanie w Kopenhadze z dnia 28. 5. utrzymało się też w dalszym ciągu na kr. 215, pro 100 kg. wzgl. sh. 125, per Cwt. fob, mimo znacznie zwiększonej dostawy towaru.

Na masło polskie pierwszego gatunku nadal wielki popyt przy bardzo korzystnych cenach rynkowych.

Na rynku niemieckim ukazują się wielkie ilości masła produkcji krajowej, przeważnie jednak gorszego gatunku To też import ograniczał się do najlepszego masła, które w dodatku zamawiano w znacznie zmniejszonej ilości. Ogólny stan rynku niemieckiego spowodował obniżenie notowania berlińskie w dniu 28. 5. o mk. 6,— per 50 kg. na mk. 120,— per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, mk. 110,— za II gat. i mk. 94,— za III gatunek przy bardzo spokojnej tendencji.

Sytuacja ta powoduje dotkliwe straty mleczarniom polskim, które zakontraktowały dostawę masła do Niemiec, gdyż ceny opierają się na notowaniu berlińskiem.

Rynek angielski jest bardzo spokojny. Mimo to napływają poważne ilości masła z krajów europejskich, Argentyny i kolonij. Notowania na masło standartowe pozostały w Londynie bez zmiany. Masło kolonjalne uzyskało pro Cwt. 2,— sh. mniej, a masło polskie not. sh. 100 do 118 per Cwt. loco Londyn wobec sh. 112,— do 120,— w poprz dnim tygodniu. Eksport polskiego masła wzrasta. Ostatnio wyładowano w Londynie przeszło 2 000 beczek. Masło kolonjalne, którego poważne zapasy znajdują się jeszcze w chłodniach angielskich, napływa w dalszym ciągu. Jakkolwiek transporty są mniejsze, jednak ilościowo poważnie przewyższają dostawy z ub. roku

Rynek krajowy mimo zbliżających się świąt bez ruchu. (Informacje Związku Gospod. Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu).

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Premje eksportowe dla masła.** Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 42 z dnia 3-go bm. zawiera m.in. rozporządzenie ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 20 maja 1930 r. o przedłużeniu mocy obowiązującej rozporządzenia tychże ministrów z dnia 20 września 1929 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie masła.

(k) **Organizacja eksporterów bydła, owiec i mięsa.** Przy syndykacie Polskich Eksporterów Trzody i Bydła powstała oddzielna sekcja eksportu bydła rogatego, owiec i mięsa. Sekcja ta stanowi dobrowolne zrzeszenie branżowych firm, działających w eksporcie powyższych artykułów na terenie Rzeczypospolitej. Celem zrzeszenia jest racjonalne zorganizowanie eksportu, ochrona interesów na rynkach zagranicznych, zdobywanie nowych rynków zbytu i wpływanie na podniesienie oraz rozbudowę hodowli bydła rogatego i owiec.

(k) **Sprzedaż pierwszej partji polskich świń rozpłodowych do Z. S. S. R.** Po długich pertraktacjach, prowadzonych na gruncie Izby handlowej polsko - sowieckiej, została w tych dniach zawarta umowa między tutejszem przedstawicielstwem handlowem Z. S. S. R. a członkami Syndykatu Eksportowego trzody i bydła na dostawę do Rosji próbnej partji świń rozpłodowych. Wobec tego, że Sowiety instalują u siebie wielkie zakłady hodowli świń, można mieć nadzieję, że zamówienia te przez pewien czas będą się pomyślnie rozwijać.

(k) **„Centrala Skór" Sp. Akc. w Poznaniu.** W dniu 3 bm. odbyło się zwyczajne walne zebranie akcjonarjuszów pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Leona Barciszewskiego, prezyd. m. Gniezna. Sprawozdanie, bilans i rach. zysków i strat przedstawił zebranym członke zarządu p. dyr. Toczyski, zaznaczając, że wskutek ciężkiego położenia gospodarczego szczególnie w przemyśle garbarskim firma w roku sprawozdawczym poniosła olbrzymie straty, wynoszące 172 669 88 zł. Pomimo to Spółka prowadziła inwestycje tj. ulepszenie maszyn i nadbudówkę domu. Zebrani przyjęli bilans oraz rk. zysków i strat i udzielili zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania. Stratę wynoszącą 172 669, 88 pokryto w myśl propozycji, tak, że na nowy rok obrachunkowy zapisano strat na sum. 110 688,38 Resztę strat skreślono z kapitału rezerwowego i rezerwy specjalnej. Zarząd Spółki spoczywa w rękach p. Toczyskiego.

Pończochy
skarpetki
trykotaże
tylko pierwsze gatunki!
Specjalny magazyn!
„WIWA"
Plac Wolności 14, przy nar. 3 Maja.
dw 6280

RADJO

Programy radjofoniczne

Sobota, dnia 7 czerwca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdowe i komunikaty gosp. roln.; godz. **16.45** kurs wyższy języka angielskiego; godzina **17.05** odczyt dziennikarski; godz. **17.25** „Silva rerum"; godz. **17.45** Ze świata kobiecego; godz. **18.00** transmisja nabożeństwa z Ostrej Bramy w Wilnie; godzina **19.15** „Żywe słowo" p. Stanisł. Wysocka); godz. **19.35** komunikat z okazji „Tygodnia Emigranta Polskiego"; godz. **19.4**[illegible] interludjum muzyczne na 2 fortepiany. Wykonawcy: prof. Zygmunt Lisicki, prof. Franc. Łukasiewicz. Program: 1. Chopin: Rondo C-dur, 2. Felix Holländer: Tańce; godzina **20.05** Hallo! Hallo! Międynarodowa Wystawa Komunikacji i Turystyki wygł. kier. wydz. Zagran. M. W. K. T. p. Henryk Żółtowski; godz. **20.15** „Dookoła Poznania" (kwadrans informacyjny) wykład inauguracyjny wygł. p. dyr. J. Kilarski; godz. **20.30** „Na Bielany" wesoły wieczór (transmisja z Warszawy); godz. **22.00** sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. **22.15** gawęda reporterska (wygł. red. Józef Winiewicz); godz. **22.30** muzyka taneczna.

Warszawa (1412 m) odz. **12.10** koncert gramofonowy; godz. **16.20** muzyka gramofonowa; godz. **17.50** transmisja z Krakowa. Program dla dzieci. „Przejażdżka po Wiśle" — Dąbrowskiego; godz **13.00** transmisja nabożestwa z Ostrej Bramy w Wilnie; godz. **19.25** Centr. Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych do swych członków i ogółu rolników; godz. **20.00** uroczysty Apel z Korpusu Kadetów Nr. 1. we Lwowie; godz. **20.30** „Na Bielany" — Wesoły Wieczór; godz. **22.00** P. C. Jellenta wygł. feljeton p. t. „O śpiewie ptaków i ludzi"; godz. **23.00** muzyka taneczna.

Niedziela, dnia 8 czerwca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **10.10** transmisja nabożestwa z Katedry poznańskiej; kazanie wygł. ks. Infułat Stanisław Adamski; chór katedralny śpiewa pod dyr. ks. dr. Gieburowskiego; godz. **11.45** transmisja z Katowic; godz. **13.30** odczyt roln. p. t. „Fizjologiczne p[illegible]dstawy hodowli" (wygł. doc. dr. Tadeusz Konopiński); godz. **13.50** odczyt roln. p. t. „Jak przeciwdziałać pryszczycy" (wygł. dr. Kopliński); godz. **14.10** wykład dla gospodyń; godz. **17.45** audycja dla dzieci w wyk. p. Wandy Trojanowskiej; godz. **18.15** biuletyn Stow. Młodzieży Polskiej; godz. **18.45** koncert gramofonowy; godz. **19.40** „Silva rerum"; godz. **20.00** komunikat L. O. P. P.; godz. **20.15** koncert muzyki polskiej. Wykonawcy: Władysława Gogojewiczowa (mezzosopran), Roman Heysing (baryton), Orkiestra Urzędników Dyr. Kol. pod batutą p. Antoniego Zduna; godz. **21.45** sygnał czasu komunikaty sportowe; godz. **22.00** muzyka taneczna.

Katowice (409 m) godz. **9.00** Msza św. gregorjańska z kościoła OO. Misjonarzy w Krakowie; godz. **10.00** otwarcie zjazdu naukowego podczas uroczystości Kochanowskiego z teatru im. J. Słowackiego w Krakowie z następującym programem: a) zagajenie prezesa Akademii Umiejętności, b) wybór prezydium, c) przemówienie ministra oświaty, d) odczyt prof. J. Chrzanowskiego p. t. „Na szczytach kultury staropolskiej"; godz. **11.30** uroczyste odsłonięcie pomnika Stanisława Moniuszki w Katowicach. Chóry mieszane w liczbie sześciu tysięcy osób wykonają z tow. orkiestr pod dyr. S. Stoińskiego: Gorczyckiego: Gaude mater Polonia, Stanisława Moniuszki: Pieśń poranna i Piotra Maszyńskiego: Rotę śląską; godz. **12.30** popularny koncert Moniuszkowski przed pomnikiem; godz. **13.00** transmisja z Teatru Polskiego w Katowicach. Koncert popularny. W programie dzieła Moniuszki w wykonaniu chórów poznańskich pod dyr. St. Wiechowicza z Poznania: godz. **15.00** ks. dr. B. Rosiński: „Nowoczesna religijność": godzina **16.00** koncert popularny; godz. **17.30** koncert popołudniowy; godz. **19.10** prof. Stanisław Niewiadomski: „Twórczość Narodowa Stanisława Moniuszki: godz. **20.00** transmisja uroczystego przedstawienia z Teatru Polskiego w Katowicach, oper Stanisława Moniuszki: „Flis" (dyr. Stef. Barański) i „Verbum nobile" (dyr. Milan Zuna); godz. **23.00** muzyka lekka.

Warszawa (1412 m) godz. **10.15** nabożeństwo z Katedry Poznańskiej; godzina **11.30** uroczyste odsłonięcie pomnika Moniuszki i występ chórów mieszanych; godzina **14.00** praca wychowawcza gospodyń wiejskich — p. Rostorffowa; godz. **14.20** muzyka; godz. **14.30** węza sztuczna i jej zastosowanie — p. K. Bajorek; godz. **14.50** muzyka: godz. **15.00** pielęgnowanie plantacji wikliny, p. Seweryn Chojecki; godz. **15.20** muzyka; godz. **16.00** „Zielone Świątki w wierzeniach i zwyczajach ludowych" — dyr. K. Zawistowski: godz. **16.20** płyty gramofonowe; godz. **16.40** „Puls ziemi" — dr. Feliks Burdecki: godz. **16.55** płyty gramofonowe; godz. **17.30** koncert; godzina **19.15** płyty gramofonowe; godz. **20.00** transmisja z Teatru Polskiego w Katowicach opery „Flis"; godz. **23.00** muzyka taneczna.

Aparaty fotograficzne

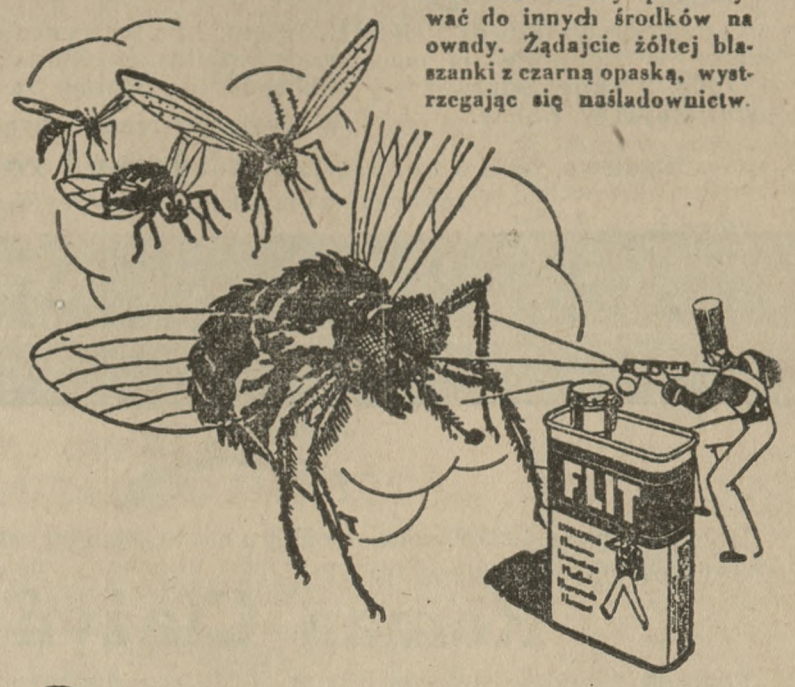
kupuj
w specjalnym składzie
gdyż tam jest wielki wybór
i fachowa obsługa
CAMERA
ul. Fr. Ratajczaka 3.
Pw 14039-23,150

nw 11 420

Zwiastuny śmierci!

Owady gnieżdżą i rozmnażają się w brudnych, niechlujnych miejscach i zanieczyszczają wszystko z czem się zetkną, szczególnie pożywienie. Celem ochrony należy je wyniszczyć, rozpylając Flit.
Flit niszczy doszczętnie muchy, komary, pchły, mole, mrówki, karaluchy, pluskwy oraz ich zarodki. Zabójczy dla owadów, jest zupełnie nieszkodliwy dla ludzi. Nie plami.
Flit nie należy porównywać do innych środków na owady. Żądajcie żółtej blaszanki z czarną opaską, wystrzegając się naśladownictw.

FLIT
Niszczy szybciej
nw 11820

4,- | 6,- | 8,-
To są ceny za ½ kilo naszych specjalnych gatunków wyborowych mieszanek czekoladowych znanych z niedoścignionej dobroci!!!
Niezrównana
w dobroci mieszanka luksusowa z najlepszych szlachetnych surowców!
9 zł za 1/2 kg
Bracia Miethe Właśc. M. Kaczmarek Gwarna 8. Tel. 31-01.
Skład cukrów i czekolad, własna wytwórnia. — Rok założenia 1872.
dw 5221

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu.

77 **do kasy komitetu wpłacono do dnia 4. 6. 1930** 9259 ap

Ciepłuch	5.—
Pracownicy umysłowi fabryki Piotez	19.—
K. Sz., Poznań	50.—
Klonowska przez Poznański Bank Ziem	5.—
N. N., przez Poz. Bank Ziem	5.—
Ledwonowska z prośbą o zdrowie p. Bank Wz. Pom.	10.—
Ag. Przybylska, Książ. przez Bank Wz. Pomocy	10.—
M. G. przez Bank Wz. Pom.	5.—
Bartoszek Czarnków z podziekow za odeb. łaski	5.—
Dyr. Fdw. Różyńscy Poz.	25.—
J. Wl. K., Poznań	5.—
Polowa, Poznań	5.—
Łucjan Wojciechowski	500.—
W. Różański	20.
Radez Nowicka	10.—
T. Mlokosiewiczowie zamiast wieńca na trumnę śp. prob. Sicińskiego	20.—
J. Gawłowski Ciświca	3.—
Stow. Młodych Polek, Wojnowice	5.—
Kurjer Poznański	3 234.74
Kurjer Poznański 3 kup. dol.	
M. Celińska Czortków	2.—
M. Gerulowa Rzeszów	5.—
J. Demuth Kościerzyna	2.—
Dr. A. Kobyliński, Brusy	10.—
X. Prob. Zieliński, Parzęczewo, IV rata	15.—
W. Wabiszewski, Inowrocław	10.—
Spółka Rzeźnicka, Ostrów	50.—
X. Prob. Matuschek od parafjan kórnickich:	
Kórnik	483.70
Dachowa	23.40
Dziećmierowo	150.—
Kromolice	67.60
Pierzchno	195.—
Runowo	49.60
Skrzyński	30.—
Szczodrzykowo	30.50
Trzebieslawki	70.20
Borowiec	50.80
Razem zł	1 150.80
J. Smerekowa, Lwów	10.—
Stow. Młodych Polek, Tarnówko	5.—
F. Bartkowiak, Szczałkowo	10.—
L. Szafarkiewiczowa, Kępno	25.—
F. Próchnicka, Kępno	2.—
Kubera, Kępno	2.—
Razem zł	29.—
Tow. Powstańców z r. 1918/19 Buk	10.—
Kurpisze, Racot	5.—
Kat. Kolo Polek, Leszno	75.—
H. Czajkowski, Poznań	10.—
X. Kan. Żmidziński, Michorzewo	10.—
Stow. Młod. Polek, Września	5.—
K. Burnaglówna, Nowy Sącz	5.—
O. Lossowska, Kowel	5.—
B. M., Łódź	10.—
J. Wiatr, Glinik	2.—
St. Witwicki, Żychlin	3.—
T. Rozaleczakówna, Kamieniec zebr. wedł. listy składek	100.—
X. Prob. A. Szukalski, Karmin od Bractw Matek Chrz. i Żyw. Różańca, Niewiast	60.—
Weychanówna, Geanowo	6.—
„Wielkop. Kartonaż" Poznań I rata	5.—
Wł. Manikowscy, Środa z podziekow za odzysk zdrowia dziecka z prośbą o dalsza opieke	5.—
Stow. Młodych Polek paraf. Wielkie Strzelce	15.50
M. Polc, Rzeszów	5.—
X. Józefowicz, Grudziądz	21.50
A. Szymański, Poznań	5.—
P. Strzelec, Bogumice	2.—
P. Opończewska, Grodzisk	10.—
Z. Gregorowicz, Lelice	2.—
J. Kordjaczyńska, Radomsk	15.—
Pruchowie, Lubasz	20.—
X. Prob. Panewicz, Chrzypsko of. 8 Róży Niewiast Różańcowych	10.—
M. Budzyńska, Miłosław	10.—
Kat. Kolo Polek, Swarzędz	52.50
S. Wdowicki, Kościan	5.—
X. St. Forkólski, Grodzisk	5.—
St. Brodzińska, Wronczyn	5.—

Konto P. K. O. 207 470. — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 21.

†

Dnia 4 czerwca 1930 r., zasnęła w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, ś. p.

Mieczysława Gawrych

z domu **Jurkiewicz**

przeżywszy lat 21. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 8 czerwca rb. po poł., o godz. 4, z kaplicy szpitala wojskowego na cmentarz parafjalny Jeżyce.

W smutku pogrążeni
mąż, rodzice i siostra.

Poznań, Nakło, dnia 4. 6. 1930. zw 23 951

Przewielebnemu Duchowieństwu, JWPanu Patronowi kościoła hr. Żółtowskiemu z Czacza, Dozorowi kościelnemu, wszystkim Bractwom i Stowarzyszeniom, wszystkim Przyjaciołom i Znajomym oraz Parafjanom i Szkołom, tym którzy oddali ostatnią przysługę drogiemu naszemu Zmarłemu, ś. p.

księdzu Teodorowi Simińskiemu

proboszczowi w Białczu

składamy najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

dw 5281

W imieniu rodzeństwa
siostra i siostrzenica.

Dnia 5 czerwca o godz. 4.30 po poł. zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy i najlepszy mąż, nasz drogi wujek i szwagier, ś. p.

Władysław Brzeziński

Pogrzeb odbędzie się w II. święto, dnia 9 czerwca o godz. 5 po poł. z domu żałoby w Rydlewie na cmentarz parafjalny w Żninie; nazajutrz, we wtorek, o godz. 9 rano odprawi się nabożeństwo żałobne za Jego duszę w kościele parafjalnym w Żninie.

W ciężkim i nieutulonym smutku pogrążeni

Rydlewo, dnia 5 czerwca 1930. **żona i rodzina.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. dw 5282

Dnia 5 czerwca 1930 r. zasnął w Bogu nagle, na udar serca, opatrzony Olejami św., w 70 roku życia, mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Roman Ciążyński

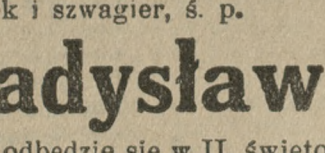
Pogrzeb odbędzie się dnia 8 b. m., 1. święto Zielonych Świąt, o godz. 5 po poł. w Pleszewie z kostnicy Zakładu św. Józefa.

dw 5285

W ciężkim smutku pogrążeni

Pleszew, Stołpce, Poznań, Mrocza, Łabiszyn **żona z dziećmi i rodzina.**

Najstarszy Zakład pogrzebowy P. Piasecki Poznań Klasztorna 14. Telefon 2769.

W czwartek, dnia 5 czerwca 1930 roku, o godz. 9.45 rano zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najukochańsza i najdroższa matka, siostra, teściowa i babka,

z Kergerów

Elfryda Wysocka

przeżywszy lat 64. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 8. bm. o godz. 5 po poł. z domu żałoby w Szamotułach, na cmentarz ewangelicki, o czem zawiadamia

w ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Szamotuły, Katowice, Heidelberg, Berlin, Altensbach.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Dnia 4 czerwca, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, nasza ukochana szwagierka i ciotka, ś. p.

Helena Nochowiczowa

z domu **Stefańska**

przeżywszy lat 70. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 7 b. m. po poł., o godz. 4.30, z kaplicy cmentarza farnego przy ul. Bukowskiej, o czem donosi

zw 23 942 w smutku pogrążona **rodzina.**

†

Dnia 5 czerwca r. b., zmarł po ciężkich cierpieniach, wskutek nieszczęśliwego wypadku, nasz ukochany syn, brat, siostrzeniec, szwagier i stryj, ś. p.

Jan Piekarczyk

w 28 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 8 b. m., o godz. 5 po południu, z domu żałoby w Kostrzynie.

W ciężkim smutku pogrążeni

rodzice, bracia i rodzina.

Kostrzyn, Poznań. zw 23 953

ZIOŁA LECZNICZE

O. Wojnowskiego

poleca

APTEKA p. KORONĄ

Poznań, Górna Wilda 61.

Broszury na żądanie bezpłatnie. zw 23950

WINIARNIA - RESTAURACJA - DANCING

„CARLTON“

PL. WOLNOSCI 17

Dziś i codziennie

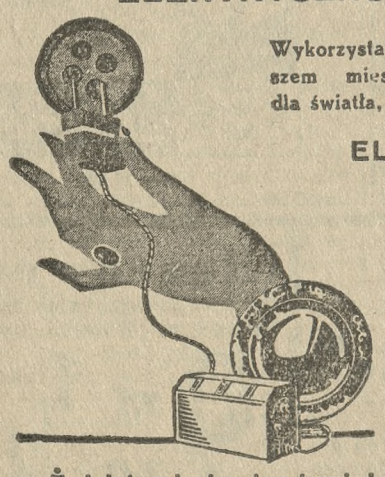
gościnne występy Duetu Malinesa

„Fenomen akrobacji“.

Pw 14040-23,213

Ciepła kuchnia oraz obfity zimny bufet.

ELEKTRYCZNOŚĆ I RADJO...

Wykorzystajcie prąd w Waszem mieszkaniu nietylko dla światła, lecz i dla radia.

ELEKTRYCZNY ODBIORNIK

PHILIPSA

2514

BEZ BATERYJ BEZ AKUMULATORÓW!

Wyposażony w lampy Złotej Serii Philipsa.

Daje mnóstwo stacyi wiernie, czysto, głośno

Żądajcie nieobowiązującej demonstracji u siebie w domu.

Do nabycia w firmie: np 11328

„Ładownia Akumulatorów“ - Poznań

Aleje Marcinkowskiego 19

Wiedzą w Poznaniu
Wielcy i mali
Że koła **„Kastora“**
Każdy dziś chwali.

Nie szukaj gdzieindziej
Kup tylko u niego,
Bo kupisz tam tanio
I coś dobrego.

Dostaniesz tam także
Gumy, pedały,
Bo w wszystkich częściach
Wybór niemały.

A gdy się przypadkiem
Twe koło zepsuje
To idź do **„Kastora“**
A on zreparuje.

Fachowy skład rowerów, gramofonów i płyt

„KASTOR“

Poznań, św. Marcin nr. 55.

zw 18478

Noże i widelce

ŁYŻKI I ŁYŻECZKI
MASZYNKI DO MIĘSA
MŁYNKI DO KAWY
ŻELAZKA DO PRASOWANIA
ŁÓŻKA ŻELAZNE
MEBLE OGRODOWE
LODOWNIE
KUCHNIE WESTFALSKIE

poleca korzystnie

Jan Deierling

skład żelaza

POZNAŃ SZKOLNA 3

Telef. 35 15, 35 43

Pw 14044-23,217

WILLA wspaniała wielkopańska budowana 1929 w najpiękniejszej części Poznania do **sprzed.**

Jaśkiewicz, Poznań

ul. Fredry nr. 6, telefon 38-44.

zw 23 949

Stefan Nowak

zamieszkały dawniej na Zagórzu, niechaj się u nas zgłosi. zp 23 948

Drukarnia Polska S. A.

Poznań, św. Marcin 70

Młyn motorowy

ssąco-gazowy, 100 ctr., urządzenie nowoczesne, zabudowania gospodarcze w komplecie, w mieście gdzie szkoły średnie, w pełnym biegu, przem. 50% gospodarczo, 50% handel, sprzedam, wydzierżawię, lub zamienię na dom. Oferty pod zw 23 873 do Kurjera Poznańskiego.

Kamienie polne

szosowe, kulaki oraz ca 200 mtr. tłuczonego brukowca franko pole lub stacja Kotlin **na sprzedaż.** Zgłoszenia: **Dominium Kotlin, powiat Jarocin.** zw 23 891

Uczeń

do oddziału handlowego **potrzebny zaraz.** Zgłoszenia z dołączeniem świadectwa gimnazjalnego lub szkoły wydziałowej i dokładnym życiorysem, do firmy Pw 23 056 23,151

J. Specht Nast. — Broń - Amunicja — Poznań

Fr. Ratajczaka 3.

OGŁOSZENIE.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu wydzierżawi w drodze przetargu pisemnego prawo zbioru jagód i grzybów w lasach państwowych kosztem nabywcy na sezon 1930 r., w następujących lasach:

Los nr.	Nadleśnictwo	Leśnictwo	Oddział	Ogólna powierzchnia ha.
1.	Bralin	Wilcze-Oko Bralin Stępno Nowawieś ks. Kuropka	46 b, c, 47a, 58a, 59a, 60a, 64b, 70b. 108—114, 116, 117, 124—126, 127a, 132—138, 139a. 1—12, 13a, 14a, 15, 16a, 17. 9d, 10b, 10c, 11—13, 14a, 15b, 16b, 17a, 18a, 19a, 20b, 22, 21b. 5b, 6a, 13—15, 17b, 19, 20.	ca 731 ha
2.	Czeszewo	Jezierce	124, 126a, 135a, b c, 136a, d, f, 137b, 138a, 141, 147, 148, 149, 150a, b, 152a, c, d,, 153a. b, c, 154a. b, c, 155a, 161a. 162a.	ca 297 ha
3.	Gliśnica	Borowina (Kamionka) Smoszew	40, 43—51, 53—55. 172—174, 162	ca 504 ha
4.	Jasnepole	Teresiny Stary las Ryczków Rozdrażewek	24a, 25b, 26b, 42a, b, 60a, b, 61a, 62a. b, 63a. 79c, 80a, 96a, b, 97a, 99c, 100c, d, 117c, d, 118a, 119b, c, 43a, b. 5a, 16a, 17a, 18a, 19a, 28a, 29c, 30a, 31a, 32a, 33a, 85a, b. 86b. f, 101d, 102a, 103a, 120a, 121a, 122b, 123a, 133a. 134b. 9, 10, 20, 21, 22, 23, 35, 36, 37. 106, 109, 124, 125, 127, 131, 135, 137, 139—144, 146—152, 154—156, 188a, 189b, 163c, 162a, 161a, 160c.	ca 326 ha
5.	Mochy	Olejnica	13, 16, 29, 32, 49	ca 87 ha
6.	Miradz	Wysoki-Most Pomianki Przyjezierze Młyny Przedbórz Ostrowo Kurzebiela	2, 7—10, 29—31, 48, 49, 23, 24. 15, 16, 21—26, 38—40, 42, 43, 55, 56, 70—73, 88—90, 92b, 93b. 57—59, 61, 62, 63, 65, 50, 76, 77, 83—85, 94b, 96b, 97a, b, 99, 100, 101. 100, 111, 113, 127, 130, 131, 167, 168, 187, 188, 189, 190. 114, 115, 116A, 116B. 120, 134, 135a, 136—141, 153, 154, 156, 174. 11—14, 33—36, 51, 54, 68, 69, 142, 143b, 141a, 146a, 160, 162, 164—166, 180, 181 193, 195, 200, 201, 202c, 203b, 204a, 205a, 206, 208, 205.	ca 2640 ha
7.	Mosina	Grzybno Krajkowo Żabno Rogalinek Wypalanki Debno	116, 111a, b, 112a, c, 113a, f, 117a, b. 129a, b, 130, 149, 160. 165a, c, d. 95a, d, 96c, 97a, b, 98a, b, c, 99a, f, 100a, d, 103b, c, 104, 105a, b, d, 106a, b, c, 107a, 108a. 3a, b, c, 8a, 12c, 13a, b, c, 14a, b. 15a, 22a. b, 23.	ca 560 ha
8.	Skorzęcin	Radłowo leśne Dolina Hutka Krzyżówka	całe leśnictwo „ „ „ „ „ „	ca 2938 ha
9.	Szczepanowo	Mierucinek Niedźwiedzi-kierz	2, 3, 4. 5. 59, 60, 61, 64, 65, 71, 82, 83, 84, 85.	ca 351 ha
10.	Rychtal	Sadogóra Darnowice Wesoła Zgorzelec	38—42, 48—53. 75—77A, ab, 77Ba, 78A, ab, 78Ba, 79Aa, 79B, 80A, 81A, 81B, 82AB, 83A, 83Bab, 84Aac, 85, 86a, 87, 88A, 89A, 89Bab, 90a, 91a. 100b, 101b, 104a, 105a, 106a, 107a. 117a, b, 118b, 120, 121b, 122a, 123a, 124b, 125d, 127, 128b, 136b, 137a, 138, 139, 143, 144ab. 62, 63AB 69, 70AB, 71AB.	ca 1083 ha
11.	Leszno	Wyderowo, Błotkowo Wilkowo Dembno pow. Rawicki Halin pow. Rawicki Racot pow. Kościański	1—21, 26—36, 41—47, 57—71, 74—100. 104—188. 1—3, 5—11, 14—22. 28—44. 18—22, 30—45.	ca 1620 ha ca 440 ha ca 320 ha ca 370 ha

Termin zbioru do 30. X. 1930 r. Oferent winien złożyć kaucję na dotrzymanie warunków umowy w wysokości 5% oferowanej sumy w P. K. O. nr. 206 835 na rachunek Dyrekcji Lasów. Szczegółowe warunki dzierżawy są do przejrzenia w Wydziale Gospodarczym Dyr. Lasów.

Oferty w zalakowanej kopercie z napisem: „submisja na jagody i grzyby" winny zawierać:

Cenę wyrażoną w złotych, osobno dla każdego losu,
oświadczenie, że oferent przyjmuje wszelkie warunki dzierżawy bez zastrzeżeń,
kwit ze złożonej kaucji,
dokładny adres składającego ofertę.

Termin przedkładania ofert wyznacza się do dnia 14 czerwca 1930 r. do godz. 11 przed południem, poczem nastąpi otwarcie ofert. Zatwierdzenie ofert zastrzega sobie Dyrekcja według wolnego uznania.

Dyrektor Lasów Państwowych.

Największy Specjalny Dom i Fabryka Garderoby męskiej i dla chłopców.

Mimo ogólnie znanych niskich cen
na wszelką odzież

15% rabatu.

Wielki wybór ubranek
do Komunji świętej.

zw 28985/8 **SPECJALNOSC:**
ODZIEŻ DZIECIĘCA.
Tel. 29-96. Tel. 29-96.

Żądać wszędzie. PLUSKWY tępi radykalnie MOGIL Jedyny prawdziwie skuteczny.
nw 10457

Mam korzystnie do oddania, używane, gruntownie wyreperawane:
Lokomobile do młócki,
Młocarnie parowe,
Młocarnie motorowe,
Prasy do słomy,
Motory od 3 do 12 P. S.
Maszyny te zostają z pełną gwarancją dostarczone. Na życzenie udziela się ulg w zapłacie.
Hugo Chodan, Poznań,
ul. Przemysłowa 23.
nw 11345

Kino Wilsona, Łazarz, ul. Stusia
Od dziś jeden z czołowych dzieł kinematografji, reżyserji Józefa v Sternberga
Ludzie podziemi
z Clive Brook — Georg Bancroft.
zw 28945

KAWALER
mistrz ślusarski, samodzielny, — posiadający własny warsztat z najnowszem urządzeniem, dobrze prosperujący, wartości 20.000 zł. lat 27, rzymsko-katolik wysokiego wzrostu, inteligentny, dobry kupiec, poszukuje na tej drodze z powodu zupełnego braku znajomości pań, towarzyszki życia. — Panie przystojne, religijne, z bezinteresowną przeszłością, do lat 25, posiadające taki sam majątek, raczą swe zgłoszenia z dołączeniem fotografji, którą się zwraca, skierować do Kurjera pod zw 23 953. Rzecz traktuje bardzo poważnie. Pierwszeństwo mają panie, znające tę branżę ewentl. branżę rowerową.

Ostrzeżenie!

Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu należy przy kupnie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać ORYGINALNYCH proszków z „KOGUTKIEM" — „MIGRENO NERVOSIN" GĄSIECKIEGO, znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie UPORCZYWIE POLECANE naśladownictwa w łudząco podobnem do naszego opakowania. Osoby dla których użycie proszka przedstawia pewną trudność mogą przyjmować proszek Kogutek Migreno Nervosin" w formie tabletek (zamiast jednego proszku przyjmuje się 2 tabletki). Pudełko zawierające 20 tabletek kosztuje zł 1.50. Żądać oryginalnych tabletek „Kogutek Migreno-Nervosin" Gąsieckiego z KOGUTKIEM" nw 10 85

SKŁAD
narożnikowy nadający się na każde przedsiębiorstwo z urządzeniem od 1. VII. r. b. **do wydzierżawienia. Kępno, Wlkp. Rynek 39. Czechlowski.**
nw 12 064

A więc jakie jest Pańskie zdanie o tej kawie? - Kto z nas ma rację?

„Ja jestem faktycznie zdumiony. Nigdy nie przypuszczałbym, że można kawę pozbawić kofeiny i że zachowa ona mimoto swój znakomity smak i wspaniały aromat."

„A właśnie dlatego, że wiem, że Pan chętnie pije dobrą, mocną kawę ziarnistą, nie bacząc na to, że pozbawia to Pana snu i powoduje inne dolegliwości, chciałem Panu dowieść, że kawa Hag posiada faktycznie jedynie dodatnie własności najlepszej kawy ziarnistej, bez własności ujemnych."

„Mocno żałuję, że już dawno nie posłuchałem się rady Pana, kiedy mi Pan opowiadał, że kawa Hag jest używana w 39 krajach. Dziś zdaję sobie sprawę z tego, że kawa Hag jest dobrodziejstwem dla ludzkości, gdyż przy swoim wysokim gatunku nie jest szkodliwa dla zdrowia. — Odtąd pić będę wyłącznie

KAWĘ HAG

Zaledwie w ciągu jednego roku o kawie Hag wypowiedziało się z uznaniem 8500 lekarzy. — Kawę Hag przyrządza się tak samo jak inną kawę ziarnistą.

KUPON. Prosimy nadesłać.
KAWA HAG T. z o. p. Gdańsk.
Proszę o bezpłatne przesłanie próby kawy Hag
Nazwisko: _____
ulica: _____ 20
Miejscowość: _____

KAWA HAG, T. z o. p., GDAŃSK

Ciągnienie II klasy
Loterji Państwowej 14 i 16 czerwca.
Losy winny być wykupione **do 9 czerwca.**
Nowonabywcy płacą za ćwiartkę 20 złotych.
A. Kędziora
kolektura Loterji Państwowej
Poznań, Sieroca 5-6 narożnik Nowej.
zw 28910

MODNE FRYZURY MANICURE MASAŻE
FARBOWANIE WŁOSÓW TRWAŁĄ (i wodną) ONDULACJĘ
w pierwszorzędnem wykonaniu
SALON DE COIFFURE
N. MUSZYNSKI
ul 27 Grudnia 3 — ul 3 Maja 3
zw 28951

W mieście **Mikstacie,** powiat Ostrzeszów, może osiedlić się zaraz

lekarz prakt.

Egzystencja zapewniona.
Miasto z obwodem liczy około 10 tys. mieszkańców. Wygodne mieszkanie zapewnione. Komunikacja autobusowa dogodna. dw 5257
Bliższych informacyj może udzielić **Magistrat.**

Z głębi serca płynące serdeczne

podziękowanie

za łaski odebrane od Matki Boskiej w Górce Duchownej.

N. N.
zw 28945

zw 14032-22,179

Wobec skrócenia terminu subskrypcji

premjowej pożyczki budowlanej

wydziały papierów wartościowych

banków poznańskich

otwarte będą również

w sobotę, dnia 7 b. m. od godz. 10-12.

Pw 14046-23,224

Pożyczki

50—60 000 zł po 8—10% na 3—5 lat. **poszukuję** na I. hipotekę na majatek ca 500 morgowy, ziemi pszenno-buraczanej, w promieniu 90 klm. od Poznania. Zgłosz. do Kurjera pod **dw 5284**

Poszukujemy używanej

prądnicy

mocy 150 do 300 K. Wat. prądu stałego 2×230 Volt.

Sp. Akc. Zaborowski i S-ka, Warszawa, Trębacka 10.

Tw 1550

Krotoszyńska Fabryka Maszyn i Lejarnia Żelaza T. A. w Krotoszynie.

Zwyczajne Walne Zebranie

akcjonarjuszów towarzystwa odbędzie się **dnia 25 czerwca 1930,** w biurze fabryki, o godzinie 4 po południu.

Porządek obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok obrachunkowy 1929.
2. Przedłożenie i przyjęcie bilansu i rachunku zysków i strat.
3. Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Likwidacja towarzystwa akcyjnego, po myśli ustawy o spółkach akcyjnych.
5. Mianowanie likwidatorów.
6. Wolne głosy i wnioski.

Pw 14 043-23,219 (—) **Anna Werner**
Przewodniczący Rady Nadzorczej.

Krotoszyn, dnia 5 czerwca 1930.

Majątek 500 mórg w Poznańskiem

dobrej ziemi, w tem 42 morgi lasu, reszta pod pługiem, ziemia obsiana, inwentarz martwy nadkompletny, oraz wystarczający inwentarz żywy, dom mieszkalny 7 pokoi, budynki gospodarcze masywne, wszystko w najlepszym porządku i kulturze **na sprzedaż** z powodu śmierci właściciela za 170 000,— przy wpłacie połowy, reszta na dogodnych warunkach. Ewentl. odda się w dzierżawę, przyczem do objęcia potrzeba 45 000,—. Spieszne zgłoszenia tylko poważnych reflektantów do **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 23,215 Pw 14 041 23 215

Sprzedam prawie nowy

AUTOBUS

z bardzo dobrą linją. Zaprowadzony i cieszący sie dużem uznaniem publiczności. Zgłoszenia tylko poważnych reflektantów proszę kierować osobiście codziennie między 3 a 4 po południu w biurze przy **ulicy Raczyńskich 13/14.**

dw 5220/a

NA SPRZEDAŻ

Wytwórnia gotowych lakierów, pokostu, terpentyny i artykułów technicznych, położona w centrum jednego z najładniejszych miast Wielkopolski, 35 tysięcy mieszkańców. Wszelkie wyższe szkoły, komunikacja głównej kolei w wszelkich kierunkach. Własne zabudowania, place budowlane, konie, samochód. Stała pierwszorzędna klientela. Obrót 300 tysięcy. Kalkulacja 100 do 150%. Każdy produkt wyłączną specjalnością bez konkurencji. Przedsiębiorstwo w pełnym biegu. Gotówki potrzeba 50 do 60 tysięcy zł. Z powodu choroby właściciela **na sprzedaż,** ew. przyjmę **spólnika czynnego.** Zgłoszenia do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 23 954

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu poszukuje dla wydziału ubezpieczeń od wypadków

inspektora technicznego

z siedzibą w Gdyni.

Kandydat powinien posiadać:

a) wyższe wykształcenie techniczne,
b) nieprzekroczony 40 rok życia,
c) obywatelstwo polskie,
d) możliwie praktykę z dziedziny urządzeń portowych.

Przewiduje się pobory według grupy VII. lub VI. szczebel „b" urzędników państwowych wraz z 15 proc. dodatkiem komunalnym i 40 proc. dodatkiem przewidzianym dla Gdyni, lub też według osobnej umowy.

Zgłoszenia z dołączeniem uwierzytelnionych odpisów świadectw, należy skierowywać w terminie do 15 czerwca r. b. Pw 14 030 23,199

DO KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI PAŃSTW.
CENTRALNA SŁUŻBA ŚLEDCZA
w WARSZAWIE, ul. Ciepła 13

LIST GOŃCZY

Na zasadzie art. 164, 165, 189 i 191 K. P. K. i stosownie do postanowień z dnia 14 marca 1930 r., o zaaresztowaniu z dn. 26 maja 1930 r. o zarządzeniu wysłania listów gończych Sędzia Okręgowy Śledczy w Koninie poszukuje Stanisława Dombka, syna Walentego i Józefy, urodzonego w dniu 12 listopada 1898 roku w Inowrocławiu i tamże zapisanego do ksiąg stałej ludności, ostatnio w 1929 roku zamieszkałego w Zagórowie, pow. Słupeckiego w charakterze Inspektora firmy „Diabolo - Separator" w Poznaniu, oskarżonego z art. 440, 448, 591 i 574 cz. II. K. K.

Rysopis poszukiwanego następujący: wzrostu niżej średniego, włosy blond, długie do góry zaczesane, twarz pociągła, ogolona, wąsy ogolone, nos długi, oczy małe, jasne, brwi ciemne, szerokie, uszy duże. nw 12 053

Wszyscy komu wiadomem jest lub będzie miejsce pobytu poszukiwanego oskarżonego Stanisława Dombka, obowiązani są niezwłocznie zawiadomić o tem najbliższą władzę policyjną lub Sędziego Okręgowego Śledczego w Koninie w celu zaaresztowania poszukiwanego względnie zatrzymać go i oddać w ręce Władzy właściwej.

Sędzia Okręgowy Śledczy: (—) Sławin

Za zgodność:
Sławin, Sędzia Okręgowy Śledczy.

Spólnika - cukiernika

z kapitałem 20 000 zł do dobrze prosperującej kawiarni-cukierni, w centrum miasta Poznania **zaraz przyjmę.** Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw **23946**

O wyrobach „AXELA"

pisze znany i poza granicami Wielkopolski dyplomowany specjalista kosmetyki, właściciel instytutu kosmetycznego „IRNIS" p. Z. T. Żebrowski z Poznania, co następuje:

„Do Firmy „AXELA" T. z o. p.
Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar).

W odpowiedzi na pismo Sz. Pana z dnia 17 maja r. b., komunikuję, iż stosując środki Sz. Pana od dłuższego czasu, każdorazowo otrzymywałem wyniki bardzo dobre.

Z pośród środków wyrobu krajowego Sz. Pana preparaty uważam jako jedne z najlepszych, a w szczególności „AXELA - KREM" przeciw piegom i opaleniźnie, który może w zupełności zastąpić podobne kremy zagraniczne.

Z poważaniem
(—) Z. T. ŻEBROWSKI
dypl. sp. kosmetyki
(pieczątka)
Institut De Beauté
„Irnis"
Poznań, Piekary l. 5.

dw 5277

Poznań, dnia 2 czerwca 1930 r.

Wyroby „Axela" są do nabycia w aptekach, drogerjach, składach aptecznych i perfumerjach lub wprost w firmie **J. GADEBUSCH — Perfumerja i drogerja — POZNAŃ** ul. Nowa 7 (Bazar) — Telefon 16-38 — Założ. 1869.

Masa upadłościowa

składająca się z skór twardych oraz miękkich, cholewek, narzędzi i przyborów obuwniczych wraz z urządzeniem, **jest na sprzedaż w całości.** Łaskawe zgłoszenia przyjmuje zarządca masy upadłościowej

Trafalski

nw 12 052 **Gniezno, ul. Tumska.**

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Narzeczonym
zaręczynowe pierścionki, ślubne obrączki zegarki ręczne od 10 do 100 zł. dla napraw własna pracownia, poleca C. Chwilkowski, Poznań, św Marcin nr. 40. zdw 59 944

Pianino
do sprzedania. Chełmońskiego 8, parter lewo. zdw 60 021

Szkła do zapraw 0,85
szklanki 10 groszy, serwisy 8.50, obiadowe 39, nagrody, premje, fanty, tanio tylko wprost Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 59 918

Wózek
dziecięcy sprzedam. Chwaliszewo 7/8, I. ptr., podwórze. zdw 59 767

Samochód
z koncesją nowy zegar sprzedam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 766

Pościel
kanapę używana sprzedam. — Adres Kurjer zdw 59 764

Zakład fryzjerski
z mieszkaniem nadający się na każde przedsiebiorstwo sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 59 788

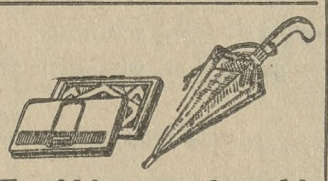
Wózek
dziecięcy jak nowy na sprzedaż. Składnica węgla, Mylna 23. zdw 58 835

Balansówka Stanza
wrzecano 55 mm, zupełnie nowa, za cenę 750 zł zaraz na sprzedaż. A. Meller wytwórnia zegarów elektrycznych Rogoźno (Wlkp.). nw 12 032

Biały
szpic (suczka) śliczny okaz okazyjna sprzedaż Adres Kurjer zdw 59 786

Parcele
w różnych dzielnicach Miasta Poznania od 3 zł kw m do sprzedania. Maciejewski, Dąbrowskiego 88. zdw 59 784

Pianino
zagraniczne, krzyżowe, płyta metalowa tanio sprzedam Dolna Wilda 60, skład kolonjalny. zdw 60 010

Torebki, parasole, teki
W. Czysz. Poznań. ul. Szkolna 11 Własna pracownia Pw 10 812-17.27

Piekarnia
w bardzo dobrem położeniu, z mieszkaniem, obszernym składem do odstąpienia. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 59 305

Maszynę
do pisania sprzedam marki „Smit Premier" duża, mało używana, cena 500 zł. ul. Berwińskiego 1, I. lewo. zdw 58 622

Skład bławatów
galanterji, w ruchliwem mieście Wielkopolski, dobrze zaprowadzony z powodu stosunków rodzinnych zaraz do objęcia z urządzeniem składowem z towarem lub bez, podług ugody. — „Bazar", Solec Kujawski, Rynek 12. zdw 59 684

Zakład fryzjerski
na 8 osób sprzedam lub wydzierżawię. Zgłoszenia Ostrów (Wlkp.) ul. Gimnazjalna 20. — Zakład fryzjerski. zdw 59 678

Sprzedam
dom w Poznaniu nowo wybudowany, za 110.000.— zł. przynoszący 13.000.— zł rocznie dochodu, wolny od podatków 12 lat. Wpłaty 50.000.— zł, resztę w/g umowy. — Zgłoszenia: „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 23.183. Pw 13059-23.183

Kapelusze damskie
czapeczki dziecięce, kwiaty i fantazje w wielkim wyborze. Stanisław Schulz, Poznań, Stary Rynek 80/82. Pw 13072-23.158

Gospodarstwa
200 i 350 morgowe sprzedam lub zamienie na kamienice Piotrowski. Szamarzewskiego 1. zdw 59 451

Kamienica
narożnik w dobrym stanie w śródmieściu zaraz do sprzedania. Bliższe wiadomości Brzozowski. Za Bramką 9. zdw 59 639

Regulator
dobry tanio sprzedam Nowicka, Strzałowa 7, III. zdw 59 899

Sypialnię
jadalnię z pierwszej ręki 20% taniej. Stolarnia Szyperska 3. zdw 59 877

Wóz
ciężarowy na sprzedaż Kościel na 16. zdw 59 876

Sypialnie
sprzedaje za 900 zł Stolarnia, Garbary 41. zdw 59 878

Salon
stylowy i rozmaite starożytne meble, świeczniki, zegary na sprzedaż. Skarbowa 4, parter, lewo. zdw 59 672

Wózków
dziecięcych wybór — „Światek dziecięcy". Kraszewskiego 11. zdw 57 489

Torebki
ostatnie nowości po najniższych cenach tylko we firmie Grunwald ul. Gwarna 17. zdw 59 376

Meble
solidnie wykonane, z najlepszych materjałów kompletnie i częściowo kupuje się najkorzystniej — Magazyn mebli Andrzejewski, Marsz. Focha 38 przy Parku Wilsona. zdw 59 487

Meble
własnego wyrobu po najtańszych cenach poleca Fabryka mebli stylowych A. Szczaniecki, Tama Garbarska 3 fabryka: ul. Piaskowa 3 telefon 39-77. zdw 58 273

Lokomobila
Lanza 1921 r., 60 75 90 KM z powodu powiększenia przedsiebiorstwa korzystnie do oddania St. Musioł, Tartak Parowy Wolsztyn. Pw 13 044-23.152

Przedsiębiorstwo
fryzjerskie w ruchliwem miejscu, centrum miasta Bydgoszczy z urządzeniem pierwszorzędnym sprzedam natychmiast przy wpłacie 5 000 zł. Zgłoszenia uprasza Astra, Gdańska 162 Bydgoszcz. nw 11 981

Samochód Fiat 501
prawie nowy w najlepszym porządku za bardzo niską cenę zaraz do sprzedania. Giełda Handlowa, ul. Stawna 13, tel. 28-08. Pw 13 048 55.114

Mundur strzelecki
kurkowy, kapelusz, rajer, kordelas 150 złotych, szrucer na rogacza 150 złotych od 8—11, Wały Jagiełły 20 m. 6 zdw 59 798

Maszynę
piszącą z przyborami 200 złotych od 8—11, Wały Jagiełły 20, m. 6 zdw 59 797

Fiat 501
w dobrym stanie 3.600 zł. Masztalarska 7 a, I zdw 59 819

45 mórg
pszennych sprzedam 20.000. — wpłaty 15 000 Starowicz, Sieradz, Kolegjacka 11. zdw 59 834

Skład
dwa pokoje kuchnie tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 59 862

Szafa
do rzeczy używana na sprzedaż. Małe Garbary 8 III., wprost front, brama wjazdowa 3—6. zdw 59 856

Fabryka
wód mineralnych i rozlewnia piw w Poznaniu z najnowszem urządzeniem, z zapedem elektrycznym zaraz tanio na sprzedaż Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 59 853

Dom
składem, mieszkaniem, miasteczku pobliżu Poznania sprzedam za 11 500, wpłaty 8 000. — okazyjne kupno. Ratajczak, Poznań, plac Sapieżyński 2-a, III. zdw 59 866

Pończochy
w wielkim wyborze kolorów hurt. i detalicznie poleca bardzo tanio Pracownia Pończoch Przemysł Wełniany Św. Marcin 56 I piętro Pw 10397-15.26

Wełnę
i watę do kołder dla krawców i tapicerów najtaniej hurtownie i detalicznie poleca Przemysł Wełniany W. Olszański św. Marcin 56 I piętro P 10 589-14.10?

Przy każdej uroczystości
jest obraz z firmy Witold Leworski, Wrocławska 36, najcenniejszym upominkiem. Pw 11 475-21.122

PONCZOCHY
jedwabne „Bemberg"
w modnych kolorach. Wielki wybór. Ceny najniższe. S. Kaczmarek, ul. 27. Grudnia 20. Pw 11 476-21.133

Bostonkę
sprzedam. — St. Ziółkowski, Poznań, 27 Grudnia 5. nw 12 046

Frak
prawie nowy, średnia figura, połowę ceny sprzedam. Obejrzeć 9—11. Adres Kurjer zdw 59 907

Dwie
morgi dobrej ziemi pod budowę kolei, autobus 10 minut, sprzedam Maciński, Lasek, poczta Żabikowo (Poznań). zdw 59 92?

Pianino
jak nowe, tanio za gotówkę. Wały Król. Jadwigi 5, I., praw zdw 59 983

Autobus
28 miejsc siedzących poza sobą 19 000 kilometrów, zaraz na sprzedaż Zgłoszenia Kurjer zdw 59 945

Sprzedam
restaurację z pełnym wyszynkiem w śródmieściu. Adres wskaże Kurjer zdw 59 943

Dom mieszkalny
dla 3 rodzin, z balkonem, garażem samochodowym ogrodem, z 2 opróżniającemi się mieszkaniami w Schwiebusie (Niemcy) na sprzedaż. Wpłaty ca 12 000 Rm Zgłoszenia Kurjer zdw 59 965

Ciężarówkę
1½ tonnową mało używaną sprzedam okazyjnie Oferty Kurjer zdw 59 974

Majątek
500 mórg, budynk dobre stacja w miejscu inwentarze nadkompletne cena 160 000, wpłaty 70 tysięcy Zgłoszenia Rutkowski Grobla 29 zdw 58 861

Gościniec
wielka sala sklep kolonjalny 5 mórg ziemi w Łomnicy pod Zbąszyniem za 20 000 sprzedam. — Olejniczak Nowy Tomyśl, tel. 20. nw 12 050

Kamienica
pierwszorzędna mieszkanie wolne dochód obecny 20 500 170 000, zaliczki 50 Plac Nowomiejski 10a, Górny zdw 59 995

Ubranie
męskie na dużą figurę tanio. — Orzeszkowej 4 II od 3 do 4. zdw 59 996

Fortepian
650 sprzedam. Dąbrowskiego 45 podwórze. zdw 60 001

Klubowy
garnitur elegancki, jak nowy — sprzedam 260.— Lewicki, Grobla 4, I. zdw 59 920

Gramofony
walizkowe płyty, sprężyny, trybiki, membrany, igły hurtownie i detalicznie po cenach najniższych „Kastor", Poznań, Św. Marcin 55 nw 12 044/5

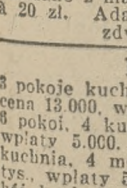
Studebaecker
6 cyl. torpedo w bardzo dobrym stanie sprzedam za 4.200 zł. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 59 921

Piekarnię
Sprzedam piekarnię z urządzeniem w rynku, pół roku zapłacona dzierżawa za 3.200. Zgłoszenia: Zdybał, Gniezno, Zieln. Rynek 4. nw 11 917

Farby
pokosty, lakiery, szczotki, pendle, szablon, bart i detal St Piątkowski Półwiejska 4. zdw 56 487

Do składu
szafa oszklona tanio okazyjnie. Śniadecki, Chwaliszewo 66. zdw 60 005 6

Meble
wyprzedaję z powodu likwidacji po cenie fabrycznej. Stanikowski Woźna 12 rw 10 143-4

Najtańsze płaszcze
suknie raz swetry przy olbrzymim wyborze poleca P Szczawiński S-ka Poznań ul Wodna 1 Dla urzędniczek dogodne warunki spłaty. Pw 11 205/6-18 23

Radjo
4 lampowe, akumulator, głośnik, anodówka 150 zł. Plac Sapieżyński 5, Grudziński. zdw 60 020

Rower
nowy damski i męski tanio sprzedam. Słowackiego 48, II. prawo. jw 4048

Wózek
sportowy tanio sprzedam. Szczepaniak, Klasztorna 2. rw 10 244

Sypialnia
jadalnia, męski pokój okazyjnie tanio. Czechowska, Wielkie Garbary 8. 60 007/8

Sypialnię
nową tanio sprzedam. Ostrówek nr. 6, III. front śrw 126

Biuro Pośrednictwa Nieruchomości Lech, Poznań, Grobla 22 telefon 29-45
Uczciwa fachowa obsługa bez jakichkolwiek poprzednich wpłat poleca wielki wybór majątków, gospodarstw, młynów, kamienic oraz większych i mniejszych dzierżaw. zdw 59 900/1

Kanany
leżanki, materace za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zdw 59 872/3

Łóżka
składane z materacem dla służby à 20 zł. Adamski, Piaskowa 7. zdw 59 898

Dom
3 pokoje kuchnia, 4 morgi ziemi cena 13.000, wpłaty 6.000. — Dom 6 pokoi, 4 kuchnie cena 10.000, wpłaty 5.000. — Dom 2 pokoje kuchnia, 4 morgi ziemi, cena 10 tys., wpłaty 5.000. — Dom 1 pokój kuchnia, cena 5.500, wpłaty 4.500.— przy Poznaniu położone. Sowiński, Poznań, Św. Marcin 22 tel. 18-97. zdw 59 894/5

Gospodarstwo
65 mórg blisko Poznania budynki dobre, inwentarze nadkompletne cena 32 000, wpłaty 10 000. Zgłoszenia. Rutkowski Grobla 29. zdw 59 550 51

Drukarnię
tanio sprzedamy. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 924

Rzeźnictwo
małe mieszk. warsztat sprzeda tanio Matuszewski Małe Garbary 1. rw 10 246 7

5 KUPNA

Kupię skład
skład kolonjalny z mieszkaniem. Oferty z ceną Kurjer zdw 59 621

Kupię
kamienice 4—5 pokojowem mieszkaniem w centrum Wpłaty 150 tysięcy Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdp 52 400

Podręczniki
szkolne kupuje Plac najkorzystniej „Książka Antykwarjat" ul Woźna 12 zdw 52 876

Fotograficzny
aparat do reprodukcji z przynależnościami kupię. Latanowicz, Sew. Mielżyńskiego 4. zdp 59 868

Posiadłość
kupię do 10 mórg przy stacji kolejowej w pobliżu Poznania. — Oferty Kurjer zdw 59 780

Kupię
używaną maszynę drukarską — najmn. 50 na 70 za gotówkę. Zgłoszenia z opisem Kurjer zdw 59 791

Kupię
okazyjnie 150 tys. cegieł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 59 809

Używany
motor 4 KM elektryczny na 220 volt prąd stały. Zgłoszenia Maj. Uzarzewo, p Kobylnica, pow. Poznań zdw 59 816

Prasy
i młynka do owoców poszukuje Otto Fimmel Nowy Tomyśl (Wielkopolska) zdw 59 955

Kunię
samochód 6/30—10/50, limuzyne 4—5 osobową nowoczesną, mało używaną. Oferty z podaniem ceny pod zdw 59 964

6 KAMIENICE

Kamienica
dobrze utrzymana przy tramwaju dochód roczny 8.000 cena 75 tys. wpłata 45 000 reszta hipoteka amortyzacyjna pięcioprocentowa. Informacje: administrator Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 59 513

Kamienicę
komfortowa, wolne 5 pokoi dochód 19 000 za 175 000, wpłaty 140 000 sprzedam — (pośrednicy wykluczeni). Oferty Kurjer zdw 59 719

Kamienica
na Wildzie przy Rynku. Czynsz miesięczny zł 700.— sprzedam za 90.000 zł, wpłaty 50.000 zł. Oferty do Kurjera zdw 59 599

Kamienica
4 piętrowa, czynsz 19 tysięcy, cena 180 tysięcy, wpłaty 70 000, — wskaże Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 59 938

Dom
piętrowy na sprzedaż z wolnem mieszkaniem w powiatowem mieście, gdzie wyższe szkoły. Cena 35 000 zł, wpłaty 15—20.000, reszta hipoteka. Kurjer zdw 59 919

7 PIENIĄDZ

Egzystencja!
Za 6 000 zł jest w Poznaniu wzorowo urządzony i zaprowadzony Parowy Zakład Wulkanizacyjny okolicznościowo do sprzedania. Reflektanci z gotówką zechcą się zgłosić. Kurjer zdw 59 659

Poszukuję
na pierwszą hipotekę 5 000 zł na czas krótki. Oferty Kurjer zdw 59 106

Z sumą
3.000 złotych, udziałem pracy — przystąpi do solidnego przedsiębiorstwa absolwent liceum handlowego. Oferty Kurjer zdw 59 893

Poszukuję
wspólniczki lub wspólnika do prowadzenia pensjonatu nad morzem z kapitałem 3.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 022

Młodemu człowiekowi
rzutkiemu kupcowi, posiadającemu 2—3 tys. gotówki, oddam subzastępstwo. Zgłoszenia „Par". — Al. Marcinkowskiego 11, pod 55.128. Pw 14034-55.128

8 000 zł
poszukuję na hipotekę, procent według ugody. Oferty do Kurjera zdw 60 014

Na I. hipotekę
domu poszukuje 3.000 zł, procent podług ugody. Łaskawe oferty skierować do Kurjera zdw 59 860

Dam
2 tysiące dolarów na zupełnie pewną hipotekę tylko kamienicy w Poznaniu. Dokładne oferty Kurjer zdw 59 973

Przedsiębiorstwo
przemysłowe poszukuje 8.000 zł, wysoki zysk. Oferty Kurjer zdw 59 923

8 DO WYNAJĘCIA

5 pokojowe
mieszkanie w centrum, z wszelkiemi wygodami zaraz do oddania za zgodą gospodarza. Mieszkanie nadaje się na biuro Oferty Kurjer zdw 59 202

Pokój
próżny wynajmę wprost od gospodarza, bezdzietnemu małżeństwu lub samotnej osobie, dzierżawa pół roku zgóry. Zgłoszenia „Par" Al. Marcinkowskiego 11, pod 23.121 Pw 13032-23.121

Mieszkanie
3 pokoje i kuchnia do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 297

Mieszkanie
6 pokojowe z meblami lub częściowo umeblowane przy najruchliwszej ulicy centrum Poznania odstąpie za zgodą gospodarza Zgłoszenia Kurjer zdw 57 363

Pokój
kuchnia bardzo korzystnie. Winiary. Adres Kurjer zdw 59 234/5

Mieszkania
3, 4, 6 pokojowe za dzierżawe oddam. Czarnecki, Ratajczaka 13 zdw 59 732

Mieszkania
po jednem pokoju i pokój z kuchnią od gospodarza Winiary, Obornicka 57 zdw 59 745

2 pokoje
na biura wydzierżawi, czynsz za rok zgóry 1.800. Szmelter, Garncarska 9. zdw 59 769

4 pokojowe
komfortowe mieszkanie w willi od 1. VII z ogrodem lub bez wprost od gospodarza do wydzierżawienia Adres wskaże Kurjer zdw 60 009

Pokój
umeblowany duży, osobne wejście wynajmę małżeństwu, dzierżawa pół roku zgóry Adres Kurjer zdw 60 004

Mieszkanie
4 pokojowe przy Skarbowej, I. piętro kompletnie komfortowo umeblowane sprzedam za 45 tysięcy. Oferty Kurjer zdw 59 802

6 pokojowe
mieszkanie komfortowe, parter. Jeżyce za zwrotem kosztów renowacji do odstąpienia za zgodą gospodarza. Zgłoszenia do Kurjera zdw 59 813

Mieszkanie
6 pokojowe św. Marcin I. ptr. do oddania „Komispol". Sew. Mielżyńskiego 4 zdw 59 821

2 pokoje
z kuchnią oddam zaraz. Jeżycka 34. Kamińska. zdw 59 914

Pokój
kuchnia, dwuletni czynsz 1 500. Widziński, Maleckiego 15, podwórze. zdw 59 741

Pokój
kuchnia 1.500,— rok dzierżawa, pokój, kuchnia 1.500,— rok dzierżawa; 2 pokoje, kuchnia 900,— rok dzierżawa. — Informacje: Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 59 936

Mieszkanie
2 pokojowe kuchnia wprost od gospodarza do oddania bez żadnego odstępnego za udzieleniem pożyczki 800 złotych, zwrotnej z procentem w jednym miesiącu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 59 908

Mieszkania
1, 2, 3 pokojowe, kuchnia wskaże Kubiak plac Sapieżyński 8, III. zdw 59 980

Mieszkania
1, 2 pokoje kuchnia za dzierżawę wskaże św. Marcin 15, I., prawo. zdw 59 947

Mieszkania
3, 4, 6 pokojowe za dzierżawę oddam. Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 59 732

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkanie
1 pokój duży lub pokój z kuchnią, parter Oferty Kurjer zdw 60 008

Poszukuję
mieszkania 2 lub 1 pokojowego i kuchni, czynsz płacę zgóry Oferty Kurjer zdw 59 879

3—4
pokojowego mieszkania w centrum poszukuje kupiec zaraz. Dzierżawa zgóry. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 59 883

Wynajmę
3-pokojowe mieszkanie wprost od gospodarza Czynsz zgóry. Oferty do Kurjera zdw 59 249

Poszukuję
3—5 pokojowego mieszkania w Poznaniu. Oferty proszę składać do 12 czerwca Kurjer zdw 59 932

Za
dwupokojowe mieszkanie w Poznaniu, nie wyżej II piętra w okolicy terenów powystawowych dam roczny czynsz i pokój z utrzymaniem przez 4 tygodnie w Ustroniu na Śląsku Cieszyńskim, gdzie są kąpiele borowinowe i mineralne. Zgłoszenia Ustroń, willa dr. Michejdy. zdw 59 960

Poszukuję
1—2 pokoi od gospodarza zapłacę do 3 lat zgóry. Oferty Kurjer zdw 59 931

Pokoju
próżnego najchętniej od gospodarza lub z używaniem kuchni poszukuję zaraz. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 60 019

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
niekrępujący dla panów i panienek. Kanałowa 7, IV. piętro. zdw 59 746

Jeden
dwa pokoje słoneczne nowoczesnemi wygodami. Wały Jagielly nr. 20 m. 5, narożnik Półwiejskiej. zdw 59 606

Pokój
wynajmę 2 osobom. Sew. Mielżyńskiego 1, III. zdw 59 912

Pokój
dla 2 panów od 1. 7. do wynajęcia Rynek Jeżycki 3, III ptr. lewo. jw 4047

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Łąkowa 17, III. prawo front. zdw 59 573

2—3
umeblowane pokoje z kuchnią, łazienka do wynajęcia na wysokiem parterze Adres Kurjer zdw 59 761

Pokój
umeblowany, Grobla 19, I. prawo zdw 59 790

Pokój
wynajmę panience Woźna 18, IV zdw 59 772

Czysty
frontowy dla panów do wynajęcia, Poplińskich 1 a, Bredow. zdw 59 561

Pokój
umeblowany wspólny po 25 zł miesięcznie od osoby do wynajęcia, Strzelecka 21, I. ptr. prawo zdw 59 804

Pokój
z telefonem Wały Jana III., 9, II. zdw 59 827

Dwuosobowy
Wierzbięcice 49 III. lewo. zdw 59 863

Komfortowe
pokoje, fortepian, utrzymaniem lub bez, wynajmę. Dąbrowskiego nr. 23, III. prawo. zdw 59 874

Niekrenuiący
elegancki pokój balkonem panu przyjezdnemu. Drygalska, Ratajczaka 9, I. zdw 59 903

Pokój
dobrze umeblowany śródmieściu wynajmę. Adres Kurjer zdw 59 935

Balkonowy
elegancki z biurkiem, elektrycznością 1—2 osobowy, lub dwa łączne słoneczne małżeństwu zaraz. Różana 4, III, Radomska. zdw 58 621

Balkonowy
elegancki słoneczny — elektryczność, inteligentnemu panu (2-m) zaraz. Radomska, Różana 4, III. zdw 59 933

Pokój
używalność kuchni. Matejki 45, II., lewo. zdw 59 994

Pokoje
umeblowane poleca „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 59 990

Pokój
umeblowany dla 2 osób zaraz. Jeżycka 43, II., prawo. zdw 59 948

Pokój
umeblowany Pocztowa 27, III., front. zdw 59 952

Pokój
frontowy, bardzo słoneczny 1—2 osobom wynajmę. Zielona 2, I piętro. zdw 59 969

Pokoje
jedno i dwuosobowe z całodziennem utrzymaniem lub bez zaraz do wynajęcia, Aleje Marcinkowskiego 1, Zabłocka zdw 59 979

Niekrępujący
pokój, elektryczność, łazienka, od 1 lipca, Drygalska, Ratajczaka 9, I. zdw 59 904

2 pokoje
b. dobrze umeblowane (jadalnia i sypialnia) blisko Uniwersytetu, z używaniem kuchni, do wynajęcia małżeństwu od 1 czerwca. Warunek — 8-miesięczny czynsz zgóry. — Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 59 915

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
większego, bez mebli, na parterze lub I piętrze, z osobnem wejściem, tylko w śródmieściu, poszukuje organizacja na sekretarjat. — Zgłosz. z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdw 59 402/3

Bezdzietne
małżeństwo (były nauczyciel pomoc.) bez posady w krytycznem położeniu, poszukuje małego pokoju u litościwych państwa, wzamian żona wykona wszelkie prace domowe a ja korepetycja w nauce z dziećmi i inna prace. Oferty Kurjer zdw 59 909

Pokoju
zupełnie niekrępującego poszukuje okolica obojętna Oferty z ceną Kurjer zdw 59 803.

Pokoju
niekrępującego z utrzymaniem lub bez w centrum poszukuje bankowiec Oferty do Kurjera zdw 59 836

Pokoiku
skromnego Jeżyce, bez pościeli, samotny. Oferty, cena Kurjer zdw 59 842

Pokoi
umeblowanych poszukuje „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 59 989

Pokoiku
małego próżnego poszukuję na pracownię. Warunki Kurjer zdw 59 922

13 LOKALE

Lokal
piękny, frontowy w centrum miasta do wynajęcia. Zgłoszenia pod „Gotówka" do Reklamy Polskiej, Aleje Marcinkowskiego 6 zdw 58 1..

Lokalu handlowego centrum
2 pokoje, telefon, parter lub I. piętro poszukuje. Oferty Kurjer zdw 59 583

2—3
pokoi biurowych bez mebli, telefon od lipca poszukuje poważna organizacja Kurjer zdw 59 801

Lokal handlowy
ca 200 m² Wielka front, 1, z telefonem wynajmę zaraz. Zgłoszenia zdw 59 913

Skład
z kuchnią, przedpokojem do wynajęcia od gospodarza Zgłoszenia Zwierzyniecka 22, II., prawo zdw 59 692

Restauracja - kawiarnia
wyszynkiem w uzdrowisku niedaleko Poznania zaraz do wydzierżawienia. — Ogród, światło elektryczne. Zgłoszenia poważnych reflektantów Kurjer zdw 59 928

14 DZIERŻAWY

Duży
śpichrz, biuro, stajnia, stodoła, nadaje się na hurtownie mąki, węgla, narożnik przy kościele w Polajewie. Zgłoszenia Włodarczak, Półwiejska 3. zdw 59 738

Skład
kolonjalny i bławatny z mieszkaniem prima urządzeniem, z towarem lub bez zaraz do wydzierżawienia. — Nadaje się na każdą branżę. Leon Golon, Obrzycko (Wlkp.) Pw 14033-53.133

Poszukuję
dzierżawy restauracji hotelu lub bufetu na własny rachunek za kaucją. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 59 883

Gospodarz
samodzielny z kaucją na folwark 250 mórg potrzebny „Komispol" Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 59 822

Poszukuję
dzierżawy 2 większych ubikacyj z ogrodem, nadającym się na ogródek szrejbrowski. — Oferty „Par", Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod 55.127 Pw 14028-55.127

Piekarnia
kawiarnia w małem mieście do wydzierżawienia Oferty Kurjer zdw 59 999

Gmina
wiejska, położona przy granicy śląskiej, okolona lasami, wydzierżawi na czas letowy dawniejszą szkołę (3 ubikacja mieszkaniowe) wraz z ogrodem Warunki według umowy. Zgłoszenia kierować pod zdw 59 966 Kurjer Poznański.

Poszukuję
stajni na 4 konie podwórzem lub placem w okolicy Garbar. Oferty Kurjer zdw 59 927

15 LETNISKA

Rajcza
koło Żywca Pensjonat „Zacisze" położony w przepięknej dolinie Nickulinki z wszech stron otoczony malowniczym krajobrazem gór i lasów szpilkowych Kuchnia pierwszorzędna, basen kąpielowy, ogród biblioteka radjo gry towarzyskie Pokoje z całodziennem utrzymaniem Pensjonat chrześcijański. Zgłoszenia S. Słotowa Katowice 3 Maja 11 zdp 58 403

Letniska
poszukują 2 panie (urzędniczki) w okolicy lesistej i z plażą, z całkowitem utrzymaniem, w pobliżu Poznania. Zgłoszenia do Kurjera z podaniem warunków pod pr. zdw 57 880

Zakopane
Bystre „Piotrkowianka" poleca pokoje rodzinne i osobowe. Ceny niskie. nw 12 000

Gdynia
Hotel-Pension „Polska Riviera" bezpośrednio przy plaży morskiej 100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą i zimną, — wykwintna kuchnia warszawska. W pierwszym sezonie ceny znacznie zniżone. Pokoje od zł 8.— Obiady zł 2.90. Tel. 10-16. — Zgłoszenia pod: Polska Riviera — Gdynia. nw 11 991

Miłowody
Do 3 pokoi umeblowanych elektrycznością, łazienka kuchnią. Wynajmuje latem Miłobędzki, Kowanówko poczta Oborniki. zdw 57 960

Zakopane na Harendzie
Harendzianka, nowo wybudowany pensjonat, poleca pokoje słoneczne z werandami i 5 razowem utrzymaniem od 15 czerwca, po bardzo przystępnych cenach Zarząd. zdw 59 316

Puszczykowo Letnisko Polskiego Czerwonego Krzyża
uroczo położone w lesie przy drodze do Puszczykówka, 10 minut od stacji kolejowej (z Poznania 20 minut koleją lub autobusem), nadające się znakomicie dla wypoczynku, poleca na czas Zielonych Świąt słoneczne i higjenicznie urządzone pokoje. Ceny przystępne — podług umowy. Zgłoszenia do Letniska w Puszczykowie, telefon 9. zdw 59 704

Krynica
pensjonat „Lotos" I klasy ślicznie położony w centrum powietrze idealne pełny komfort Kuchnia wyborowa Ceny niskie. Zarząd zimowy. dw 4 992

O Uzdrowiskach
ich środkach leczniczych i warunkach pobytu udziela ustnie, pisemnie i telefonicznie wszelkich informacyj Związek Uzdrowisk Polskich w Warszawie, ul. Świętokrzyska 17, m. 4, tel. 434-38, 409-74. nw 11 063

Cały Poznań
nad polskie morze! Karwia, najpiękniejsza plaża, lasek sosnowy, wygodne pokoje, utrzymanie, czerwiec 7 zł. Dancing, wycieczki łodziami polowanie na wieloryby niedźwiedzie. Pogoda murowana. Zaprasza Smyczyński, ksiegarz w Poznaniu Karwia-Krokowa willa „Szenkin". zdp 57 417

Tupadła
obok Jastrzębiej Góry nad Bałtykiem poleca pokoje, utrzymanie czerwiec 7 zł Walerja Szenkinówna, Tupadła p Łebcz. zdp 57 418

Prześliczne
Kaczyna-Pobiedziska p. Komarnickiej. Lasy góry woda zdw 58 336

Gdynia Kamienna Góra
„Zielony Dwór", pokoje na sezon letni, widok cudny na morze, elektryczność, kanalizacja Wygodne umeblowanie, pościel i bielizna. Od 5 złotych dziennie Zgłoszenia: Kalisz Fabryczna 13 sedzina Bohawiczowa. zdw 59 770

Przyjmę
na letnisko 2—3 inteligentne osoby, okolica piękna, lesista do lasu 3 minuty. Pokoje słoneczne z dobrem utrzymaniem, dziennie 6 zł. Zgłoszenia Sowiny Szkoła, poczta Bojanowo zdw 59 850

Poronin pod Zakopanem
Idealne położenie, świeże zdrowe górskie powietrze. Dla pragnących spędzić urlop swój przyjemnie i z pożytkiem oraz dla wytchnienia i zdrowia polecam słoneczne pokoje, pożywienie obfite, smaczne i treściwe 5 razy dziennie. Cena zł 6. Pensjonat „Szarotka", Ludwina Dziubasowa. zdw 59 838

16 OSOBISTE

Za
długi drugiej żony mojej Kazimiery z Kubickich Reclawowej nie odpowiadam. Poznań, 4 czerwca 1930. Dyr Leonard Reclaw. zdw 59 771

Podajemy
do wiadomości że kiosk oraz składnica przy Górnej Wildzie 55 są naszą własnością, a kontrakt zawarty z Romanem Krügerem jest legalny i prawomocny Skargę właściciela gruntu o eksmisję sąd odrzucił. Matuszewscy właściciele realności. zdw 59 807

Piotr
z Ostrzeszowa z Hygenolów won Wielki Koniuszy. zdw 59 808

Ptasiu
Dziękuję za list, nie myśl o mnie tak źle. Oczekuję Ciebie, Teresa. zdw 59 864

Za długi
mej żony Stefanji nie odpowiadam. Jakób Nosal, Kostrzyn. zdw 59 958

Oszczerstwo
rzucone na p. Stanisława Żarniewicza w Szpitalu Miejskim odwołuję i przepraszam Ł Pawlicka. zdw 59 978

21 ZGUBY

Zgubioną
kartę mobilizacyjną unieważniam. Sylwester Fabiszewski. zdw 59 642

Unieważniam
skradzioną kartę łowiecką na nazwisko St Kostka zdw 59 896

Płaszcz
zabrany w Kawiarni Hallera, Aleje Marcinkowskiego, dnia 1. 6. na 2. 6. jest tamże do odebrania. zdw 59 789

Koło
zapasowe i oponę nową od samochodu zgubiono między Nakłem—Chodzieża, 4 czerwca. Uczciwy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem. — Polna 23, garaż Zagórskiego. zdw 59 934

Skradzioną
książeczkę wojskową na nazwisko Leon Chmielarz unieważniam. zdw 59 607

Zgubiono
dnia 4 czerwca pomiędzy 16.30—17 w bramie przy ul. Krętej 23. czarną torebkę damską. Uczciwy znalazca zatrzymując sobie jako ekwiwalent znajdujące się pieniądze, zechce oddać torebkę z papierami. Kręta 23, Głabisz. zdw 59 861

30 maja
zginął pies, foks, biały, wabi się Żabcia. Nagroda 30 zł. Adres Kurjer zdw 59 981

22 ROZMAITE

Unieważniam
zgubioną książeczkę wojskową. Mieczysław Skarbiński. zdw 59 301

Przy jakiej kaplicy
byłby 63 letni ksiądz emeryt od 1 lipca pożądany za pewnem wynagrodzeniem? O odpowiedź prosi się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod nr. dw 5 275

Zioła lecznicze
według przepisów sławnych lekarzy przeciw chorobom żołądka kiszek, płuc nerwów wątroby nerek, pęcherza hemoroidom upławom obstrukcji kamieniom żółciowym, kaszlowi astmie blednicy sklerozie artretyzmowi reumatyzmowi etc. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej. Adres: Liszki Apteka nw 10 343

Bufet
wzgl. restaurację na rachunek przyjmę za kaucją wzgl. kiosk kupię. Oferty Kurjer zdw 59 760

Korzystajcie z okazji! Chiromantka
przyjezdna która przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość z ręki, fizjognomji grafologji, fotografji, daty urodzenia oraz wszelkie porady. Półwiejska 8. II. zdw 59 875

Kto
szybko wykona łatwe rysunki mierniczo - ogrodnicze? Oferty Kurjer zdw 59 817

Przyjmuję
pończochy do podnoszenia oczek trykoty, firany i bieliznę do czerowania i haftu, na życzenie idę w dom. Łaskawe oferty proszę skierować do Kurjera zdw 59 806

Detektywne
Biuro Greif, Ratajczaka 15, telefon 26-16. zdpw 59 455

Krawiec
damsko-męski przyjmuje prace. Władysław Cyrulnicki. Różana 4 a, u p. Ratajczak zdw 59 839

Szyje
6 zł suknie damskie, elegancko, prędko. Mottego 8. Małecka. zdw 59 799

Dom Czerwonej
Apteki, na Starym Rynku 37, — poleca modne kapelusze, piękne tanie koszule, ładne krawaty jako najlepsze lekarstwo na niepowodzenia życiowe! Pw 14 029-22,93

Willę
większą w Poznaniu celem dzierżawy lub kupna poszukuje. Oferty „Par", Al. Marcinkowskiego nr. 11, pod 55,126. Pw 14027-55.126

Baczność!
Za 10 groszy dziennie wypożyczać można ostatnie nowości, dzieła naukowe i pomoce szkolne Bracia Niteccy, Ślusarska 7. zdw 59 975

24 NAUKA

Maturą
seminarjalną poszukuje zajęcia na wakacje. Oferty Kurjer zdw 59 811

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Dzika Orchideja".
Aurora: „Czarny Pirat".
Casino: „Pat i Patachon jako podpory tronu".
Colosseum: „Kiki i Oaza Miłości".
Corso: „Mogiła Nieznanego Żołnierza".
Edison: „Gehenna zdradzonego męża".
Harfa: „Królowa Jazzbandu".
Metropolis: „Szalone Serca".
Odeon: Przedziwne kłamstwo. Niny Petrówny.
Renaissance: „W zaułkach Szanghaju".
Stylowe: „Niebezpieczna Kobieta".
Słońce: „Szukam męża".
Wilsona: „Ludzie podziemi".

Nauczycielki
poszukuję do siedmioletniego chłopca na rok lub dłużej do Zakopanego. Muzyka (fortepian) wymagane. Wyczerpujące oferty Ajencja Siemianowskiego Zakopane pod „nauczycielka". nw 12 001

Gospodarczo - zawodowe przeszkolenie
na wzorowe gospodynie żony — a dla kobiet pracujący h zarobkowo kursy kształca na kuchmistrzynie, gospodynie, kierowniczki pensjonatów doraźnie dietetyczne do szpitali lecznic oraz zakładów. Córki funkcjonarjuszy państwowych pobierają naukę bezpłatnie. Zapisy już teraz w biurze Kursów Gospodarczo Zawodowych w Poznaniu św Marcin 69. Liczba miejsc ograniczona npw 11 645

Student
potrzebny na wieś na czas wakacji, który wzamian za całkowite utrzymanie zajałby się 2 chłopcami 8 i 9 lat i udzielał początkujące lekcje gry fortepianowej. Reflektuje na osobę zdrową o łagodnem usposobieniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 768

Anglik
udziela lekcyj. Zgłoszenia pod „Londyńczyk" do „Par". Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 14 038 63.380

Niemieckiego
udziela nauczycielka. Emilji Szczanieckiej 1, mieszkanie 17. zdw 60 002

25 MUZYKA

Kto
wynajmie repertuar kawiarniany za dobrym wynagrodzeniem. — Oferty Kurjer zdw 59 781

Jazzbandzista
wolny od 15 b. m. trio lub kwartet. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 880

26 ROZRYWKA

Wypożyczalnia
książek Największa w Poznaniu. Dwa złote miesięcznie. Dla letników specjalne udogodnienia. Wrzesińska 12. zdw 59 722

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Kelner
w starszym wieku fachowiec, wszechstronnie wykształcony poszukuje posady od 15. VI. 30, najchętniej w hotelu. Włada biegle w słowie i piśmie polskim i niemieckim językiem. Zgłoszenia Kurjer Poznański nr. zdw 59 775

Gospodyni
inteligentna, młoda, z lepszej rodziny, sierota, z dobremi świadectwami, kilkoletnią praktyka, uczciwa, poszukuje jakiejkolwiek posady, może zająć się dziećmi. Łask. oferty Kurjer Poznański zdw 59 685

Szofer - monter
kawaler lat 24, 8 lat praktyki obecnie w posadzie, z dobremi referencjami zmieni posadę od 15. 6. lub 1. 7. Oferty Kurjer zdw 59 419

Pokojowa
znająca dobrą obsługę pragnie przyjąć posadę od 15. 6 najchętniej w hotelu. Oferty Kurjer zdw 59 848

Posługaczka
z świadectwami poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 59 859

Mechanik
dotychczas na kierowniczych stanowiskach bardzo dobrze polecony specjalista w traktorach maszynach parowych, obeznany maszynami rolniczemi poszukuje zaraz lub później w większem majątku lub tartaku posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 59 840

Absolwentka
zeszłoroczna z praktyka, znajdująca się w krytycznem położeniu poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 59 847

Szofer - mechanik
dyplom różowy, poszukuje posady zaraz z dobremi poleceniami. Łaskawe oferty Kurjer zdw 59 845

Młodsza
biuralistka piszące na maszynie, zna księgowość włoską, amerykańską poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 59 846

Osoba
uczciwa mogąca samodzielnie prowadzić gospodarstwo, z dobrem gotowaniem i zaprawianiem poszukuje posady od 15. 6. najchętniej w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 59 843

Szofer - kowal
obeznany z światłem elektrycznem, centralnem ogrzewaniem, przeprowadzi remont samochodu, szuka posady szofera inkasenta portjera, wymagania skromne. Oferty Kurjer zdw 59 841

Dziewczyna
ze wsi bardzo uczciwa zna się na dobrej kuchni przyjmie posadę od 1. 7. Zgłoszenia do Kurjera zdw 59 634

Bufetowa
szuka pracy do cukierni lub restauracji zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 59 498

Książkowa - kasjerka
z kilkuletnią praktyką pisząca na maszynie znająca wszelkie prace biurowe pilna obowiązkowa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 354

Agronom
z akademickiem wykształceniem długoletnia praktyka poszukuje stanowiska stałego lub zastępstwa właśc. wzgl. adm. Oferty Kurjer zdw 59 468

Egzaminowana nauczycielka
szkoły państwowej z doskonałym francuskim i niemieckim przyjmie posadę na wakacje. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 442

Gospodyni
średni wiek zaufana, samodzielna zajmie się całem gospodarstwem domowem, znajomość dobrej kuchni szycia, prasowania wymagania skromne. Świadectwa jak najlepsze. Łaskawe oferty Kurjer zdw 59 855

Młodsza książkowa
biegła w języku polskim i niemieckim w słowie i piśmie, zmieni posadę od 1 lipca lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera nw 12 026

Praczka
czysto piorąca poszukuje prania poza dom. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 59 942

Introligator
z 13-letnią praktyką poszukuje posady, również jako instruktor do szkół lub na prace godzinowa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera nw 10 236

Sierota
lat 29, w krytycznem położeniu poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 59 984

Aptekarska
siła techniczna męska, 12 letnia praktyka aptekarska, poszukuje posady zaraz. Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 59 968

Biuralista
z roczną praktyką szuka posady. Oferty Kurjer zdw 59 954

Zbożowiec
młodszy, obeznany z prowadzeniem książkowości amerykańskiej i spółdzielczej władający językiem polskim i niemieckim, ostatnio na stanowisku książkowego kasjera, zwolniony od wojska, poszukuje posady ewentualnie w młynie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 59 963

Sympatyczna
inteligentna osoba lat 30 zajmie się domem u samotnej osoby, także dziećmi. Zgłoszenia do Kurjera zdw 59 961

Dziewczyna
uczciwa, czysta i pracowita poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 59 977

400 zł nagrody
za wskazanie lub udzielenie stałej posady placowego inkasenta-woźnego. Oferty Kurjer zdw 59 892

100—200
złotych dam za wyrobienie posady ślusarzowi mechanikowi młodemu kawalerowi w poważnej firmie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 59 440

Kuśnierz wiedeński
dobry przykrawacz przyjmie stanowisko kierownicze. Dokładnie obeznany w wszelkich pracach kuśnierskich. Doskonały krój futer damskich i męskich gwarantowanej. Łaskawe oferty do ekspedycji Kurjera zdw 59 805

Szofer
trzeźwy i sumienny z dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 59 332

Pielęgniarz
poszukuje posady, możliwie u jednego pana, lub w zakładzie. Oferty Kurjer zdw 59 911

Absolwentka
szkoły handlowej poszukuje posady praktykantki biurowej w jakiejkolwiek firmie lub na majątku. Zna język niemiecki. Łaskawe oferty Suchomska Kwieciszewo, pow. Mogilno dw 5 133

Posady
bony do dzieci, studentkę z językami francuskim i angielskim na czas wakacyj wyręczycielki, książkowe pielęgniarkę, książkowa-kasjerkę dominjalną z 10 letnią praktyką poleca Towarzystwo Pomocy dla Inteligencji — Równocześnie poszukujemy biegłych maszynistek. Prosimy tak pracodawców jak osoby poszukujące posad o zgłoszenia piśmienne Towarzystwo Pomocy dla Inteligencji, Poznań ul. Ratajczaka 31 zdw 59 762/3

Gospodyni - kucharka
lat 40, z dobremi świadectwami poszukuje posady na majątek od 1 lipca, oraz 1 pokojowa z prasowaniem sztywnej bielizny z dobremi świadectwami, lat 30, o ile możności razem. Zgłoszenia uprasza się pod dw 5 275

Szofer
młodszy zna i kowalstwo, obeznany z prowadzeniem samochodów, z prowincji, rzetelny, sumienny poszukuje miejsca za skromnym wynagrodzeniem. — Wiktor Rechmal, Wilkowo, poczta Buk. zdw 59 782

Szofer - mechanik
remonty wykonuje sam, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 59 897

Były
nauczyciel pomoc. (żonaty) poszukuje jakiejkolwiek posady stałej jako organista, kasjer na wieś woźny, stróż z mieszkaniem. — Oferty Kurjer zdw 59 910

Dziewczyna
starsza wiejska z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 15. 6., najchętniej w lepszym domu 2—3 osób. Oferty Kurjer zdw 59 796

Młody
pomocnik branży bławatów i konfekcji poszukuje miejsca zaraz lub później. Łaskawe oferty Cz. Stachowiak, Dobrzyca, pow. Krotoszyn zdw 59 809

Szofer
student Uniw. poszukuje posady na wóz prywatny. Oferty Kurjer zdw 59 818

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 59 815

Rzeźnik - szofer
przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdw 59 820

Szofer - stangret
z bardzo dobremi świadectwami szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 828

Szofer - magazynier
posiadający bardzo dobre świadectwa szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 829

Szofer - strzelec
z wzorowemi świadectwami szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 830

Szofer początkujący
z dokładną znajomością Fiata i Chevrolet szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 831

28 WOLNE MIEJSCA

Uczeń
piekarski potrzebny zaraz. Zgłoszenia z rodzicami mistrz piekarski Ludwiczak, Strzelecka 21. zdw 59 857/8

Potrzebna
kucharka na dworzec. Zgłoszenia Restauracja Dworcowa, Jarocin zdw 59 793

Sierota
do wyuczenia w kawiarni przy bufecie i do pomocy w kuchni może się zgłosić. Kurjer Poznański zdw 59 812

Służąca
do wszystkiego zaraz potrzebna, Stroińska, św Wojciech 2 a. 5—7 zdw 59 826

Uczeń
może się zgłosić, Salon Mód J. Szymański, Wały Jana III. 9. zdw 59 825

Pomocnik
szewcki potrzebny zaraz. Wyspiańskiego 13, Łazarz. zdw 59 869

Inteligentne
Panie i Panowie potrzebni do widowiska pasyjnego w czasie Kongresu Eucharystycznego. Zgłoszenia: Arena P. W. K. obok Wesołego Miasteczka, codziennie do 10-tego czerwca godz. 7—9 wieczorem. zdw 59 906

2 ludzi
do sprzedaży lodów z kaucją. Zgłoszenia Milewski Kwiatowa 1, pomiędzy godz. 6—9 wieczór. zdw 60 000

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz 50 %. Brunon Wyskok, Luboń. zdw 59 993

Potrzebna
dobra krawczyni w dom. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 986

Pomocnik
krawiecki lub panna na miarowe prace może się zgłosić. Talkowski, Strzelecka 31. zdw 59 979

Fryzjer
oraz fryzjerka na wypomóżkę zaraz. Zgłoszenia Pokrywka, Marsz. Focha 189. zdw 59 951

Pomocnik
fryzjerski na sobotę. Św Marcin 64. zdw 59 991

Chłopak
młodszy — dwa razy tygodniowo po południu potrzebny. Skład papieru. Przecznica 11. zdw 59 939

Posada
przy garderobie w kabarecie zaraz wolna. Kaucja 2.000. Oferty Kurjer zdw 59 937

Dzielnego
szofera na prywatny nowy samochód z kaucją do 2.000 poszukuję. Oferty Kurjer zdw 59 889

Ekspedjentka
dzielna natychmiast potrzebna. W Czysz, ul. Szkolna 11 zdw 59 131

Książkowa
znająca branżę maszyn rolniczych, samodzielna biegła we wszystkich pracach biurowych piszące maszyna potrzebna na prowincję blisko Poznania. Oferty z życiorysem odpisem świadectw i podaniem wymaganej pensji skierować do Kurjera zdw 59 474

Samodzielnie pracująca książkowa
(zurnal amerykański) umiejąca pisać na maszynie, z dłuższą praktyką, zechce się zgodzić z podaniem warunków i referencyj. Panie, które w księgarni pracowały, mają pierwszeństwo. Stefan Knast, Księgarnia, Inowrocław. nw 12 024

Gospodyni
kucharka, dzielna, potrzebna na majątek w pow. Morskim. Zgłoszenia z podaniem pretensji od pisem świadectw fotografją uprasza się przesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 59 982

Dentystycznego
technika, wolontarjusza lub ucznia, który pragnąłby się wydoskonalić w płacach złotych ewentualnie operatywie za wypożyczenie 1 000—1 500 złotych przyjmie do byłego zaboru rosyjskiego. Szczegółowe oferty wraz wymaganiem Kurjer zdw 59 959

Wdowę
względnie starszą pannę przyjmie jako gospodynię, możliwie jednem dorosłem dzieckiem. Wiadomość w Kurjerze zdw 59 957

Dziewczynka
poza szkolna do lekkich prac domowych potrzebna zaraz. Nowak, Marsz. Focha 100 sutere na druga zdw 59 946

Wychowawczyni
rutynowana potrzebna do dworu. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 962

Fryzjerski
pomocnik z ondulacją potrzebny zaraz lub wcześniej. Hecke Nowy Tomyśl zdw 59 976

Posługaczka
potrzebna. Zgłoszenia 7—8 wieczorem. K. Stryczyński, Dąbrowskiego 3. I. zdw 59 998

Pokojowa
potrzebna. Zgłoszenia 7—8 wieczorem. K. Stryczyński, Dąbrowskiego 3. I. zdw 59 997

Pomocnik
fryzjerski na soboty. Wodna 14. zdw 59 925

Pomocnik
fryzjerski na soboty potrzebny. Woźna 16 zdw 59 926

Kucharka
uczciwa i oszczędna, umiejąca bardzo dobrze gotować, do prowadzenia większej kuchni w Poznaniu, wydającej obiady, może się zaraz zgłosić. Zgłoszenia kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 59 949

Szofer - mechanik
potrzebny, kawaler, z dłuższą praktyką, także do warsztatu rowerów. Zgłoszenia z podaniem pensji i odp. świadectw. St. Giezek, skład rowerów, Kobylin. zdw 59 675

Lekarz
młody i zdolny znajdzie dobre warunki egzystencji w mieście powiatowem na Pomorzu, gdzie się znajduje gimnazjum męskie i żeńskie. Mieszkanie w dobrym punkcie zapewnione. Po informacje zgłoszenia przesłać do ekspedycji Kurjera pod zdw 59 681

Wakuje posada
z mieszkaniem dla starszego bezdzietnego ogrodnika. Wojciech Paetz, Poznań, Przemysłowa 28b zdw 59 461

Młodszej
siły kupieckiej z pewną rutyną w odwiedzaniu składów spożywczych itp. poszukuje zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 424

Fryzjerka
dobra siła zaraz potrzebna na stałe. Adres Kurjer Poznański zdw 59 439

Fryzjerka
lub kursistkę może się zgłosić. Kaczanowski, Matejki 48/49. zdw 59 516

Kucharki
samodzielnej, pierwszorzędnej siły zaraz lub 1. 7. potrzebuje Restauracja „Europa". Marszałka Focha 4 zdpw 59 823

Zarobkową pracę
znajdzie każda po przeszkoleniu na krótkoterminowych Kursach Gospodarczo Zawodowych św. Marcin 69. nw 11 898

Marszantka
dzielna potrzebna. Nowak, ulica Strusia 1 zdw 59 190

Pomocnik
fryzjerski na zastępstwo potrzebny. A. Stankowski, Aleje Marcinkowskiego 13. zdw 59 596

Pomocnik
fryzjerski potrzebny na wypomóżkę. Rybaki 10. zdw 59 930

Szofer
do autobusu potrzebny zaraz z kaucją 500 złotych. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 794/5

Woźnica
do rozwożenia chleba, który już w tem pracował, potrzebny. — Zgłoszenia Kurjer zdw 59 888

Malarz
do malowania mebli (kuchnia) może się zgłosić. „Auto-Przewóz" ul. Dąbrowskiego 83/85. zdw 59 734/5

Wpracowane
panny do wyrobu cukierków potrzebne. Sobota 17—19. — Adres Kurjer zdw 59 890

Służąca
potrzebna zaraz. Namińska, Dąbrowskiego 36. zdw 59 891

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem do wszelkiej pracy domowej potrzebna. Matejki 59, parter lewo. zdw 60 023

Służąca
gotowaniem zaraz. — Nowacka, Piekary 10. zdw 60 018

Panowie i Panie
mogą zarobić 1.500—3.000 zł miesięcznie — przy sprzedaży nowej Pożyczki Budowlanej. Zgłoszenia Wrocławska 22, I p. zdw 60 017

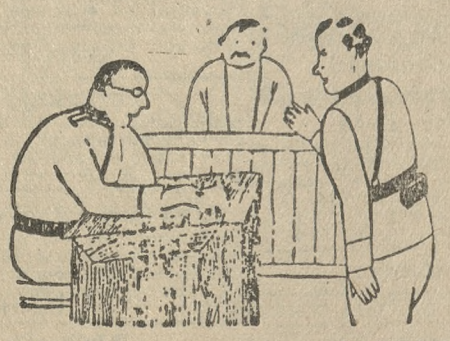
Chłopiec
do posyłek b. uczciwy potrzebny zaraz. A. Pluciński, St. Rynek 51 rw 10 245

Fryzjerski
pomocnik potrzebny zaraz. Aleje Marcinkowskiego 15. zdw 59 884

Żelaźniak
młodszy jako ekspedjent do składu maszyn i narzędzi, z dobrem wykształceniem kupieckiem i ogólnem poszukiwany. Uprasza się o wyczerpującą ofertę wraz z odpisami świadectw i podanie żądanego wynagrodzenia do Kurjera pod zdw 59 905

Poraz ostatni w sezonie letnim wystąpią w kinie „CASINO", ulubieńcy świata nieśmiertelni
Pat i Patachon jako podpory tronu.
Początek seansów 5, 7, 9. W niedzielę i święta o godz 3.
Pw 14042-23.218

Humor zagraniczny

= Każdy więzień musi sobie tu obrać jakiś zawód. Co chcecie robić?
— Chcę być podróżującym! (Lond. Opinion) S. F.

Przedpłata za czerwiec 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarcz. pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149